

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗБАЛАНСОВАНОГО
РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ**

Тези доповідей

71-ї НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

4 секція

**РОЗВИТОК АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**1 грудня 2017 року
м. Київ, Україна**

УДК 63: 33.021-027.1: 339.92

*Рекомендовано науковою радою НДІ економіки і менеджменту
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 4 від 22 листопада 2017 року).*

Розвиток аграрної політики України в умовах інтеграційних процесів:

збірник тез 4-ї секції 71-ї науково-практичної студентської конференції
«Концептуальні засади збалансованого розвитку аграрного сектору економіки
України». – К.: НУБіП України, 2017 - 130 с.

Науково-редакційна колегія: Вдовенко Н.М., д.е.н., професор (керівник секції), Коробова Н.М., к.е.н., доцент (секретар секції)

Редактори: Богач Л.В., к.е.н., ст. викл., Кірейцева О. В., к.е.н., доц.,
Слободяник А.М., к.е.н., ст. викл., Сокол Л.М., к.е.н..

*За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і
статистичних матеріалів відповідальність несуть автори*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**Збірник тез доповідей
71-ї НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

**4 секція
РОЗВИТОК АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Підписано до друку 29.11.17. Формат 60x84\16
Ум. друк. арк. 7,6. Обл.-вид.арк. 7,5
Наклад 60 прим. Зам. № 11171

Видавець і виготовлювач Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4097 від 17.06.2011

Секція 4 «Розвиток аграрної політики України в умовах інтеграційних процесів»

Chernova A.M. FEATURES OF FUTURE TRADE	7
Dorma M.S. PRICE FORMATION ON THE SUNFLOWER MARKET UNDER THE INFLUENCE OF THE FUTURES PRICES	9
Gutman M.G. RISK MANAGEMENT AT THE EXCHANGE MARKET	11
Туagniryadno O. M. CURRENT TRENDS IN THE FUNCTIONING OF THE INTERNATIONAL DERIVATIVES MARKET	13
Zalata A. R. CHICAGO CLIMATE EXCHANGE	15
Барановська Я. О. ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНОГО ФОНДУ В УКРАЇНІ	17
Білодон Д. Д. ІНДЕКСИ S&P	19
Білоус А.О. РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ СВИНИНИ В УКРАЇНІ	21
Білошанка А .В. ЗАСТАВНІ ЗАКУПІВЛІ – НАДІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ	23
Бойчас Д.А. СУЧАСНИЙ СТАН Ф'ЮЧЕРСНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ	25
Вілимець С.О. ФОРМИ ПРОЯВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	27
Гайдученко Т. М. ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЖИТОМИРСЬКОЇ	29
Галушка О. П. ВИДИ БІРЖ	31
Гламаздіна М.С. ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ	33
Гмирко О.О. ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ БІТКОІНУ В УКРАЇНІ	35
Голінка Т.М. ІНТЕГРАЦІЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСКИМ СОЮЗОМ	37
Голубенко Ю.С. БІРЖОВИЙ РИНОК ЗЕРНА	38
Гусенко О.А. НАСЛІДКИ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО СОТ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ	40

Євтушенко Т.В. РИНОК МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	42
Заруцька Ю. Є. БРОКЕРИ	44
Інклуд В.В. ПРОМИСЛОВИЙ ІНДЕКС ДООУ – ДЖОНСА	46
Ісса К.Ф. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	48
Кірейцева В.О. РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО РИНКУ ФРАНЦІЇ	50
Клименко А.С. ВАРШАВСЬКА ФОНДОВА БІРЖА	52
Ковтун Д.М. ТОВАРНА БІРЖА	54
Конюшенко Н.А. ВІДЕНСЬКА ФОНДОВА БІРЖА	56
Костилян В.В. ТОРГІВЛЯ ВАЛЮТНИМИ Ф'ЮЧЕРСАМИ	57
Костюк А.О. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	59
Листопад В.Ю. СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК БІРЖОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	61
Литвиненко Н.А. РОЗВИТОК ОРЕНДНИХ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	63
Лозоцька К.С. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІНДЕКСУ СПОЖИВЧИХ ЦІН В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПИ	65
Максименко О.А. ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ	67
Мальчик Н.О. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ЕКСПОРТУ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ	69
Мамчуровська Я. І. ФОНДОВИЙ РИНОК НІМЕЧЧИНИ	71
Масуд А.Т. СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРАРНОГО РИНКУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	73
Махиборода К. В., Шепелєв С. С. СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ГАЛУЗИ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА З ОЦІНКОЮ ВПЛИВУ ЇЇ ЕКСПОРТУ	75
Мащенко Н.А. ФРАНКФУРТСЬКА ФОНДОВА БІРЖА	77

господарювання, який дотримується законності в усіх аспектах біржових відносин. ТБ «УТСБ» організовує та проводить аукціони і біржові торги з продажу: оптових партій продукції підприємств України, майна державної, комунальної та приватної форм власності (нерухомого майна); земельних ділянок та права їх оренди; майна підприємств-банкрутів; об'єктів податкової та банківської застави; безхазяйного майна. **Товарна біржа «Українська агропромислова» (UACE)** створена у лютому 2009 р. та за час існування зарекомендувала себе як надійний та стабільний партнер. Наша команда складається із професіоналів різних галузей: економісти, юристи, фінансисти, брокери, експерти, фахівці банківської сфери.

До цього часу товарні біржі в Україні не посіли належного місця, як того вимагають нові економічні умови, що викликає необхідність переосмислення їх сутності та призначення, розробки науково обгрунтованих пропозицій щодо формування ефективного біржового механізму, сприятливих організаційних і правових умов їх функціонування.

товариство, яке зосереджує попит і пропозицію цінних паперів, сприяє формуванню їх біржового курсу та здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства, статуту і правил фондової біржі.

Особливий інтерес представляє біржовий аграрний ринок України, який представлений 402 біржами, найбільші з яких є: **Фондова біржа Перспектива** — фондова біржа цінних паперів України. Характерною особливістю Біржі є українські бенефіціари, програмне забезпечення власного виробництва і активне використання систем електронного документообігу (ЕДО) і електронного цифрового підпису (ЕЦП). За даними НКЦПФР, обсяг торгів цінними паперами на ФБ «Перспектива» зріс з 436,61млн грн у 2007 році до 490 458,12 млн грн. у 2014 році, тобто майже пів-трильйона гривень. Натомість в останні роки обсяги торгів на ФБ «Перспектива» та біржовому фондовому ринку України в цілому скоротилися: у 2015 році - до 220 332,17 млн грн, у 2016 році – до 136 296,56 млн грн. **ПАТ «Східно-Європейська фондова біржа» (СЄФБ)** — фондова біржа цінних паперів України. Біржа створена в листопаді 2007 року. Засновниками біржі є 21 юридична особа. Для забезпечення надійної діяльності біржі сформовано статутний фонд грошовими коштами в розмірі 50 000 000 грн. **ПрАТ «Українська фондова біржа» (УФБ)** — фондова біржа цінних паперів України, перший створений в Україні біржовий ринок цінних паперів. Зареєстрована 29 жовтня 1991 року. Акціонерне товариство приватного типу, статутний фонд якого розподілений на 2000 простих іменних акцій і становить 15 400 000,00 грн. З червня 1998 року по квітень 2008 року мала статус саморегульованої організації. Член Виконавчого комітету Федерації Євро-Азіатських фондових бірж. **Українська універсальна біржа** зареєстрована 18 листопада 1997 року з метою прийняття активної участі в ринковій трансформації економіки України та є однією із перших професійних організацій в Україні, яка почала займатися наданням повного спектру біржових послуг. **Товарна біржа «Універсальна товарно-сировинна біржа»** заснована в липні 2002 року. За роки свого існування біржа зарекомендувала себе фінансово-активним і професійним суб'єктом

<i>Мікова Л. А.</i> NASDAQ	79
<i>Мусій А. Л.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	81
<i>Ніколаєв Д.П.</i> ТРЕНД СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ РИНКУ КОМБІКОРМІВ В УКРАЇНІ	84
<i>Онїкієнко О.П.</i> БІРЖОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ ДО РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ	86
<i>Полухович В.М.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ГОЛОВНИХ ЦІЛЕЙ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕСЬКОГО СОЮЗУ	88
<i>Пономаренко Г.В.</i> ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	90
<i>Пошелюжна А.В.</i> БІРЖОВИЙ РИНОК НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	92
<i>Рижих В.В.</i> СПЕКУЛЯЦІЇ НА БІРЖОВИХ ТОВАРНИХ РИНКАХ	94
<i>Сахно В. О.</i> ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ	96
<i>Семененко В.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ М'ЯСА В УКРАЇНІ	98
<i>Сергієнко Ю.А.</i> ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРАРНОГО СЕКТОРУ	100
<i>Сірий Є.В.</i> НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ	102
<i>Солоп А.П.</i> ІНДЕКСИ УКРАЇНСЬКИХ АКЦІЙ	104
<i>Степанюк Ю. М.</i> БІРЖОВИЙ БЮЛЕТЕНЬ	106
<i>Терещенко В.Ю.</i> СТАНОВЛЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	108
<i>Тернова В.О.</i> ПРОБЛЕМИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	110
<i>Теслюк Н.А.</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ	112
<i>Титоцька О.В.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТОЛИЧНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	114

Тригубченко А.В. СУТНІСНА РІЗНИЦЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ І СПЕКУЛЯТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ НА БІРЖОВОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ	116
Фесюк Н. В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЇ БКОЧЕЙНУ В СВІТІ	118
Халимон К.О. ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	120
Харченко А.О. СУТНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОЇ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ	122
Хринюк О.Р. ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНОЇ БІРЖІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	124
Яцун А.Г. ФУНКЦІОНУВАННЯ СПІЛЬНОЇ РИБНОЇ ПОЛІТИКИ В ЄС	126
Яремчук Т.Р. ТОВАРНІ ТА ФОНДОВІ БІРЖІ УКРАЇНИ	127

угод про стале рибальство, що мають містити конкретні статті у сфері правлюдини. Введення статті про права людини в партнерських угодах про стале рибальство мають повністю відповідати загальним цілям політики розвитку Спільноти. «Партнерська угода про стале рибальство» означає міжнародну угоду з третіми країнами з метою отримання доступу до ресурсів для сталого використання частки надлишку морських біологічних ресурсів, в обмін на фінансову компенсацію від Союзу, яка може включати галузеву підтримку. Комісія повинна приймати акти про впровадження заходів у яких встановлюються технічні вимоги до ведення реєстру, формату та форм передачі інформації зазначеної у пунктах 1, 2 і 3. Ці акти про впровадження заходів повинні бути прийняті у відповідності з процедурою перевірки зазначеної у статті 47. У випадку коли посилання зроблене на цей пункт, стаття 5 Регламенту (ЄС) № 182/2011 застосовуються загальні правила доступу до вод.

УДК 336.76

ТОВАРНІ ТА ФОНДОВІ БІРЖІ УКРАЇНИ

Яремчук Т.Р., студентка

Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач

Ефективне функціонування сучасного ринку знаходиться в прямій залежності від постійно відтвореного ринкового середовища. Важливим його елементом є ринкова інфраструктура, що представляє собою систему підприємств і організацій, що забезпечують рух товарів, послуг, грошей, цінних паперів, робочої сили. До таких установ належать товарні і фондові біржі.

Товарна біржа – це організований, постійно діючий ринок масових, стандартизованих, замінних товарів та товарних деривативів, на якому в умовах вільної конкуренції формуються ціни, здійснюється їх котирування забезпечується деперсоніфікація й публічність торгу та зниження трансакційних витрат. **Фондова біржа** — організаційно оформлений, постійно діючий ринок, на якому здійснюється торгівля цінними паперами; акціонерне

ФУНКЦІОНУВАННЯ СПІЛЬНОЇ РИБНОЇ ПОЛІТИКИ В ЄС**Яцун А. Г., магістр, спеціалізація «Прикладна економіка»****Вдовенко Н. М., доктор економічних наук, професор**

Дослідження висвітлили, що як і загальна аграрна політика, Спільна рибна політика є сферою спільної відповідальності Європейського Союзу та держав-членів. Вона має визначальний вплив саме на конкурентоспроможність рибного господарства. При цьому Комісія повинна прозвітувати перед Європейським парламентом та Радою щодо функціонування СРП до 31 грудня 2022 року. Комісія повинна щороку подавати Європейському Парламенту та Раді доповідь про прогрес у досягненні максимально сталого улову і про становище рибних запасів, якомога скоріше після прийняття щорічного Регламенту Ради про встановлення промислових можливостей, доступних у водах Союзу та у визначених не союзних водах, для суден Спільноти.

Держави-члени повинні співпрацювати на регіональному рівні з метою прийняття спільних рекомендацій та інших інструментів для розробки та реалізації заходів із збереження та заходів, що стосуються промислової діяльності в районах під охороною закону про навколишнє середовище. У рамках регіонального співробітництва, Комісія має приймати тільки заходи із збереження шляхом прийняття актів про впровадження заходів або актів про делегування повноважень, у разі якщо всі держави-члени в регіоні домовилися про спільні рекомендації. За відсутності спільної рекомендації, Комісія повинна представити пропозиції по відповідних заходах згідно із Договором. У зв'язку із скороченням потужностей флоту, фінансування обов'язкових обмежень максимальної потужності флоту і національних схеми входу/ виходу повинно здійснюватись з метою управління і регулювання рибальськими потужностями.

Повага до демократичних принципів і до прав людини, як це передбачено в Загальній декларації прав людини та інших відповідних міжнародних документах із захисту прав людини, такі до принципівверховенстваправа, мають стати основнимелементомпартнерських

FEATURES OF FUTURE TRADE***Chernova A.M., student******Yavorska V.O., PhD in economics, assistant professor***

Futures trading appeared in the second half of the XIX century. Its emergence and development was due to the fact that it made it possible to reduce the risk of unfavorable fluctuations in prices for capital turnover, reduce the size of the reserve capital required in the event of an unfavorable situation, accelerate the return of cash in advance of advance capital, cheaper credit trade, reduce transaction costs [1].

The futures exchange market is an organized forum for the conclusion of fixed-term contracts, which for the most liquidity have the highest standard of conditions. A futures contract is a standardized form of sale of a particular asset at a specific time and place in the future, at a price set at free exchange trading in a centralized regulated location and in accordance with the rules of the market. Two features of futures trading are the standardized form of futures contracts and the fact that futures price is the only variable component [2].

According to the training materials of the Chicago Mercantile Exchange (CME Group), the main economic function of the futures exchange is to manage price risks and set prices in the course of free exchange trades. The Exchange also establishes and enforces accepted rules that guarantee an open and competitive trading conditions. Therefore, the conclusion of futures contracts are carried out through electronic applications systems [3].

The futures price is some ways, a forecast for the spot market, because it expresses future expectations of market participants by sellers and buyers. At the same time, the futures price acts as a barometer, which establishes the price of equilibrium between buyers and sellers. On the other hand, the futures price for a certain date can not be an exact forecast of the spot price, because daily expectations of demand and supply change on the market, which leads to constant price fluctuations [3]. Thus, competition provides a constant change in futures prices and requires a daily analytical assessment.

Up to three classical functions of futures trading in foreign works include [4]: transfer and management of price risks; accumulation of free capital; information dissemination; in today's conditions of the transformational changes in the market economy, the functions of futures trading have expanded significantly and include [2]; a mechanism for transferring risks from those participants who do not want to carry risks for those who seek to take them; increasing the stability of prices through the liquidity of futures markets; price setting; introduction of regulated trade rules, making futures trading transparent and guaranteed for all market participants; collecting and distributing information. Availability and openness of stock quotes puts all participants in the same conditions of analysis and forecasting of market conditions.

So, over the past two decades, futures trading has grown to a large extent due to the deepening of the functional purpose of futures trading on world and national markets. Competitive futures markets have already been formed in the world, offering futures contracts for major commodity and financial assets, which provides for the formation of competitive and transparent pricing and price risk management.

References:

1. Солодкий М.О. Біржовий ринок : навч. посібник / М. О. Солодкий. – К. : В-во Аграрна освіта, 2010. – 565 с.
2. Дегтярева О. И. Биржевое дело : Ученик / О. И. Дегтярева. – М. : Магистр, 2007. – 623 с.
3. Self-Study Guide to Hedging with Grain and Oilseed Futures and Options. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.cmegroup.com/trading>.
4. Joseph Santos. A History of Futures Trading in the United States. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eh.net/encyclopedia/a-history-of-futures-trading-in-the-united-states>.

Навчання по роботі в Електронній торговій системі пройшли близько 1100 представників компаній аграрної галузі, зокрема й таких як «Миронівський хлібопродукт», HarvEast Holding, UkrLandFarming, «Мрія», тощо.

Аграрна біржа разом з ПАТ «Аграрний фонд» втілили інноваційний проект електронних торгів з реалізації борошна. Перехід до механізмів формування ціни на організованому аграрному ринку – це крок до становлення прозорого та інвестиційно-привабливого середовища.

На майданчику Аграрної біржі ПАТ «Аграрний фонд» розпочав форвардну програму закупівлі зерна врожаю 2018 року. Форвардні закупівлі зерна – одна з програм державної підтримки аграріїв, що передбачають придбання товару на організованому аграрному ринку у визначений час та на визначених умовах у майбутньому.

Фінансування форварду буде здійснюватися двома траншами. Перший транш – 65 % від загальної вартості контракту виробник отримає одразу після підписання угоди, решту – 35 % виробник отримає після збору врожаю та остаточної поставки його ПАТ «Аграрний фонд» [1]. Зокрема, ПАТ «Аграрний фонд» планує на майданчику Аграрної біржі закупити більше мільйона тонн зерна, співпрацюючи, як і раніше, і з великими агрохолдингами, і з малими та середніми фермерськими агрогосподарствами. Загальна сума фінансування агровиробників, за попередніми підрахунками, складатиме 3,1 млрд грн.

Отже, діяльність Аграрної біржі сприяє формуванню прозорого ліквідного організованого аграрного ринку країни, забезпечення цінової стабільності на продукцію сільського господарства та прогнозування ситуацій різкого коливання ціни.

Список використаних джерел:

1. Матеріали сайту Аграрної біржі. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://agrex.gov.ua>
2. Седікова І.О. Роль держави в управлінні біржовою діяльністю ринку зерна / Економіка та управління підприємствами. Випуск 10. 2016 р., с. 496-499.

ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНОЇ БІРЖИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Хринюк О.Р., студентка

Панкратова Л.Л., кандидат економічних наук, доцент

З огляду на досвід країн з розвиненим ринком біржових торгів, біржі створюють передумови для формування обґрунтованих цін, стають ключовими економічними інструментами, що забезпечують прозорість і відкритість товарних ринків.

Аграрна біржа – це єдина державна товарна біржа в Україні. Створена Кабінетом Міністрів України у 2005 році, основним її завданням було забезпечити проведення Аграрним фондом товарних та фінансових інтервенцій з метою досягнення цінової стабільності на аграрному ринку.

Проте з часом діяльність біржі вийшла за межі Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України”. Зокрема, на сьогодні Аграрна біржа забезпечує продаж необробленої деревини, активів неплатоспроможних банків, проведення земельних торгів, а також аукціонів з відчуження іншого майна. За результатами торгів Аграрна біржа оприлюднює ціни та на замовлення клієнтів виконує моніторинг показників ринкового (позабіржового) ціноутворення на окремі групи товарів.

Впровадження електронних аукціонів з продажу необробленої деревини сприяє розвитку ринкового ціноутворення, рушить корупційні схеми у цій галузі [3].

Якщо порівнювати електронні аукціони, що відбулися на Аграрній біржі у III і IV кварталах 2016 року, то можна відмітити, що кількість учасників торгів помітно зросла. Іноді за добу ціна виростала по деяким позиціям у III кварталі на 30-35% у порівнянні зі стартовою, за результатами IV кварталу іноді ціни піднімалися до 100% (на дуб, бук, граб) [1]. Це дозволяло продавати окремі позиції дорожче, але головне – нівелювало тінювий розподіл коштів за проданий ресурс. Як наслідок, лісові господарства отримали кошти у повному обсязі і могли вкладати їх вкладати в розвиток свого господарства.

PRICE FORMATION ON THE SUNFLOWER MARKET UNDER THE INFLUENCE OF THE FUTURES PRICES

Dorma M.S., student

Yavorska V.O., PhD in economics, assistant professor

In the last several centuries a key role in the formation of market mechanisms of pricing in commodity markets given the global exchanges. Stock prices are a leading indicator of the forecasting and planning activities of market actors. Now in exchange of the instruments that determine the future price trend, include futures and options. Stock pricing takes into account all market factors that had an impact or are expected in the market of real assets. In exchange practice, such factors are called fundamental, a methods of research – fundamental analysis of stock market conditions.

Stock pricing the objective, after all, is formed on expectations of a significant number of market participants. Under these conditions, a commodity exchange is an organized market place, where concentrates a large number of participants, who distribute the information and expectations regarding the ownership of the exchange tools and the expected price risks [1,2].

Exchange transactions can ensure the formation of market predictions future stock market sunflower. The processes of pricing of agricultural products are characterized by cyclicity, pronounced seasonality and weather factors. The modern concept of futures pricing in the commodity market is based on the principles of the model L. Telser, also includes the basics of arbitrage theories. The process of formation of futures prices, model L. Telser is based on the expectations of speculators or traders who participate in stock trading. However, in accordance with the arbitration theories in terms of functional infrastructure of the spot market, where the liquidity trade commodities, futures the price is determined arbitrageurs based on the use of spread trading strategies [3].

Nowadays, the world pricing on sunflower seeds it is impossible to imagine without the stock quotes on major exchanges. Stock prices are a leading indicator of

the forecasting and planning activities of market participants. Now in exchange of the instruments that determine the future price trends include futures and options. Stock pricing takes into account all market factors that had an impact or are expected in the market of real assets. In exchange practice, such factors are called fundamental, a methods of research – fundamental analysis of exchange conditions [4].

The market of oilseeds and their products continues to be under the influence of the Brazilian factor (a great offer of soybeans in the world market due to the significant volume of Brazilian new crop oilseeds).

Nowadays, the price of sunflower seeds can not be imagined without any doubt in some of the world's most popular world stock exchanges. Competitive and transparent conditions for market participants ensure the formation of stock prices as a perfect balancing mechanism market supply and demand on the sunflower seeds in the commodity markets.

Resources

1. Інформаційні матеріали USDA. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.usda.gov>.
2. Прогнозування та хеджування фінансових ризиків : монографія / [за ред. Л. О. Примостки]. – К. : КНЕУ, 2014. – 424 с.
3. Сохацька О. Концептуальні засади ціноутворення на ф'ючерсних ринках / О. Сохацька // Банківська справа. – 2000. – № 5. – С. 29–32.
4. Яворська В. О. Теоретичні аспекти використання фундаментальних чинників у дослідженні біржової кон'юнктури / В. О. Яворська // Науковий вісник НУБІП України. – 2013. – № 181 (2). – С. 342–346.

системі ACCESS Нью-Йоркської товарної біржі (NYMEX) та у системі SYCOM на Сіднейській ф'ючерсній біржі (SFE).

Яскравим прикладом є всесвітньо відома інформаційно-ділінгова система Reuters призначена для здійснення угод купівлі-продажу валюти, кредитно-депозитних операцій на міжбанківському ринку з використанням інформації, що передається Міжнародним Агентством Reuters по каналах супутникового зв'язку. Система Reuters складається з двох основних блоків:

- Reuters Money 2000 (інформаційний блок) – його основним призначенням є надання котировок банківського ринку по 125 видами валют у режимі реального часу, також в є можливість зміни валют наступних видів: кожна зміна на секунду, 5 хвилин, 30 хвилин, 1 годину, протягом дня, тижня, місяця, року.

- Reuters Dealing 3000 (блок ділінгу) – призначена для ведення переговорів між партнерами та укладання угод на валютному часто з одного робочого місця можливо вести переговори з 4 банками та отримувати вхідні сигнали від 6 банків з кодами позивних банку. Час з'єднання з банком-контрагентом до 3 секунд, незалежно від місця розташування абонента.

Усі функціонуючі системи сучасного електронного біржового трейдингу будуються за однією схемою, яка включає такі компоненти:

- центральна біржова система, яка забезпечує введення всієї ринкової інформації та виконання наказів трейдерів;
- лінія зв'язку з центральною біржею;
- робоча станція члена біржі – трейдера, через яку він отримує інформацію, вводить накази щодо купівлі-продажу біржових контрактів.

Отже, нові інформаційні технології кардинально змінюють підходи до ведення бізнесу, відкривають нові можливості щодо його розвитку, тому необхідно зробити зміни в концепціях становлення біржових товарних та фінансових ринків і передбачити широке використання електронного біржового трейдингу.

СУТНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОЇ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ*Харченко А.О., студентка**Яворська В.О., кандидат економічних наук, доцент*

Біржі існують уже майже п'ять століть. Але за час свого функціонування учасники торгівлі використовували лише кілька технологій проведення біржових торгів. Це, перш за все, було зумовлено їхньою консервативністю, небажанням погодитися на відміну традиційних публічних біржових торгів в обмеженому колі добре знайомих між собою біржових брокерів. Закритість біржової торгівлі дозволяла ретельно вивчати кандидатів у нові члени біржі, оскільки процедура вступу, крім детального ознайомлення з бізнесом претендента, передбачала обов'язкові рекомендації двох відомих та шановних членів біржі.

Завдяки комп'ютеризації біржової торгівлі усувається її закритість, таким чином це дає змогу поставити всіх її учасників у приблизно однакові умови, дозволяє здійснити глобальну концентрацію біржового товару в одному місці земної кулі, де світовий попит врівноважується світовою пропозицією, тим самим створюючи справедливую ринкову ціну, на яку орієнтуються виробники та споживачі товарних ринків, банки, портфельні та стратегічні інвестори.

Вперше електронна біржа була випробувана у 1985 році у Новій Зеландії. У 1992 році на біржовому ринку вже налічувалось п'ять електронних бірж, а у 2002 році не залишилось жодної біржі, де б не було хоча деяких елементів електронного трейдингу (сучасної технології біржової торгівлі).

Існує декілька систем електронної біржової торгівлі. Електронні торги можуть розпочинатися під час звичайних торговельних сесій, наприклад, як це здійснювалось за допомогою системи Project A на Чиказькій торговельній палаті (CBOT) та у системі АРТ на Лондонській міжнародній біржі фінансових ф'ючерсів і опціонів (LIFFE), або після їх закриття на CBOT у системі Globex,

RISK MANAGEMENT AT THE EXCHANGE MARKET*Gutman M.G., student**Yavorska V.O., PhD in economics, assistant professor*

Today risks became the inalienable attribute of market economy. Risks in modern terms are the characteristic phenomenon of market economy and belong to the fundamental concept of economic theory and management [3]. The processes of globalization on world commodity and financial markets only strengthened influence of risks on all spheres of economic activity of subjects of economic relations.

A risk is the difficult phenomenon and complex concept that is characterized by scalene signs, which served to forming of the different going near interpretation of him economic category. In the dictionaries of many countries a term «risk» is used in similar forms, namely: in English – «risk», French – «risque», German and Czech – «risiko» Italian – «richio», Spanish – «riesgo», Finnish – «riski», Albanian – «rezik», Romanian – «risk», Bulgarian and Russian is «pиск». Likeness of terms testifies to the only root of origin from Greek «ridsikon», «ridsa», that arose up on the base of the Latin term «resecum» is a danger or rock [2].

Mostly an exchange risk is examined as probability of origin of unfavorable event, exchange business that pulls the different types of losses related to realization [1]. A risk is also identified with the degree of failure (to success) participants of exchange tenders in the achievement of the aims at the choice of decision from a number alternative. Under a risk understand a probabilistic action or activity that results in the unfavorable result of exchange operation also.

The detailed classification of exchange risks is needed for their authentication on the stage of development of exchange business, planning of profits of her participants: enterprises (clients of exchange), brokers, exchange. The selection of risks after the subjects of Exchange business will assist concentrating of efforts of every participant on development of measures in relation to their minimization, increase of trade efficiency on an exchange.

At the study of exchange risks it costs to go out from that financial loss not only brokers and their clients but also exchange can carry as a result of certain unfavorable events. Risk character of activity of exchange is predefined by an acceptance by her parts of risks of the clients. He appears in that case, when an exchange comes forward as a guarantor of implementation of exchange operations. Thus, an exchange risk is a risk of any subject of exchange market, which carries out the activity in the conditions of vagueness, treason of external and internal environment.

Bottom line in the modern operating of the economic system conditions risks need permanent research and improvement of methods of their estimation and management. The modern mechanism of management of financial risks in world practice is practice of hedging at the exchange market. Taking into account that the processes of globalization only strengthen price volatility on world commodity markets self introduction in home practice of the use of exchange derivatives on the basic types of commodities will give possibility to minimize price risks in economic activity of subjects of commodity markets.

References:

1. Биржевая деятельность. Учебник / [под ред. А. Г. Грязновой, Р. В. Корнеевой, В. А. Галанова]. – М. : Финансы и статистика, 2005. – 245 с.
2. Солодкий М.О. Біржовий ринок / М. О. Солодкий. – К. : Джерела М. – 2010. – 336 с
3. Шепилова В. Г. Управление биржевыми рисками / В. Г. Шепилова // Экономика: проблемы теории і практики. Збірник наукових праць. – Вип. 109. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2006. – 45 с.

Державні програми розробляються з метою активізації господарської діяльності та розвитку державних ринкових відносин; забезпечення структурної перебудови агропромислових комплексів; вирішення проблем соціального характеру, пов'язаних із зайнятістю сільського населення, розвитком соціальної інфраструктури; ліквідації локальних соціально-економічних криз; створення умов для екологічної безпеки тощо [3].

Таким чином, державне регулювання аграрної сфери економіки полягає у тому, що держава шляхом застосування адміністративно-правових та економічних важелів регулює поведінку сільськогосподарського товаровиробника, визначає перспективи розвитку аграрної сфери економіки, виконує стимулюючу роль щодо реалізації довготривалих програм розвитку. При цьому, багатофункціональну аграрну сферу визначено як галузь національної економіки, ефективний розвиток і функціонування якої забезпечується через державне регулювання із забезпеченням економічної, соціальної, екологічної, інноваційної та інформаційної функцій, а його конкурентоспроможність виступає основною рушійною силою зміцнення стратегічних позицій та пріоритетів на внутрішньому та світовому аграрних ринках завдяки реалізації таких основних принципів державного регулювання: аграрний протекціонізм, єдність економічних та соціальних цілей, програмний метод регулювання, сполучення індикативності та директивності.

Список використаної літератури:

1. Конєва І.І. Державна фінансова підтримка підприємств АПК: стан та стратегія розвитку / І.І. Конєва // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск 14. – С. 802-806.
2. Федосєнко І.Г. Оцінка ефективності державної підтримки розвитку національного господарства / І.Г. Федосєнко, Г.Ю. Штерн // БізнесІнформ. – 2011. – №3. – С.3-5.
3. Андрійчук В.Г. Теоретико-методологічне обґрунтування ефективності виробництва / Андрійчук В.Г. // економіка АПК.-2015.-№5.-С.52-63.

**ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ
ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРЬСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ**

Халимон К.О., студентка

Кірейцева О.В., к.е.н., доцент

Аграрний сектор економіки України відіграє вагомую роль у розвитку національної економіки в умовах поширення глобалізаційних та інтеграційних процесів. Від його розвитку залежать продовольча безпека, економічне зростання та позиція держави на світовому ринку аграрної продукції. Очевидно, що Україна як значущий учасник світових продовольчих ринків та потужний виробник багатьох видів сільськогосподарської продукції не може залишатись поза інтеграційними процесами.

Державне стимулювання діяльності аграрного сектора економіки в Україні характеризується недосконалістю та обмеженістю фінансування інвестицій галузі. Необхідність державного регулювання окремі вчені асоціюють із незбалансованістю цін на сільськогосподарську продукцію, а також – із недосконалістю законодавчої та нормативно-правової бази, під впливом якої формується, переважно, сировинний характер зовнішньої торгівлі продовольчими товарами [1].

Мета державного регулювання полягає в досягненні сільського господарства максимальної ефективності для задоволення попиту населення в сировині, продуктах харчування. Завданнями державного регулювання є координація та розвиток міжгалузевих та внутрішньогалузевих зв'язків, регулювання попиту і пропозицій на товари, стимулювання виробництва нової продукції, бюджетне фінансування, охорона навколишнього середовища. Здійснюються вони за допомогою економічних важелів, інтеграції та кооперації виробничих процесів. Суб'єктами державного регулювання є органи законодавчої та державної виконавчої влади, в тому числі місцеві адміністрації[2].

**CURRENT TRENDS IN THE FUNCTIONING
OF THE INTERNATIONAL DERIVATIVES MARKET**

Tyagniryadno O. M., student

Yavorska V.O., PhD in economics, assistant professor

Globalization processes are now of particular relevance in any field of economic research. Exchange activity, taking into account its specificity in the organization and use of electronic technologies, has also become a vivid example of dependence on the processes of globalization of commodity and financial markets.

The study of the world stock exchange practice shows that stock exchanges are effective tools for the formation of the infrastructure of international commodity markets and financial markets and ensure the minimization of the effect of destabilizing factors on these markets [1].

The modern world-class stock exchange is a profit-making alliance of the organization, which may include several exchanges at the national and international levels. The main leaders in the process of stock consolidation were the United States and Europe. [2].

As a result of the above-mentioned processes, commodity derivatives for agricultural products have also become a successful form of investment assets on the world market. Significantly higher stability of commodity markets in comparison with financial, especially stock, contributed to a significant increase in trade in commodity derivatives for agricultural products over the past 5 years. Consequently, today it can be argued that the role of commodity derivatives on the world stock exchanges has increased and the tendency of annual stock exchange trading with these stock instruments has been maintained due to increased demand and supply on commodity markets, as well as investment attractiveness. In the prospects of globalization of world commodity and financial markets, it is necessary to note some important points in the development of stock exchange trade derivatives for agricultural products. First, the continuation of the consolidation processes of exchanges of countries with a market economy with less developed exchanges.

Second, the promising direction is to attract OTC merchandise derivatives to stock exchanges, which will significantly expand the range of investment instruments, increase their level of performance through exchange clearing, that is, the continued expansion of financial engineering of new instruments at the global level [3, p. 342-343].

At present development trends of the market derivatives are determined by the following key factors: increased globalization and interconnection of national and regional markets, as a result of which changes in one of the centres of world trade directly affect the general state of the derivatives international market, increase in the volatility level of financial markets that increase global instability of the derivatives world market, technology standardization of currency transactions performing in the context of globalization of economic processes and the increase in the carried out transactions, – transparency of the market, that is connected with the virtually unlimited access to information on the formation of derivatives markets conjuncture, liberalization of market participants derivatives, increase of the risks level at the derivatives market. The above mentioned trends reflect the increased sensitivity of derivatives market transactions to environmental changes and enhance the predictability of its member's activities.

References:

1. Derivatives Market Surveys [On-line] // World Federation of Exchanges & International Options Market Association: [webpage]. – Access at: <http://www.world-exchanges.org/files/statistics>
2. Прогнозування та хеджування фінансових ризиків : монографія / [за ред. Л. О. Примостки]. – К. : КНЕУ, 2014. – 424 с.
3. Яворська В. О. Теоретичні аспекти використання фундаментальних чинників у дослідженні біржової кон'юнктури/ В. О. Яворська // Науковий вісник НУБІП України. – 2013. – № 181 (2). – С. 342–346.

скоротити кількість посередників і час проведення транзакцій з тижнів до годин. Днями Mastercard оголосила про відкриття блокчейн-API для міжбанківських переказів – технологія дозволить зробити їх дешевшими, прозорими та швидкими. Кембриджський центр по дослідженню альтернативних фінансових систем прогнозує, що до 2019 року 20% банків світу буде використовувати блокчейн. Oracle розробляє блокчейн-платформу для управління ланцюжком поставок. Її обіцяють представити в наступному році. Lufthansa переводить на блокчейн інформацію про бронювання квитків.

Також за останні три роки з'явилося чимало цікавих блокчейн-стартапів. Так, платформа Provenance за допомогою блокчейн допоможе простежити походження та історію товарів у режимі реального часу. Colony завдяки штучному інтелекту і блокчейну – підібрати ідеальних виконавців для будь-яких завдань. Майданчик DECENT дозволяє завантажувати мультимедійний контент і безпосередньо продавати його користувачів, минаючи посередників. Український проект Pandora Voxchain – це штучний інтелект технології блокчейн, який має стати платформою для децентралізованого ринку даних і алгоритмів. Блокчейн – це світовий тренд, стартапи та проекти великих компаній із застосуванням цієї технології з'являються все активніше.

Сам по собі блокчейн – не панацея від бід української держави, а лише спосіб більш надійного зберігання інформації. Це, до речі, дуже корисно, якщо йшлося б про держреєстр власності. Дуже багато злочинів вчинюється шляхом підміни документів. Зараз можна стверджувати лише те, що держава прагне бути в світовому тренді. Блокчейн підвищує довіру до інформації, і на це є великий запит у громадян і світової спільноти.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙНУ В СВІТІ*Фесюк Н. В., студент**Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач*

Блокчейн – це розподілена база даних, у якій зберігається інформація про кожну транзакцію, вироблену в системі. Дані зберігаються у вигляді ланцюжка блоків з записами про транзакції. Їх неможливо підробити, так як кожен новий запис здійснює підтвердження вже існуючих ланцюжків. Щоб підробити дані, потрібно змінювати інформацію в усіх інших блоках. При цьому, так як розподілена система, актуальна інформація про записи в системі зберігається у всіх її учасників і автоматично оновлюється при внесенні будь-яких змін.

Тобто, у системи блокчейн немає нікого, хто може, умовно "смикнути рубильник" і знищити базу даних і у всіх є остання версія. Розгалуженість і прозорість транзакцій – переваги блокчейна.

Прихильники нової технології заявляють про те, що блокчейн зможе замінити нотаріусів, ріелторів, банки та інших посередників. Хоча поки це швидше гучна заява, ніж реальний інструмент.

За останні два роки про впровадження або тестування рішень на блокчейні оголосили великі світові банки і фінансові організації. Наприклад, фондова біржа Nasdaq і SEB-банк тестують блокчейн в торгівлі взаємними фондами. Royal Bank of Canada планує використовувати технологію для переказів між канадськими та американськими філіями. Зростає кількість учасників проекту Utility Settlement Coin (USC), який повинен полегшити центральним банкам валюти, засновані на блокчейн. Крім того, ведеться розробка з переведення SWIFT на блокчейн – передбачається, що технологія дозволить грошам проходити швидше, а банкам – вивільнити величезні суми з ностро-рахунків і використовувати їх для розвитку.

Американський фінансовий холдинг JPMorgan Chase заявив про розробку власної блокчейн-платформи Interbank Information Network для здійснення міжбанківських платежів. Організація заявляє, що платформа дозволить

CHICAGO CLIMATE EXCHANGE*Zalata A. R., student**Slobodyanik A.M., candidate of Sciences (Economics), senior lecturer*

When Chicago Climate Exchange (CCX) was launched in 2003, she became the world's first carbon-emissions trading company, equipped to regulate all transactions made under cap-and-trade energy plans designed to restrict and tax greenhouse gas (GHG) emissions produced by U.S. companies.

The earliest roots of CCX can be traced back to 2000, when Dr. Richard Sandor – an economist, a research professor at the Northwestern University, and the former head of the Chicago Mercantile Exchange – began to study the feasibility of initiating a cap-and-trade system in the United States. At that time, Sandor owned a firm called Environmental Financial Products (EFP). He also knew Illinois state senator Barack Obama, who, in addition to his legislative duties, was a board member of the Chicago-based Joyce Foundation, which had long been a major donor to radical environmental groups and causes. In 2001, Obama helped steer a \$347,600 Joyce Foundation grant to Sandor's EFP. The foundation's president, Paula DiPerna, stated that this grant was intended to “support the design of a pilot phase for a carbon dioxide emissions trading market, called the Chicago Climate Exchange.” [1]

The Chicago Climate Exchange (CCX) is a voluntary GHG emissions cap-and-trade scheme based in North America. Although participation is voluntary, compliance with emission reduction objectives is legally binding once a member joins. CCX has as part of its cap-and-trade scheme an offset programme with a full-fledged carbon offset standard. CCX members commit to reduce their emissions by fixed amount below the established baseline level. Members who cannot achieve the reduction target through cutting their emissions internally can meet their compliance commitment by purchasing emission allowances (called Carbon Financial Instruments; CFI) through CCX's electronic trading platform from other CCX Members that reduce their emissions beyond the reduction target. Offsets from

projects implemented through the Chicago Climate Exchange offset programs can also be used to comply with reduction targets. Total use of offsets for compliance is limited to no more than one half of the required reductions [2].

In the first phase of the scheme, from 2003 to 2006, CCX members agreed to cut their emissions by 1% each year below their annual average emissions for the period 1998 to 2001, thereby by achieving a reduction of 4% by the end of the fourth year. For the second phase from 2007 to 2010, the original members agreed to cut their emissions by an additional 0.5 % each year to achieve an overall target of 6% below 1998–2001 levels by 2010.

The program is being discontinued [3].

Chicago climate exchange: describes itself as "North America's only cap-and-trade system for all six greenhouse gases"; received startup grants totaling \$1.1 million from the Joyce Foundation in 2001-02, when Barack Obama sat on the foundation's board; closely tied to Al Gore's company, Generation Investment Management; a key Chicago Climate Exchange board member is Maurice Strong, who has a history of insider-trading transgressions [1].

The effective final CFI position was reached in November 2010 when the carbon credit price per metric ton of CO₂ was between 10 and 5 US Cents, down from its highest value of 750 US Cents in May 2008. Trading reached zero monthly volume in February 2010 and remained at zero for the next 9 months when the decision to close the exchange was announced [4].

References:

1. Chicago climate exchange (ccx) [webpage]. – Access at: <http://www.discoverthenetworks.org/printgroupprofile.asp?grpId=7526>
2. Chicago Climate Exchange [webpage]. – Access at: <http://www.global-greenhouse-warming.com/Chicago-Climate-Exchange.html>
3. Chicago Climate Exchange [webpage]. – Access at: <http://www.co2offsetresearch.org/policy/CCX.html>
4. Chicago Climate Exchange [webpage]. – Access at: https://en.wikipedia.org/wiki/Chicago_Climate_Exchange

дійсно значущого прибутку, тим паче за короткий термін, дуже низька. Будь-який трейдер (учасник біржової торгівлі) може поєднувати як спекулятивну, так і інвестиційну діяльність[4].

Інвестиції, і спекуляції відіграють важливу роль в економіці, підтримуючи її в тонусі. Інвестор відповідає за розвиток виробництва, спекулянт відповідає за перерозподіл. І якщо позбавити економіку від одного з цих економічних агентів, вона стане просто нежиттєздатною.

Підводячи підсумки, виділимо основні відмінності між інвестиціями і спекуляціями:

1. Форма отримання прибутку. Якщо актив купується з метою подальшого продажу за більш вигідною ціною, то в даному випадку це найчастіше спекуляція. Інвестицією ж завжди вважається операція, при здійсненні якої переслідується мета отримання прибутку у формі дивідендів (або відсотків), які нараховуються на куплений актив, або приріст капіталізації компанії на основі фундаментальних чинників.

2. Прибуткова складова та рівень ризику. Спекулятивні операції зазвичай більш прибуткові – за час роботи однієї інвестиційної ідеї можна зробити кілька спекулятивних високоприбуткових угод. Правда, не варто забувати, що і ризик відповідний, особливо при роботі з позиковими коштами [4].

Список використаних джерел:

1. Блог об инвестициях и личных финансах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://activeinvestor.pro/v-chem-raznitsa-mezhdu-investorom-spekulyantom>.
2. Международная академия инвестиций. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://globalinvestment/academy.ru>.
3. БКС Экспресс. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bcs-express.ru/novosti-i-analitika/investicii-i-spekulyacii-v-chem-raznica-i-chto-podhodit-imenno-mne>.
4. FXbum.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fxbum.ru/invest/4-investitsii-i-spekulyatsii>.

СУТНІСНА РІЗНИЦЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ І СПЕКУЛЯТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ НА БІРЖОВОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ

Тригубченко А.В., студент,

Слободяник А.М., кандидат економічних наук, старший викладач

Сумбур між поняттями спекуляції та інвестиції, і дискусії в чому різниця між інвестором та спекулянтом існують вже давно. Загалом, інвестиція – це вкладення капіталу на довгострокову перспективу в економіку з метою отримання прибутку. Спекуляція – це отримання доходу (примноження власного капіталу) за рахунок різниці між цінами купівлі та продажу блага [2].

Сучасний фондовий ринок здебільшого має спекулятивний характер. Це призводить до того, що дійсно існує все менша кількість акцій, в які приватному інвестору доречно вкладати свої кошти.

Сутність інвестицій в тому, щоб вкласти капітал на досить довгий термін в активи, які принесуть прибуток[1]. Основна мета інвестора – володіння частиною бізнесу і участь в управлінні підприємством. В різних країнах – свої тонкощі корпоративного законодавства, але загальна ідея несе у собі однаковий сенс: чим більша кількість акцій належить вам, тим сильніші ваші управлінські повноваження в цій компанії. При цьому інвестор розраховує також на зростання вартості акцій компанії в довгостроковій перспективі і отримання дивідендів [4].

Спекуляції – це короткострокові вкладення в активи виключно з метою перепродати їх і отримати прибуток від зростання або падіння цін. Спекулянт намагається прогнозувати напрямок ринку, тобто куди далі піде ціна того чи іншого активу, і намагається на цьому заробити гроші. Коротко кажучи, інвестор отримує дохід, вкладаючи гроші в бізнес, спекулянт, граючи на коливаннях ціни [4].

Єдиної відповіді на питання, що ж з цих двох понять вигідніше, не існує. Спекулянти ризикують більше і можуть багато втратити, але можуть і прибуток отримати значний. Інвестори ризикують менше, проте і ймовірність отримання

ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНОГО ФОНДУ В УКРАЇНІ

Барановська Я. О., студентка

Панкратова Л. Л., кандидат економічних наук, доцент

Відповідно до ст. 9 Закону України "Про державну підтримку сільського господарства України", Кабінет Міністрів України створив Аграрний фонд (Постанова "Про Аграрний фонд" від 6 липня 2005 р. № 543), як державну бюджетну установу уповноважену реалізувати цінову політику в агропромисловому секторі економіки. Проте, з 2013 р. Постановою Кабміну від 22 квітня 2013 року № 364 створено ПАТ "Аграрний фонд", 100% акцій якого належать державі і напрямки його діяльності дещо змінилися [1].

Щорічно ПАТ «Аграрний фонд» закуповує у сільгоспвиробників близько 1 млн. тонн продовольчої пшениці за форвардними програмами, забезпечує до 12% внутрішнього ринку борошна і реалізує його під власною торговою маркою за цінами нижче ринкових. Фонд розпочинає форвардну програму закупівлі зерна врожаю 2018 року. Зокрема, планується закупити більше мільйона тонн зерна: 700 тис. тонн пшениці, 200 тис. тонн кукурудзи, 50 тис. тонн ячменю, 30 тис. тонн жита, 10 тис. тонн гречки, 10 тис. тонн вівса, 10 тис. тонн гороху жовтого. За попередніми оцінками, загальна сума, на яку Аграрний Фонд планує профінансувати агровиробників, має становити 3,1 млрд грн.

Форвардні програми дозволяють сільгоспвиробникам отримати кошти не тоді, коли зерно буде відвантажено покупцеві, а у період коли майбутній урожай ще тільки росте у полі. До того ж, після підписання форвардного контракту, аграрій протягом кількох днів отримує авансовий платіж. Крім діяльності на зерновому ринку, слід також відмітити активну участь Аграрного фонду на ринку цукру, діяльність із закупівлі пально-мастильних матеріалів та мінеральних добрив. Для підвищення рівня обслуговування своїх клієнтів було впроваджено практику добору логістичних і страхових компаній виключно на відкритих конкурсах. Ще один чинник, який зумовив різке поліпшення фінансових результатів "Аграрного фонду" – скасування або істотне

скорочення корупційної складової роботи. В компанії було повністю перебудовано систему управління ризиками та налагоджено внутрішній контроль, завдяки чому вдалося забезпечити прозорість процесів і добір оптимальних пропозицій контрагентів.

Позитивний результат роботи “Аграрного фонду” – наслідок не тільки внутрішніх трансформацій, але і зовнішніх глобальних чинників. На ринку сформувалася надлишкова пропозиція пшениці для виробництва борошна.

Наявність достатньої кількості обігових коштів дозволила АФ сформувати запаси пшениці в період найбільш привабливих цін на ринку, тоді як приватні компанії, діючи в рамках обмеженого фінансового ресурсу, були змушені докуповувати партії в період активного експорту, конкуруючи із зернотрейдерами і виплачуючи премію сільгоспвиробникам.

До недоліків співпраці з АФ оператори ринку відносять необхідність передплати – обов’язковий елемент роботи держкомпаній, тоді як приватні постачальники борошна, навпаки, можуть погоджуватися на розстрочку платежів. Ще один мінус – велике плече доставки (тобто велика відстань між початковим та кінцевим пунктами доставки вантажу), через що логістичні витрати можуть іноді нівелювати вигоду від більш привабливих цін на продукцію.

Отже, Аграрний Фонд не виконує у повній мірі покладені на нього функції цінового регулятора на аграрному ринку, проте завдяки форвардним програмам виконує функцію кредитора для сільськогосподарських товаровиробників, які сьогодні відчувають гострий брак коштів від фінансових установ. Також, Аграрний фонд нарощує свою присутність й на інших ринках: борошна, гречки, вівса і т.п.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Електронний ресурс: [Режим доступу] <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/364-2013-%D0%BF>
2. Офіційний сайт Аграрного Фонду. Електронний ресурс: [Режим доступу] <http://agrofond.gov.ua/>

виготовляють в Києві, автомобілі — в Чернігові. У легкій промисловості виділяється текстильна та взуттєва галузі. Зокрема, лляна промисловість розвинена у Житомирі, шовкова — у Києві, вовняна — у Коростишеві. Взуття виробляють у Києві, Білій Церкві, Житомирі, Прилуках. Хімічна промисловість характеризується випуском синтетичного волокна, побутових виробів, автомобільних шин. Сільське господарство району високопродуктивне, у його структурі переважає вирощування зернових культур, цукрових буряків і картоплі. Тваринництво спеціалізується на свинарстві та птахівництві. Відмінної якості є виробництво м’яса, молока та яєць, що знаходиться у приміській зоні м. Києва. Транспортна система представлена усіма видами транспорту, крім морського. Залізнична і автомобільна мережа має радіально-кільцеву структуру. Крім цього, значна кількість населення обслуговується аеропортами м. Києва (аеропорт “Бориспіль” — найбільший в Україні) [2].

Однак, крім переваг, даний економічний район має ряд недоліків: складна демографічна ситуація, нерівномірний територіальний розвиток областей та погіршення екологічної ситуації у зв’язку з розвитком виробництва.

Тому, для покращення стану економічного району потрібно провести реструктуризацію господарства та визначити пріоритетні галузі для розвитку яких є найкращі умови. Для охарактеризованого Столичного економічного району такими галузями є легка промисловість, виробництво будівельних матеріалів, науко-і трудові галузі машинобудування, сільське господарство.

Список використаних джерел:

1. Данилишин Б. М., Чернюк Л. Г., Фащевський М. І. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів. - Черкаси: ЧДТУ, 2006. - 315 с.
2. Миронова Т. Л., Добровольська О. П., Процай А. Ф., Колодій С. Ю. Управління розвитком регіону. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 328 с.
3. Регіональна економіка: Підручник. / Куласць М.М., Наконечна К.В., Яра О.С. За ред. К.е.н., доцента Наконечної К.В. – К.: «КОМПРИНТ», 2015. – 612с.

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТОЛИЧНОГО ЕКОНОМІЧНОГО
РАЙОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Титоцька О.В., студентка

Наконечна К.В., кандидат економічних наук, доцент

Столичний економічний район – це один із найприбутковіших в Україні, в якому збалансоване зростання регіонального виробництва ґрунтується на інвестиціях і підтримці держави, що спонукає до вивчення та аналізу економічного потенціалу даного району.

Метою дослідження є всебічне розкриття та визначення пріоритетних галузей Столичного економічного району.

Питання економічного потенціалу України вивчали такі вітчизняні вчені: О.П. Масляк, П. Г. Шищенко, В.Ф. Семенов, М. Г. Ігнатенко.

Столичний економічний район об'єднує три адміністративні області (Київська, Чернігівська, Житомирська) й належить до найбільших в Україні за площею території та чисельністю населення. Важливий чинник розвитку і спеціалізації господарства району – це розміщення на його території столиці України – м. Києва. Однак, не менш важливим є: значний потенціал земельних ресурсів; багаті водні ресурси Дніпра; зосередження запасів облицювального будівельного каміння, каоліну та ільменіту; обмежені можливості використання сільськогосподарських угідь, природних та рекреаційних видів ресурсів унаслідок радіоактивного забруднення значних площ після аварії на Чорнобильській АЕС; високий рівень освітньої і професійної підготовки [1].

Господарство району – це індустріально-аграрний комплекс, що спеціалізується на виробництві продукції машинобудування, легкої і хімічної промисловості, сільського господарства [3].

Економічний район представлений різноманітними видами машинобудування: верстатобудування (Київ, Житомир), сільськогосподарське (Київ, Біла Церква, Ніжин, Прилуки) та точне (Київ, Васильків, Коростишів). Транспортні засоби — літаки, річкові й морські судна, мотоцикли

ІНДЕКСИ S&P

Білодон Д. Д., студентка

Резнік Н. П., доктор економічних наук, професор

Фондові індекси відіграють величезну роль на фондовому ринку. Саме індекси дають можливість проаналізувати стан фондового ринку в минулі періоди часу, виявити певні тенденції, на основі яких можуть бути зроблені прогнози на майбутнє. Серед фондових ринків світу ринок США є найбільшим, на якому розраховуються відомі індекси Доу-Джонса, Standard & Poor's, Nasdaq, NYSE Composite [1]. Індекси Standard and Poor's (S & P-500, S & P-400) відносяться до капіталізаційних. Це такий тип індексів, що відображає загальну капіталізацію підприємств, цінні папери яких використовуються для розрахунку індексу. Обчислення значення індексу нормується на деяку базову дату. **Індекси Standard & Poor's** розраховуються компанією Standard & Poor's. Standard & Poor's (S & P) - це дочірня компанія корпорації McGraw-Hill, що займається аналітичними дослідженнями фінансового ринку. Компанія входить до трійки найвпливовіших міжнародних рейтингових агентств. Ця компанія відома своїми індексами фондового ринку: американський S & P 500, австралійський S & P 200, канадський S&P / TSX, італійський S&P/MIB і індійський S&P CNX Nifty. Списки акцій, які входять до бази індексів, складаються самою компанією Standard & Poor's. Найбільш популярним є індекс **Standard & Poor's Composite 500 Index (S&P 500)**.

S&P 500 – головний фондовий індекс США, який розраховується за котируваннями акцій 500 найбільш капіталізованих американських компаній із застосуванням технології зважування за капіталізацією [2].

До бази індексу входять 500 акціонерних компаній США, що мають найбільшу капіталізацію, серед них 400 індустріальних, 20 транспортних, 40 комунальних та 40 фінансових компаній [3]. Цей індекс був розроблений у 20-х роках минулого століття й спочатку включав лише 90 компаній (числа 500 у назві індексу тоді ще не було), У сучасному вигляді він був сформований у

1957 році. Акції всіх компаній зі списку S&P 500 торгуються на найбільших американських фондових біржах, таких як Нью-Йоркська та NASDAQ. Індекс розраховується як середнє арифметичне, зважене за ринковою капіталізацією компаній. Охоплює близько 80% загальної капіталізації компаній, які торгуються на Нью-Йоркській фондовій біржі. Склад індексу S&P 500 регулярно переглядається. Якщо у період з 1990 по 1994 рік Комітет провів заміну лише 10 компаній, то починаючи з 1995 року темпи змін в індексі значно зросли й тільки за один 2000 рік у розрахункову базу індексу S&P 500 було внесено 58 змін, що є рекордом за всю, більш ніж 75-річну, історію його існування. Остання найбільш істотна зміна в складі індексу за період часу, охоплений цією книгою, була зроблена 19 липня 2002 року після закриття бірж. З складу індексу були виведені 7 іноземних компаній: Royal Dutch Petroleum (RD), Unilever (UN), Nortel Networks (NT) Alcan (AL), Barrick Gold (ABX), Placer Dome (PDG) та Inco (N) [4].

Standard&Poor's 100 – зважений за капіталізацією індекс акцій 100 найбільших компаній США, опціони на які торгуються на Чиказькій товарній біржі (Chicago Mercantile Exchange). Складається переважно із промислових корпорацій. Практично всі індекси S&P мають єдину методологію розрахунку, у зв'язку із чим їх легко зіставляти між собою. Ф'ючерси й опціони на індекси S&P торгуються в Чикаго на біржі Chicago Mercantile Exchange.

Список використаних джерел:

1. Базилевич В.Д. Фондовий ринок. Кн. 1- [Електронний ресурс]/ Базилевич В.Д. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/73133/finansii/indeksi_rozvinenih_fondovih_rinkiv
2. Індекс Standard & Poor's - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://marketivagroup.narod.ru/sp.html>
3. S & P 500 / Індекс "Standard & Poor's" - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://fxtrader.com.ua/uk/beginners/indicators/s_p_500.php
4. Фондовий індекс S&P 500 (Standard and Poor's 500 Composite Stock Price index) - [Електронний ресурс]

Удосконалення земельних відносин у ринкових умовах лише за рахунок самого ринку як економічного механізму практично неможливе через властиві ринковому механізму недоліки суспільно-соціального характеру. Тому об'єктивно потрібною є система законодавчо установлених регуляторів, застосування яких дасть змогу оптимально поєднати ринкові й адміністративні важелі регулювання земельних відносин з метою максимально можливого задоволення державних і територіально - громадських інтересів [2, с. 15].

Отже, основні шляхи удосконалення державного регулювання земельних відносин у сільському господарстві України повинні охоплювати оптимізацію ринкових та адміністративних методів цього регулювання, зонування території країни на предмет визначення цільового призначення окремих її зон, створення умов для налагодження ринкового обігу земель, забезпечення постійного контролю за якістю земель і відповідальності за порушення умов її експлуатації, удосконалення комплексу нормативно-правового та відповідного інституційного забезпечення технічного регулювання земельних відносин у напрямі узгодження існуючих нормативно-правових документів функцій чинних інституцій з європейською системою технічного регламентування й регулювання земельних відносин [3, с. 14].

Удосконалення державного регулювання земельних відносин у сільському господарстві є не самоціль, а дієвий засіб удосконалення цих відносин як чинника підвищення ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел:

1. Мусаєва А. К. Державний земельний банк як регулятор ринку землі / А. К. Мусаєва // Економіка АПК. – 2010. – № 4. – С. 171-175.
2. Бойко Л. Наукові засади організаційного регулювання земельних відносин у сільському господарстві / Л. М. Бойко // Економіка АПК. – 2011. – № 2. – С. 13-18.
3. Дудич Г.М. Економічний механізм державного регулювання земельних відносин/ Г.М. Дудич// «Економіка і менеджмент».- 2013. - № 12 (58). С.13-17.

**ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ВИКОРИСТАННЯ
ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ**

Теслюк Н.А., студентка

Кірейцева О.В., кандидат економічних наук, доцент

Вирішення багатьох актуальних проблем агропромислового комплексу тісно пов'язане з формуванням економічного механізму використання землі. Удосконалення економічного механізму грає вирішальну роль в підвищенні ефективності використання і охорони земельних ресурсів.

В сучасних умовах, важливе значення набувають елементи правового, економічного управління земельними ресурсами, система їх оцінки, стимули, методи раціонального використання та охорони земель.

Питання використання земельних ресурсів знайшли відображення в працях вітчизняних вчених економістів-аграрників: В.Я. Амбросова, Л.Ф. Бойка, А.Є. Данкевича, І.В. Іванюка, М.В. Коритника, В.Я. Месель-Веселяка та інших.

Слід підкреслити, що з переходом на ринкові відносини саме економічний механізм перетворюється в основний регулятор земельних відносин на різних рівнях економіки.

Земельна реформа в Україні є важливою складовою аграрної реформи. Дефініція «реформа» буквально означає змінення, перебудова, удосконалення існуючого стану, перехід його на якісно вищий рівень. За великим рахунком, реформування є тотожним поняттям «розвитку», оскільки воно є умовою останнього.

Невідкладною проблемою становлення нових, адекватних ринковій економіці земельних відносин, є чітке законодавче регламентування та практична реалізація функцій, прав і відповідальності законодавчих, виконавчих органів і конкретних посадових осіб, а, згідно з дослідженнями Міністерством аграрної політики України реалізується лише п'ята частина регуляторних актів [1, с. 172].

РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ СВИНИНИ В УКРАЇНІ

Білоус А.О., студент

Вдовенко Н.М., доктор економічних наук, професор

Виробництво продукції тваринництва в Україні, не повною мірою забезпечує потреби населення і промисловості. Це не тільки економічна проблема, але і соціальне завдання, вирішення якого спрямоване на задоволення населення харчовими продуктами.

У цьому контексті світ стоїть перед викликом щодо створення умов для надходження на ринок високоякісної свинини із метою задоволення внутрішніх потреб, а також як додаткове джерело фінансових надходжень до бюджету держави від експорту.

Закріплення вітчизняного виробника свинини на позиціях доведення внутрішнього споживання, виходячи з фізіологічних норм, експортної орієнтації, конкурентоспроможності галузі, можливе лише за умов удосконалення механізму регулювання, складовими якого є як державний, так і ринковий механізми.

Вітчизняному ринку свинини притаманна велика кількість конкурентів і те, що це харчовий продукт широкого споживання. Водночас, для його виробництва і реалізації потрібні особливі умови. Розроблення методичних підходів до формування відносин між учасниками ринку свинини, ґрунтується на розробці ефективних механізмів взаємодії усіх агентів даного ринку.

Перехід від традиційного способу утримання до промислових технологій виробництва свинини сприяв поступовому нарощуванню чисельності поголів'я. Максимальний рівень було досягнуто у 1971 році у двадцять один мільйон голів, у 2001 в сім, у 2014 близько восьми мільйонів голів

Проведений аналіз підводить до оцінки, що п'ятдесят відсотків чисельності поголів'я свиней утримується у господарствах населення. Промислове виробництво свинини сконцентровано у п'яти областях: Донецькій, Дніпропетровській, Київській, Полтавській та Черкаській.

Дослідження вітчизняного ринку свинини проведено з урахуванням індикаторів формування сировинних ресурсів, що включають виробництво свинини на одну свиноматку, чисельність поголів'я свиней, показник конверсії корму на свинокомплексах на 1 кг приросту, оцінку генетичного потенціалу тварин у контексті зменшення частки імпорту репродуктивного та відгодівельного молодняка, виробництва молодняка м'ясних та беконних кондицій, скорочення термінів здачі свиней на забій. З урахуванням внутрішніх та зовнішніх обставин для нашої країни необхідним є завантаження виробничих потужностей вирощеним молодняком саме в Україні.

Масштаби негативних наслідків тривалого невтручання держави в регулювання ринку свинини у 1990-2005 рр. очевидні як в економічному, соціальному, так і регіональному аспектах. Протягом 2010-2014 рр. Україна наростила обсяги виробництва свинини від 631 до 790 тисяч тонн, з них – 397 тисяч тонн вироблено на свинокомплексах. При цьому зменшилися обсяги імпорту свинини з 182 тисяч тонн до 115 тисяч тонн. Ємність ринку становить 894 тисяч тонн, а баланс попиту і пропозиції на рівні 905 тисяч тонн. Такі показники дозволяють вивести Україну на міжнародний ринок свинини.

Для поліпшення державного контролю у сфері торгівлі свининою потрібно провести перерозподіл підприємств галузі та присвоїти їм відповідний компартмент. Шляхом впровадження системи торгівельного контролю буде можливо здійснювати ринкові операції незалежно від епізоотичної ситуації та формувати власний експортний потенціал генетичних ресурсів.

Важливу роль відіграє також прийняття галузевої програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, забезпечення використання квот на свинину не менше ніж двадцять тисяч тонн, які адмініструються експортними ліцензіями в рамках автономних торгівельних преференцій, зменшення залежності від імпорту, забезпечення задовільної епізоотичної безпеки держави та сприяння впровадженню системи ХАССП на виробничих потужностях свинокомплексів, що сприятиме системним змінам у регулюванні ринку свинини.

виконання певних угод; потрібно впровадити інформаційні технології і якомога краще сприяти розвитку інтернет-трейдингу; вдосконалення податкової системи; скасування безлічі обмежень на валютному ринку, а також створити сприятливі умови для хеджування валютних ризиків для інвесторів-нерезидентів[3].

Отже, визначальну роль у фінансовій та економічній системі країни відіграє саме біржова діяльність. Але на жаль в Україні, щодо інтенсивного розвитку біржової діяльності існує низка перешкод, тобто проблем, які потрібно вирішувати задля отримання бажаного результату на ринку біржової торгівлі. А саме: щоб ця галузь мала змогу ефективно функціонувати з іноземними біржами. Низку з перелічених вище проблем можна вирішити, якщо покращити законодавчу владу, зробити біржовий ринок України прозорим та якомога активніше залучати приватних та іноземних інвесторів. Тому можна сказати те, що перспективи розвитку біржової діяльності в Україні є досяжними, адже існує безліч шляхів вирішення всіх проблем біржового ринку.

Список використаних джерел:

1. Гриценко Л. Л. Проблеми розвитку фондового ринку України в умовах фінансової глобалізації / Л. Л. Гриценко, В. В. Роєнко // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 2. – С. 45–51.
2. Державний комітет статистики: Статистична інформація. Кількість бірж України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Дідик Л. М. Фондовий ринок України: проблеми та шляхи підвищення ефективності функціонування / Л. М. Дідик, Є. А. Уланова // Економічний простір. – 2008. – №19. – С. 149–160.

**ПРОБЛЕМИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ
ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ**

Тернова В.О., студентка

Слободяник А.М., кандидат економічних наук, доцент .

На сьогодні біржова діяльність в Україні дуже повільно розвивається. Потрібно досить багато здолати проблем, які заважають ефективному функціонуванню цієї галузі, щоб ринок цінних паперів досяг досить високої планки. Також важливим чинником у досягненні вищого рівня ринку цінних паперів є розробка заходів, щодо поліпшення та удосконалення біржової діяльності.

Станом на 2015 рік в Україні зареєстровано 555 бірж. Але ця статистика не означає того, що кожна з цих бірж працює та приносить прибуток[2]. Нашій країні потрібно провести операції щодо скорочення досить великої кількості непрацюючих бірж, а також покращити біржі ті, що працюють та займають цільне місце в економіці України[3].

Значними проблемами ринку цінних паперів є: нестабільність економічного положення України; недосконалість податкового стимулювання; недостатня кількість професіоналів; недостатність фінансових ресурсів; непрозорість ринку цінних паперів; порушення прав інвесторів; та багато інших [1].

Для вирішення зазначених вище проблем та досягнення біржовою діяльністю поставлених цілей, необхідно застосувати певні ефективні заходи такі як: потрібно залучати до біржової діяльності власників вільних грошових коштів, а також капітали домогосподарств, за для покращення організації біржі; обов'язкове залучення підтримки інвесторів, адже без їх участі розвиток біржової діяльності в Україні буде занадто повільним та неефективним; необхідно на законодавчому рівні забезпечити захист прав інвесторів, створити систему державного та недержавного захисту прав та інтересів інвесторів, а також гарантувати повернення вкладених коштів та

**ЗАСТАВНІ ЗАКУПІВЛІ – НАДІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ
ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ**

Білошапка А.В., студентка

Панкратова Л.Л., кандидат економічних наук, доцент

Через невизначеність з державною підтримкою в Україні, підприємства вимушені працювати в умовах світової фінансово-економічної кризи та вкрай напруженої політичної та економічної ситуації всередині країни.

В умовах ринкової економіки держава має сприяти створенню механізмів для захисту товаровиробників від несприятливих цін, змін кредитних ставок та максимально враховувати особливості кругообігу засобів сільського господарства. Особливої уваги заслуговує необхідність розгляду механізму здійснення державних заставних операцій із зерном, який застосовується в багатьох країнах. Система заставних операцій діє в США з 1930-х років. Суть її в тому, що спеціальна урядова організація – Товарно-кредитна корпорація – бере під заставу або купує продукцію у фермерів, що беруть участь у товарних програмах, сплачуючи їм заставні ціни. У випадку підвищення ринкових цін фермери можуть викуповувати свою продукцію в держави з виплатою певного відсотка за позику.

Заставні закупівлі зерна є своєрідною формою страхування виробників зерна від необхідності продавати його в умовах несприятливої кон'юнктури за надмірно низьких цін. Зниження цін можливе у результаті збільшення проти очікуваного валового збору і товарних запасів зерна, сезонного наростання пропозиції, узгоджених дій (тобто попередніх домовленостей) великих експортерів зерна, мета яких полягає у зниженні рівня ринкових цін на внутрішньому ринку зерна тощо.

У Законі «Про державну підтримку сільського господарства України» заставна закупівля передбачена, як гарантована державою закупівля зерна у сільськогосподарських товаровиробників за бюджетні кошти на певний період та його зберігання протягом певного строку, з правом витребувати це зерно [1].

Сутність заставних закупівель в українському законодавстві має той самий зміст, що і в загальноприйнятому розумінні. Згідно з ч. 3 ст. 52 Закону України від 4 липня 2002 р. "Про зерно та ринок зерна в Україні" [2], до 31 березня відповідного поточного року у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, затверджуються заставні ціни на зерно, тобто на зерно майбутнього врожаю. Заставна ціна зерна (ціна підтримки) — це гарантована державою ціна, яка відшкодовує середні галузеві нормативні витрати та забезпечує мінімальний прибуток, достатній для відтворення виробництва.

Держава має право закупити зерно в сільськогосподарських товаровиробників за встановленими заставними цінами і зберігати його на зернових складах. У разі несвочасного повернення отриманих під заставу зерна коштів, а також невідшкодування витрат на його зберігання, об'єкт застави переходить у власність держави. Кабінет Міністрів України визначив Державним агентом із забезпечення заставних закупівель зерна Аграрний фонд України. Відповідно до ст. 9 Закону «Про державну підтримку сільського господарства України» він є державною бюджетною спеціалізованою організацією, уповноваженою Кабінетом Міністрів України проводити цінову політику в агропромисловій галузі економіки України. Проте сьогодні, Аграрний фонд цю функцію не виконує.

Отже, необхідно вирішити питання бюджетного фінансування заставних закупок зерна. Оскільки повне бюджетне фінансування таких закупок здійснити проблематично, то пропонується здійснювати кредитування Державного агента під гарантії уряду.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 2004 № 49 // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 49
2. Закон «Про зерно та ринок зерна в Україні» від 2002р. №35// Відомості Верховної Ради України.
3. Шпичак О., Шевченко В. Заставна закупівля зерна: світовий досвід і рух у цьому напрямку вітчизняного зернового ринку // Зерно і хліб. 2001. – №3.

Проте слід зазначити, що при формуванні моделі відбулося просте копіювання інших моделей, зокрема американської. [1, с. 12].

За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку в Україні за 2016р. зареєстровано 10 організаторів торгів на фондовому ринку. Найбільшою фондовою біржою України за загальним обсягом торгів є ПАТ «Фондова біржа «Перспектива» – 136057,62 млн.грн. (частка на вітчизняному біржовому ринку склала 57,80%), на другому місці знаходиться «Фондова біржа «ПФТС» – 93 719,20 млн. грн. (39,81%), третє місце посідає «Українська біржа» – 3 531,20 млн. грн. (1,50%) [1].

Наша країна одна з небагатьох країн, яким притаманна така кількість фондових бірж, що ускладнює контроль над ними та сприяє розповсюдженню маніпулювання вартості, що становить одну із причин гальмування розвитку фондового ринку в Україні.

У кризовий період обсяг біржових контрактів із цінними паперами невинно зростає, апогею обсяг біржових контрактів досягнув в 2014 році – 619,70 млрд. грн., з 2015 року спостерігається спад – обсяг біржових контрактів налічував 286,21 млрд. грн. У 2016 році відбувається зниження біржового сегмента фондового ринку України. Порівняно з показником 2015 року обсяг біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі у 2016 році зменшився на 17,75% – до 235,41 млрд грн.

Отже, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що сучасний фондовий ринок України перебуває на етапі свого становлення. Проте Україна має достатній економічний потенціал для реформування національного фондового ринку, тому будемо сподіватися на краще.

Список використаних джерел:

1. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.nssmc.gov.ua>.
2. Ящук В. Становлення та перспективи розвитку фондового ринку України: навч. посібн. В. Ящук / Київ: Світ, 2015. – 273 с .

СТАНОВЛЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Терещенко В.Ю., студентка

Жайворонюк Л.В., кандидат економічних наук, старший викладач

Фондовий ринок – один з основних елементів сучасної ринкової економіки і фінансового ринку зокрема. За його допомогою здійснюється перерозподіл інвестиційних ресурсів і капіталу з однієї галузі в іншу, тобто відбувається автоматичне регулювання інвестиційних процесів у економіці країни та регіонах. Український фондовий ринок сьогодні значно відстає у своєму розвитку від фондових ринків промислово розвинених країн. Це не дає йому змоги ефективно виконувати свої основні функції.

З моменту зародження фондового ринку і до наших днів можна виділити п'ять найважливіших етапів його розвитку (табл.1).

Таблиця 1

Етапи становлення фондового ринку

Назва етапу	Період	Характеристика періоду
Етап становлення	1991-1994	Започатковано формування законодавчої бази. Поява перших торгів цінними паперами, а також Української фондової біржі. Відбулося реформування Валютної біржі НБУ в Українську міжбанківську валютну біржу.
Етап розвитку та масової приватизації	1995-1999	Створення спеціального регулюючого державного органу (ДКЦПФР). Розвиток біржової та позабіржової торгівлі цінними паперами. Формування Національної депозитарної системи та створення професійних асоціацій.
Етап вдосконалення та впровадження міжнародних стандартів	2000 – 1-ше півріччя 2008	Відбувається грошова приватизація. Створюються нові інфраструктурні суб'єкти – такі, як компанії з управління активами, рейтингові агентства. Запроваджується етика фондового ринку та кодекс корпоративного управління.
Етап фінансової кризи	2-ге півріччя 2008–2009	Істотний спад на ринку спільного інвестування, зниження кількості укладених угод купівлі-продажу цінних паперів. Введення послуг інтернет-трейдингу.
Етап модернізації	2009 – теперішній час	Відновлення фондового ринку після фінансової кризи. Поступове підвищення захисту прав інвесторів.

Як видно з табл.1, шлях становлення українського фондового ринку досить не простий, але зараз це окрема одиниця світового фондового ринку.

СУЧАСНИЙ СТАН Ф'ЮЧЕРСНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Бойчас Д.А., студентка

Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач

Розвиток ринкових відносин в Україні дав поштовх створенню строкових товарних, валютних і фондових біржових ринків. Проте в сучасних умовах ф'ючерсна торгівля переважає над всією іншою діяльністю бірж.

Сьогодні Україна може використовувати досвід біржової діяльності міжнародної ф'ючерсної торгівлі. Проблема постає лише в тому, що українські виробники, порівняно з їхніми західними колегами оперують дуже незначними коштами. Також на міжнародних ф'ючерсних ринках не існують такі види угод, що притаманні нашому ринку і яких потребують вітчизняні підприємці [2].

Уповільнений розвиток ф'ючерсного ринку в країні пов'язаний зі складними умовами становлення ринкової економіки України, відсутністю необхідної інфраструктури ф'ючерсної торгівлі, кваліфікованих кадрів біржовиків, економістів-біржовиків, здатних організувати біржову діяльність, інфляцією, кризою виробництва. Головна причина, що заважає розвитку ф'ючерсної торгівлі в Україні — це слабкий розвиток самих ринкових відносин, ринкового середовища. [1].

В Україні впровадженням ф'ючерсних контрактів у біржовий оборот займаються багато біржових структур. В даний час розробляються ф'ючерсні контракти на продукцію нафтового профілю, кольорових металів, зерна та інших біржових товарів, а також на валюту.

2 серпня 2017 року. Київ/Миколаїв – "Українська біржа" у співпраці з Державним агентством резерву України запровадила торгівлю поставними ф'ючерсними контрактами на зернові.

Ф'ючерсні контракти на пшеницю користуються попитом у світі в аграрних виробників, які з їх допомогою страхуються від коливань цін, або негативних трендів на ринку аграрної продукції. Ф'ючерсні контракти також

мають попит з боку трейдерів, які заробляють на коливаннях цін в коротко- та довгостроковій перспективі.

Після того, як будуть відпрацьовані всі технологічні процеси торгівлі поставними ф'ючерсними контрактами на пшеницю, на "Українській біржі" є готовність запустити торгівлю контрактами на ще одну культуру - кукурудзу.[3].

Нажаль в Україні низький розвиток ф'ючерсного ринку. Він пов'язаний з складними умовами ринкової економіки, а саме: відсутність кваліфікованих економістів-біржовиків, відсутність працівників біржі здатних організувати біржову діяльність потрібної інфраструктури ф'ючерсної торгівлі кризою виробництва, інфляцією.

Головною причиною, що уповільнює розвиток в Україні ф'ючерсною торгівлею є слабкий розвиток ринкового середовища, ринкових відносин.

В нашій країні інфраструктура ф'ючерсного ринку є мало розвинена, що є перешкодою залучення в ф'ючерсну торгівлю тисяч підприємств, організацій і широких верств населення. В Україні на більшості підприємствах та організаціях немає фахівців, які б мали високий рівень знань і знали важливість ф'ючерсної торгівлі. Як правило, на підприємствах і організаціях відсутні кадри економістів-біржовиків, які здатні брати участь у біржових справах.

Таким чином, використання ф'ючерсних контрактів несе в собі дві основні мети: хеджування ризиків (страховий захист) та спекулятивний заробіток.

Список використаних джерел:

1. Василик О. Д. Теорія фінансів: Підручник. – К.: НІОС, 2000. – 416 с.
2. Податковий кодекс України, Верховна Рада України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. План проведення ф'ючерсних операцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

Номер лоту	Характеристика лоту	Тип торгів	Замовник торгів	Організатор торгів	Дата/час закінчення подання заявок	Дата/час проведення торгів	Початкова вартість, грн.	Ціна реалізації, грн.	Статус торгів
1763AT/17	Продаж майна ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «Білоцерківський молочний комбінат»	Електронні торги. Аукціон	Товариство з обмеженою відповідальністю «Білоцерківський молочний комбінат»	ЦУТБ	17.11.2017, 14:00	05.12.2017, 00:00 – 20.12.2017, 11:59	48670934,20, без ПДВ.		Йде прийом заявок
1535AT/16	Будівля культурно-спортивно-оздоровчого комплексу, за адресою: Харківська область, Харківський район, смт. Бавар, вул. Джерельна, будинок 5	Електронні торги. Відкриті торги (аукціон)	АТ БАНК "Меркурій"	ЦУТБ	17.05.2016, 17:00	18.05.2016, 11:00 – 18.05.2016, 12:00	3038000,00, без ПДВ.	3038000.00	торги завершені

Рис.1. Біржовий бюлетень торгів (аукціонів)

Мірою динаміки курсу акцій є пункт. Коли говорять, що курс акцій зріс на один пункт, це означає, що він збільшився на одну грошову одиницю – міру. У США, наприклад, підвищення курсу акцій на один пункт означає, що він зріс на 1 дол., а для облігації – на 10 дол. Якщо індекс Доу Джонса зріс з 2700 до 2710, це означає, що він збільшився на десять пунктів. Крім пункту, існує найменша неподільна величина, на яку може змінитися ціна акції. На Нью-Йоркській фондовій біржі ця величина становить 1/8 пункту (1/8 долара). У США біржові бюлетені випускають усі види фондових бірж. Біржовий курс постійно коливається, особливо під час економічних, фінансових біржових криз. Відповідно до Порядку біржовий курс цінного папера розраховується у день проведення біржових торгів за цим цінним папером шляхом розрахунку середнього арифметичного зваженого цін біржових контрактів (договорів), укладених у такий торговельний день, при одночасному дотриманні вимог.

Продаж біржового товару відбувається відповідно до біржового курсу в результаті торгів або контрактів. Ціни продажу (біржовий курс) відображається в біржовому бюлетені. Інформація, яка міститься в бюлетені призначена переважно для бажаючих продати або купити що-небудь на біржі. Біржові бюлетені можуть використовуватися для аналізу цін продажу цінних паперів та одночасно для вивчення ринку з метою подальшого придбання. Ціни, які сформувались на біржі є ринковими та називаються біржовим курсом.

БІРЖОВИЙ БЮЛЕТЕНЬ*Степанюк Ю. М., студентка**Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач*

У біржовому бюлетені, як правило, вміщено дані про стандарти біржових товарів, що котируються на біржі, і додатки, в яких за допомогою спеціальних позначень наводяться деякі індивідуальні характеристики біржових цінностей, що котируються. Біржовий бюлетень - довідкове видання бірж, де публікуються дані про загальні обсяги продажів, пропозицій, попиту, про ціни, в т.ч. котирувальних. Служить орієнтиром для продавців і покупців товарів, характеризує ділову активність учасників ринку.

Біржовий бюлетень містить обов'язкову періодичну інформацію, а саме: типові умови реалізації (обсяги купівлі-продажу товарів, базис постачання, умови розрахунку); ціну продавця – визначається як така, що вказана учасником біржових торгів у заявці на продажів, а також названа ним під година торгів з метою стимулювання продажів. Визначається верхня і нижня межа на переважаючий рівень ціни; ціну покупця – визначається як така, що вказана учасником біржових торгів у заявці про купівлю, а також така, що називається ним безпосередньо під година торгів; ціну біржової угоди, яка є останньою з тих, які названі покупцем чи продавцем під година біржових торгів на конкретну позицію товару, що зафіксована біржовим маклером. Визначаються верхні та нижні граничні рівні цін укладених угод для кожної групи товарів; типову (довідкову) ціну – ціна переважаючої реалізації даної групи товарів.

Центральна універсальна товарна біржа (ЦУТБ) є однією із провідних бірж на державному рівні. ЦУТБ випускає біржові бюлетені торгів (аукціонів) в який містить таку інформацію: номер лоту, характеристика лоту, тип торгів, замовник торгів, організатор, дата проведення торгів, дата закінчення приймання заявок, початкова вартість, ціна реалізації, статус торгів. Біржовий бюлетень побудований у формі таблиці (рис.1).

ФОРМИ ПРОЯВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ*Вілимець С.О., студентка**Гераймович В. Л., кандидат економічних наук, доцент*

Глобалізація є найважливішою реальною характеристикою сучасної світової системи, однією з найбільш впливових сил, які визначають хід розвитку нашої планети. Згідно з панівною точкою зору на глобалізацію, жодну дію, жоден процес у суспільстві не можна розглядати обмежено тільки як такий. Глобалізація – це насамперед посилення взаємозалежності і взаємовпливу різних сфер суспільного життя і діяльності у сфері міжнародних відносин. Вона зачіпає практично всі сфери суспільного життя, включаючи економіку, політику, ідеологію, соціальну та культуру сферу, екологію, безпеку, спосіб життя людей та умови їх існування, що і робить тему дослідження актуальною повсякчас.

Проблему глобалізації світової економіки досліджувало багато вітчизняних й зарубіжних науковців таких як А. Беттлер, М. Вачевський, А. Гальчинський, М. Кастельс, В. Кулішов, П. Мазурок, Б. Одягайло, Ю. Павленко, О. Сазонець, Н. Моїсєєв та ін.

На основі їх досліджень ми можемо зробити висновки про те, що безперечно переваги глобалізації є незаперечними, адже цей процес є необоротним і неминучим для всіх країн, проте разом з тим, її досяжність залишається лімітованою, оскільки вона автоматично виключає з власного історичного контексту значну кількість бідних країн через їхній нерівномірний розвиток і соціальні умови.[2]

Більшість фахівців визнає, що формами прояву глобалізації є: економічної інтеграції і зростаючого переміщення по світу капіталу, товарів, робочої сили; технологічної інтеграції, яка стимулюється світовим науково-технічним прогресом; сучасної інформаційно-комунікаційної революції, пов'язаної зі створенням швидкісних транспортних засобів та ультрасучасних засобів зв'язку, розповсюдженням у світі персональних комп'ютерів і мережі Інтернет. За

межами цього критичного рівня жодна з держав не може вже самостійно і при тому успішно вирішувати завдання власного соціально-економічного розвитку.[1]

Отже, сьогодні як у теоретичному, так і практичному аспектах дослідження проблем глобалізації на перше місце вийшли процеси інтеграції – як на цивілізаційному, так і на глобальному рівнях. Відповідно до цього слід виділити два знакових явища. Першим є розвиток західноєвропейського цивілізаційного співтовариства на міждержавному рівні зі створенням не тільки спільного ринку, єдиної валюти, спільних митних кордонів, але й з передачею низки функцій, які раніше належали національним державам, на наддержавний рівень, формуванням Європарламенту і спільної правової бази, Єврокомісії як органу виконавчої влади, і деяких спільних судових органів. За суттю справи Західна Європа реалізує пілотний проект міждержавного партнерства і зближення рівнів соціально-економічного розвитку, який у перспективі може слугувати еталоном не тільки для інших багатодержавних цивілізацій, але й для усієї глобальної спільноти локальних цивілізацій. Другим знаковим явищем останніх десятиліть стало формування моделі глобалізації, яку Н. Моїсеєв назвав «світом ТНК» і, яка формує засади негативного сценарію глобалізації у XXI столітті. На базі осмислення цієї реальної тенденції можна зробити висновок, що сучасний західний світ перейшов на шлях самодостатнього не тільки постіндустріального, але і постеконічного суспільства, коли до минулого відходять приватна власність і ринок, мотиви діяльності набувають нематеріального змісту, до влади приходять прошарок інтелектуалів. Інші країни і цивілізації, що вичерпали потенціал «наздоганяючого розвитку», є приреченими назавжди залишатися на індустріальній стадії розвитку. Нерозвинуті країни стають предметом агресії ідеології атлантизму.[5]

Список використаної літератури

1. Too Slow for Too Long: World Economic Outlook. April 2016. – Washington : IMF, 2016. – 208 p.

На сьогодні нараховується 57 членів біржі, з них 2 приєдналися з 2017 року: ПАТ "БАНК АЛЬЯНС" та ПАТ "БАНК АВАНГАРД". Найбільша питома вага у структурі індексного кошику ПФТС станом на 1 грудня 2016 року приходить на Райффайзен банк Аваль (BAVL) -22,31%, друге місце розділили Укрнафта (UNAF) та Укртелеком (UTLM) – 13,80%, Мотор Січ (MSICH) – 13,4%. [1]

Орієнтиром для підприємців та інвесторів служить також індекс UX. До початку роботи "Української біржі" в 2009 році, на жодній з бірж не було системи гарантій виконання угод. Зараз торгівля здійснюється через інтернет за допомогою систем інтернет-трейдинга. Початкове значення індексу — 500 пунктів. Нараховується 95 учасників торгів. Індекс UX разом з індексом ПФТС є основними показниками стану фінансового ринку України. На сьогодні індекс Української біржі розраховується на основі цін 15 акцій найбільших українських компаній, лідерів у своїх галузях. Динаміка за останній рік помітно зросла до 1270 пунктів, що свідчить про позитивний стан фондового ринку України і зміна цього індексу становить 19,5 %. Найбільша питома вага у структурі індексного кошику UX приходить на Мотор Січ (MSICH) – 28,69% [2].

Повсюдне використання фондових індексів - об'єктивна необхідність ринкової економіки. У загальному вигляді фондові індекси є показниками, що відображають рівень або зміну цін певного набору цінних паперів, включених у базу розрахунку фондових індексів. Індекси падають під час нестабільності в економіці та ростуть, коли спостерігається економічний ріст. Зіставлення динаміки поведінки цих індексів дає можливість спостерігати за змінами стану будь-якої галузі стосовно економіки в цілому.

Список використаних джерел:

1. Мінфін [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://minfin.com.ua>
2. Українська біржа [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ux.ua/ua/marketdata/>.

ІНДЕКСИ УКРАЇНСЬКИХ АКЦІЙ

Солоп А.П., студентка

Панкратова Л.Л., кандидат економічних наук, доцент

Індекси є індикаторами ринку та відображають макроекономічні процеси. Використовуються для якісної оцінки середовища ринку цінних паперів і кількісної оцінки його динаміки. За допомогою індексів можна охарактеризувати як фондовий ринок в цілому, так і ринок цінних паперів галузі.

Засновниками бірж впродовж всієї історії їх становлення були торговельні та виробничі фірми, фермери, державні організації, сучасні транснаціональні корпорації, банки, інвестиційні фонди, холдинги та інші посередники товарного та фінансового ринку. Згідно законодавства України (ЗУ “Про товарну біржу” та “Про цінні папери і фондову біржу”) товарна біржа створюється шляхом добровільного об’єднання зацікавлених юридичних та фізичних осіб, яким це не заборонено законом. Фондову біржу можуть заснувати не менше двадцяти професійних учасників фондового ринку. Частка одного торговця цінними паперами не може бути більшою ніж 5 відсотків статутного капіталу фондової біржі.

В Україні фондові індекси регулюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, яка відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» та покладених на неї завдань здійснює регулювання діяльності уповноважених рейтингових агентств.

Найважливішим індикатором фондового ринку України є індекс ПФТС такої фондової біржі, як ПАТ «Фондова біржа ПФТС», що розраховується з 1 жовтня 1997 року щодня за результатами торгів на основі середньозваженої ціни по угодах. У «індексний кошик» входять найліквідніші акції, за якими відбувається найбільше число угод.

Станом на серпень 2011 року індекс ПФТС мав значення в районі 1100. За останні 5 років відбулося падіння індексу до рівня 440 б. п. [1].

2. Бойко А. В. Стійкість національної економіки: теорія, методологія, практика : монографія / Аліна Василівна Бойко. – Київ : Ін-т екон. та прогнозув. НАН України, 2014. – 288 с.

3. Гальчинський А. Методологія аналізу економічної глобалізації: логіка оновлення / А. Гальчинський // Економіка України. – 2009. – № 1. – С. 5.

4. Мазурок П.П. Глобальна економіка : навч. посіб. / П.П. Мазурок, Б.М. Одягайло, В.В. Кулішов, О.М. Сазонец. – Л. : Магнолія 2006, 2011. – С. 15–17.

5. Сіденко В. Р. Нові глобальні виклики та їх вплив на формування суспільних цінностей / В. Р. Сіденко / Український соціум. – 2014. – № 1. – С. 7-21.

ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Гайдученко Т. М., студентка

Наконечна К. В., кандидат економічних наук, доцент

В наші дні однією з актуальних проблем для України постала проблема самодостатності економічного потенціалу регіонів обласного значення, оскільки сильна держава, яка стабільно розвивається, неможлива без стійкості на регіональному рівні.

Над питаннями оцінки економічного потенціалу регіону працювали такі вчені, як О.Ф. Балацький, О.М. Тищенко, Л.М. Горбач, М.А. Хвесик, П.П. Пастушенко, Д.В. Клиновий, О. Климахіна та ін.

Мета дослідження – проаналізувати економічний потенціал Житомирської області в умовах євроінтеграції та надати рекомендації щодо його удосконалення.

Економічний потенціал регіону – це спроможність економіки регіону та її складових виготовляти продукцію, товари, постачати необхідні послуги, забезпечувати потреби населення, сприяти розвитку виробництва [2].

Житомирська область спеціалізується на добувній промисловості і розробленні кар’єрів та переробній промисловості (індекси промислової продукції цих

галузей за січень-вересень 2017 р. до такого ж періоду 2016 р. відповідно 121,5% та 104,6%).

Таблиця 1

Динаміка основних складових економічного потенціалу Житомирської області

Показники	на 01.2015 р.		на 01.2016 р.		на 01.2017 р.	
	Сума	у % до попереднього року	Сума	у % до попереднього року	Сума	у % до попереднього року
Валовий регіональний продукт, млн. грн.	29815,0	103,6	38425,0	128,9	40154,1	104,5
Продукція промисловості, млн. грн.	32236,5	114,9	38446,6	119,3	60805,0	158,2
Сільськогосподарська продукція, млн. грн.	5452,9	151,0	8751,3	160,5	12990,5	148,4
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	2667,1	96,8	3755,0	140,8	5176,1	137,8
Прямі іноземні інвестиції в область, млн. дол.	362,9	107,7	259,8	71,6	222,7	85,7
Обсяг науково-технічних робіт, виконаних власними силами, млн. грн.	23,6	99,6	19,4	82,2	22,3	114,9
Загальний обсяг інноваційних витрат у промисловості, млн. грн.	60,5	82,8	32,6	53,9	31,2	95,7
Чисельність економічно активного населення, тис. осіб	581,4	95,5	571,2	98,2	571,3	100,0
Усього зайнято населення, тис. осіб	514,8	93,2	506,6	98,4	507,6	100,2
Оборотні активи, млн. грн.	26058,5	151,5	32067,0	123,1	23038,2	71,8
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, млн. грн.	-2470,6	14973,3	3,1	-0,1	2551,0	82290,3

Побудовано за даними Головного управління статистики у Житомирській області [1].

За показниками виробничого потенціалу Житомирської області за останні два роки відмічаємо збільшення показників виробництва продукції промисловості на 88,6%, продукції сільського господарства в 2,4 рази, імпорту товарів та послуг на 16% [1]. Інвестиційно-інноваційний потенціал початку 2017 р. характеризується певним зростанням рівня інвестицій в основний капітал, але негативним є спад прямих іноземних інвестицій (падіння на 38,6%), обсягу науково-технічних робіт (на 5,5%), загального обсягу інноваційних витрат (на 48,4%). Динаміка показників трудового потенціалу свідчить про нестабільну ситуацію на ринку праці області. За два останні роки кількість економічно активного населення зменшилась на 1,7%. Показник зайнятості населення знизився на 1,4%. Щодо фінансового потенціалу, то відбулось зниження розміру оборотних активів підприємств. Для підвищення фінансового

Далі акумульована там інформація аналізується фахівцями диспетчерської служби. На основі сформованого звіту агроном разом з керівником підприємства вирішує, які заходи потрібно вжити для того, щоб знизити витрати виробництва і збільшити прибутковість бізнесу.

Багато фермерів все ще недооцінюють можливостей телеметрії і тих рішень, у яких вона задіяна. Найчастіше телематика застосовується у точному землеробстві. Подібні інвестиції окупаються буквально протягом одного маркетингового року. Крім того, у залежності від технологій, які застосовує аграрій, показники ефективності його бізнесу можуть зрости до 45%. І це тільки при впровадженні окремих елементів – при комплексному підході результат буде ще вищий.

Аграрії запевняють, що споживання добрив цілком реально знизити на 50% і більше, витрати пального – до 30% (у тому числі, за рахунок боротьби з крадіжками), а втрати продукції при її зберіганні, навантаженні і транспортуванні – на 20-25%. Як домогтися такого ефекту? Один з найпростіших варіантів - оснастити датчиком і системою GPS-навігації трактор, який проводить обробку поля. З їх допомогою можна відстежувати, як здійснюється оранка землі, її боронування, посів, добриво і зрошення. GPS-позиціонування дозволяє вибудувати оптимальний маршрут руху техніки по полю, що у підсумку дасть економію палива. До того ж сільгоспвиробник отримає детальну карту поля і зможе провести його детальний аналіз. Це необхідно для того, щоб уникнути пропусків і перекриттів при обробці землі та сівбі. Також, знаючи стан ґрунту, фермер зможе відрегулювати дозування внесення добрив, хімікатів і поливу, що позбавить його від невиправданих витрат на засоби захисту рослин та їх підживлення.

Якщо ж говорити про врожайність, то її приріст може коливатися у дуже широких межах. Припустимо, компанія ніколи не вдавалася до телеметрії і точного землеробства. Тоді вона цілком може домогтися збільшення врожайності у 1,5-2 рази.

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ*Сірій Є.В., студент**Кірейцева О.В., кандидат економічних наук, доцент*

Більшість українських сільгоспвиробників ставляться до ІТ-інновацій у своєму бізнесі зі скепсисом, тому ІТ-розробки і рішення завойовують вітчизняний АПК дуже повільно. Фермерам, які звикли інвестувати гроші в обладнання та техніку, складно пояснити, який ефект вони отримують, вклавши кілька тисяч доларів у покупку GPS-датчиків і програмного забезпечення.

У багатьох країнах Західної Європи використання технологій Smart-Farming вже стало своєрідним стандартом для сільгоспвиробників. Точне (прецизійне) землеробство, управління земельним банком, моніторинг посівів, сільгосптехніки і контроль паливно-мастильних матеріалів, контроль переміщення продукції, умов її зберігання, прийому та відвантаження дозволяють фермеру практично миттєво домогтися зниження витрат, збільшення врожайності або продуктивності худоби, а також відчутного зростання рентабельності бізнесу.

В основі більшості «розумних» технологій для АПК лежить телеметрія (її також називають телематикою). Це технологія вимірювання різноманітних параметрів (обсягів посіву, зрошення, витрат пального, температури ґрунтів) для збору яких використовуються спеціальні датчики. Вони можуть бути розміщені де завгодно. На тракторі, на комбайні, у цехах, холодильних камерах, на ваговій в елеваторі, поміщені у ґрунт. Телеметрія вирішує різні завдання. Основна – оперативний збір і передача інформації, управління різним устаткуванням, облік і звітність і т.д. Зняття показань датчиків – це лише перший етап, після якого інформація відправляється на подальшу обробку диспетчерам. Алгоритм телеметрії виглядає наступним чином. Датчик, поєднаний з GPRS-модемом, який у свою чергу підключений до мережі одного з мобільних операторів, збирає дані і передає їх у «хмару» (хмарне сховище даних).

потенціалу Житомирської області необхідні інституційні перетворення фінансової сфери.

Отже, необхідно стимулювати розвиток економічного потенціалу, розвиваючи інноваційно-інвестиційну та фінансову діяльність підприємств промисловості. Слід створити сприятливі умови для ведення бізнесу і максимально спростити процедуру взаємодії бізнесу із податковою інспекцією.

Список використаних джерел:

1. Головне управління статистики у Житомирській області // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zt.ukrstat.gov.ua/>
2. Регіональна економіка: Підручник. / Кулаєць М.М., Наконечна К.В., Яра О.С. За ред. К.е.н., доцента Наконечної К.В. – К.: «КОМПРИНТ», 2015 – 612 с.

УДК 336.76

ВИДИ БІРЖ*Галушка О. П., студент**Резнік Н. П., доктор економічних наук, професор*

На етапі формування ринкових відносин важливою їх умовою є створення економічного механізму, який забезпечував би нормальне функціонування всього народного господарства країни. Важливою складовою цього механізму є сфера обігу. Остання повинна спиратися на відповідну інфраструктуру, однією з важливих ланок якої є біржі. У створенні цивілізованого біржового ринку ми орієнтуємося на досвід країн, які успішно пройшли цей етап та мають розвинену й ефективну систему бірж.

Для кращого розуміння особливостей функціонування бірж їх необхідно класифікувати, тобто об'єднати в певні групи, відповідно до вибраної ознаки класифікації [1].

Види бірж можна подати таким чином:

- 1) У світовій практиці залежно від виду біржового товару прийнято виділяти товарні (товарно-сировинні), фондові та валютні біржі.

2) За принципом організації розрізняють біржі:

- публічно;
- приватно-правові.

3) За формою реєстрації: акціонерні товариства або товариства з обмеженою відповідальністю.

4) За формою участі відвідувачів у торгах: відкриті; закриті.

У торгах на закритих біржах беруть участь її постійні члени, що виконують роль біржових посередників.

У торгах на відкритих біржах, крім постійних членів і біржових посередників, можуть брати участь і відвідувачі. Відкриті біржі бувають двох типів: чисто відкриті біржі, на яких контрагентів не зобов'язують користуватися послугами посередників; змішаного типу, на якій безпосередньо з продавцями і покупцями трудяться брокери і дилери [2].

5) За номенклатурою товарів: універсальні та спеціалізовані.

6) В залежності від місця і ролі бірж у світовій торгівлі.

7) В залежності від сфери діяльності біржі можна розділити на центральні (столичні), міжрегіональні та регіональні.

8) За характером операцій виділяють біржі:

- реального товару;
- ф'ючерсні;
- опціонні;
- змішані.

Отже, довівши свою суспільну значущість, біржа в країнах Заходу зайняла провідне місце серед інших економічних інститутів. Однак, в Україні, як і в деяких інших постсоціалістичних країнах, це місце є досі невизначеним. В нашій країні на сьогодні ця складова ринкової інфраструктури далеко не повною мірою виконує свої функції. Нерозвиненість біржового сегменту торгівлі виступає гальмуючим чинником економічного розвитку. Необхідні заходи саме в частині вдосконалення державного регулювання біржової торгівлі, зміни законодавчих норм, які б сприяли розвитку біржової діяльності.

збільшення золотовалютних резервів НБУ. Саме тому підтримка аграрного сектору нашої країни є такою важливою.

Значну увагу заслуговує також спецрежим ПДВ, завдяки якому аграрії зберегли значну кількість обігових коштів і могли інвестувати їх в оновлення парку техніки, реконструкцію та будівництво елеваторів, переробних підприємств, портових терміналів і розширення ринків збуту, зокрема за кордоном. Спірним, на думку експертів, є ефект незавершеної земельної реформи. З одного боку, саме незавершеність зберегла землю в руках українців і допомогла вирости агрокомпанії. З іншого — стала затримкою притоку інвестицій. За останні 10 років створено понад 200 нових сертифікованих органічних господарств. На червень 2017 року зареєстровано більш ніж 420 виробників органічної продукції. Україна також активно бореться з ГМО-продукцією. Так, із 2009 року діє обов'язкове маркування продукції на вміст або відсутність ГМО. Закон забороняє продавати продукти харчування, етикетка яких не містить інформацію про вміст чи відсутність ГМО. Таким чином, на етикетці має бути зазначено «із ГМО» або «без ГМО».

Висновки. 26 років — це доволі тривалий проміжок часу, щоб підсумувати основні досягнення українських аграріїв. Так, перемоги є. Україна не втратила свого статусу світової «житниці», а навпаки — щороку доводить свій аграрний експортний потенціал. Та не всі елементи пазла вдалося зібрати до купи. Нині український аграрний борщ ще не доварився. Українські виробники переважно концентрувалися на рослинництві, яке дає можливість отримати швидкий прибуток. Піднімається також птахівництво. Але тваринництво залишається у стагнації. Україні бракує продукції з доданою вартістю. Тому завдання на майбутнє — використати те краще, що вже вдалося зробити, і додати аромату й спецій, щоб агропромисловий комплекс України розвивався збалансовано із дедалі більшим виробництвом продукції з доданою вартістю.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Сергієнко Ю.А., студент

Діброва А.Д., доктор економічних наук, професор

Постановка проблеми. На сьогоднішній день, аграрний сектор формує понад 14% ВВП. В аграрному секторі функціонує близько 50 тис. фермерських господарств та понад 100 великих агрохолдингів, при цьому середня кількість працівників близько 500 тис. осіб. З вище сказаного ми бачимо що аграрний сектор забезпечує не тільки продовольчу безпеку, а й дає ще багато робочих місць. Тому його розвиток є пріоритетом для держави.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема підтримки державою аграрного сектору висвітлена в працях відомих науковців таких як: А. Діброва, В. Жук, А. Мітінін, П. Саблук та інших.

Результати дослідження. За останні роки аграрному сектору України вдалося стати одним зі світових лідерів у цій галузі, відкривши нові ринки та розширивши асортимент експортних товарів. Вітчизняне сільське господарство гарантує не лише продовольчу безпеку нашої країни, а й 190 інших країн світу. Україна — світовий лідер за низкою позицій. Зокрема, Україна є «соняшниковим» лідером: посідає перше місце з виробництва (27%) та експорту соняшникової олії (56%). Дещо менші посіви сонячної квітки в ЄС та Китаї. Друге місце в Україні — за експортом зерна й горіхів, третє — кукурудзи та рапсу. Четверте місце посідаємо за виробництвом горіхів та експортом ячменю і п'яте — меду та кукурудзи. Шосте місце — за експортом пшениці. Восьме — за виробництвом сої та експортом курятини. Дев'яте місце — за вирощуванням пшениці. Сільське господарство — єдина галузь в Україні, яка демонструє зростання протягом останніх 17 років, а агропромисловий комплекс забезпечує понад 14% обсягу ВВП України. Аграрний сектор приносить кожен третій долар, який отримує Україна. Без цих валютних надходжень було б складно сподіватися на стабілізацію курсу гривні та

Список використаних джерел:

1. Берлач А. І. Організаційно-правові основи біржової діяльності: Навч. посібник/А. І. Берлач, Н. А. Берлач, Ю. В. Ілларіонов.- К.: Фенікс, 2000. - 336 с. - Бібліогр.: с. 332.
2. Дудяк Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навч. посібник для студ. вузів / Роман Дудяк, Світлана Бугіль,. - Львів : Новий Світ-2000 : Магнолія плюс, 2003. – 359 с.

УДК 339.923(4+477)

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Гламздіна М.С., студентка

Гераймович В.Л. кандидат економічних наук, доцент

Під транснаціональними корпораціями (ТНК) розуміють фірми, які мають філії у двох і більше країнах та дотримуються загальної стратегії. Вони володіють значними ресурсами і потенціалом, що допомагає навіть у часи глибоких криз.

На ТНК припадає значна частка прямих іноземних інвестицій, світовий обсяг яких згідно з оцінкою ООН становить 1 трлн.дол. Основною ознакою глобалізації світової економіки є все вільніший перелив капіталу між країнами.

Головними експортерами капіталу є ТНК. У всьому світі їх сьогодні нараховується понад 65000. Це материнські компанії, яким належить понад 700 тисяч філій, розташованих на всіх континентах[1].

Основні риси ТНК: інтернаціональний характер функціонування і застосування капіталу; величезний матеріальний і фінансовий потенціал; можливість здійснювати значні витрати на НДДКР; є багатона-менклатурними фірмами, діяльність яких дуже диверсифікована; їм притаманна висока незалежність руху власного капіталу порівняно з процесами, що відбуваються в національних межах[2].

Одна із форм ТНК, що є найпоширенішою у світі та в Україні є холдингова компанія. За даними сайту Landlord 45 аграрних компаній сукупно контролюють близько 4,1 млн га сільськогосподарської землі. Їх загальна виручка перевищує 10,8 млрд [3].

Причому, питома частка дочірніх компаній ТНК є набагато більшою чим компаній українського походження. Отже, діяльність транснаціональних корпорацій є важливою для економіки будь-якої країни і Україна є не винятком. Рівень інтегрованості країни, її участь в міжнародному поділі праці та глобальна конкурентоспроможність дедалі більше залежить від успішної діяльності ТНК.

Вплив ТНК на економіку приймаючої країни

<i>Позитивний вплив</i>	<i>Негативний вплив</i>
<ul style="list-style-type: none"> • отримання додаткових ресурсів (капітал, модернізація промисловості, управлінський досвід, кваліфікована праця); • прискорений розвиток підприємницького сектора; • зменшення безробіття; • міжнародні стандарти підготовки кваліфікованих кадрів; • зміцнення зовнішньоторговельних позицій країни (інтенсифікація експорту, зменшення імпорту); 	<ul style="list-style-type: none"> • маніпуляції в ціноутворенні; • представники приймаючої країни не допускаються до участі в проведенні НДДКР; • посилена експлуатація і встановлення зовнішнього контролю з боку ТНК; • ТНК можуть використовувати застарілі технології виробництва; • недотримання ТНК екологічних стандартів і проблема Greenwash.

Сьогодні в Україні працює значна кількість ТНК в різних галузях, проте роль ТНК в економіці України не варто перебільшувати. Їхня діяльність спрямована переважно на національний ринок.

Список використаних джерел:

1. Масштаби діяльності сучасних транснаціональних корпорацій (ТНК) [Електронний ресурс] // Український Центр Економіки. – 3. – Режим доступу до ресурсу: <http://uceps.org.ua/diyalnosti-transnatsionalnyh-korporatsij/>.

міждержавної торгівлі. Інший елемент ринкової інфраструктури – біржова торгівля м'ясом забезпечуватиме здійснення інтервенційних операцій Аграрного фонду. Ці операції виступатимуть одним з основних важелів впливу держави на кон'юнктуру ринку м'яса. Механізм регулювання ринку м'яса формується зі системи адміністративних і економічних важелів, які застосовуються як державними органами (державне регулювання), так і суб'єктами ринку м'яса (інтеграційне регулювання). Державне регулювання передбачає пряме втручання державних органів у товарообмінні операції, фінансову підтримку сільськогосподарських виробників, розробку норм і стандартів якості продукції й контроль за їх дотриманням. Інтеграційне регулювання передбачає погоджувальні дії суб'єктів ринку в рамках вертикальних інтеграційних структур, вплив на розвиток м'ясо продуктового під комплексу та ринку м'яса діяльності національних і регіональних асоціацій виробників. Ринок м'яса є складовою частиною агропродовольчого ринку і представляє собою систему відносин, пов'язаних з виробництвом і товарообігом сировини для виробництва м'яса (сільськогосподарської продукції – худоби і птиці в живій вазі) і м'ясопродуктів. Важливим елементом інтеграційного регулювання ринку м'яса повинен стати розвиток співпраці між сільськогосподарськими виробниками і переробними підприємствами. З цією метою пропонується укласти довготермінові (на період менше року) контракти між переробними підприємствами, з одного боку, та окремими сільськогосподарськими підприємствами й кооперативами, утвореними особистими селянськими і невеликими фермерськими господарствами, з іншого. Контракти повинні передбачати обсяг сировини, яку планує закупити переробне підприємство у виробника, терміни поставки худоби, причини, через які переробне підприємство може зменшити обсяги закупівлі худоби, коридор цін, за якими здійснюватиметься розрахунок, відповідальність сторін за невиконання умов контракту.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ М'ЯСА В УКРАЇНІ

Семоненко В.С., студент

Кваша С.М., доктор економічних наук, професор

Ринок м'яса є складовою частиною агропродовольчого ринку. Він являє собою систему відносин, пов'язаних із виробництвом і товарообігом м'яса і м'ясопродуктів. Ринок м'яса, як і продовольчий ринок в цілому, являє собою складну економічну систему, яка динамічно розвивається і функціонує під впливом різних факторів. Ринок, в першу чергу, підтримку рівноваги між попитом і пропозицією на певний товар. У цьому процесі важлива роль належить економічному регулюванню виробництва продукції, її переробки, збуту та споживання.

Проблеми функціонування агропродовольчого ринку привертають значну увагу вітчизняних економістів-аграрників. Вагомий внесок у їх вирішенні здійснили Т. Г. Дудар, С. Л. Дусановський, І. Г. Кириленко, Ю. С. Коваленко. Метою статті є розгляд засад функціонування ринку м'яса і обґрунтуванні напрямів його розвитку в Україні.

Розвиток тваринництва у малих формах господарювання господарствах населення і невеликих фермерських господарствах сімейного (типу) сприятиме створення за територіальним принципом обслуговуючих кооперативів, серед важливих функцій яких – організація зоотехнічного і ветеринарного обслуговування, постачання комбікормів і догляд за громадськими пасовищами, представництво виробників на роздрібних і гуртових ринках м'ясопродуктів. Основна ініціатива й сприяння у формуванні кооперативів повинні виходити від представників дорадчих служб, функціонування яких підтримується за рахунок бюджетного фінансування. Формування організованого ринку м'яса передбачає розвиток мережі гуртових ринків.

Створення спеціалізованих осередків гуртової торгівлі м'ясом забезпечить належні умови для реалізації продукції за справедливими цінами, контроль за якістю продуктів, сприятиме розвитку міжрегіональної і

2. Лебедева О. Міжнародна економіка / О. Лебедева, В. Білоцерковець, О. Завгородня. – Київ: Центр навчальної літератури, 2012. – 416 с.

3. Рейтинг 45 крупнейших аграрных холдингов Украины [Електронний ресурс] \\\ Landlord. – 2015.- Режим доступу до ресурсу : <http://Landlord.ua>

4. Лимонова Е.М., Воробйова К.О. Дослідження впливу ТНК на країни базування та приймаючі країни [Електронний ресурс]: Дніпропетровський університет ім. Альфреда Нобеля. – Режим доступу: <http://duep.edu/uploads/vidavnistvo14-15/10107.pdf>

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ БІТКОІНУ В УКРАЇНІ

Гмирко О.О., студент

Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач

З кожним днем в Україні зростає інтерес до віртуальних валют . Сприяє цьому криза банківської системи в країні, нестабільність гривні, великий відсоток використання корупційних схем від чого потерпає вітчизняний бізнес.

Біткоін - це нова цифрова валюта яка була створена і використовується лише в інтернеті. Емісія біткоіну відбувається за допомогою використання комп'ютерів по всьому світу використовуючи спеціальну програму.

Вагомою перевагою віртуальних грошей є те що вони ніяк не схильні до вищевказаних ризиків. Криптовалюта є децентралізованою, автоматизованою, розрахунки є анонімними та операції проводяться з надзвичайною швидкістю.

Глобальна інтеграція біткоіну відбулася в 2014 році завдяки тому що, корпоративні гіганти такі як Microsoft, Dell, Greenpeace, Virgin Galactic, Wikipedia почали використовувати крипто валютні платежі за для підвищення рівня продажу товарів та послуг.

Сьогодні саме цей вид платежів набуває величезної популяризації в найбільш розвинених країнах світу.

В Україні ці технології майже не розвинені, але широко використовуються. Питання використання біткоїну повинно більш регулюватися та обмежуватися саме на законодавчому рівні і тому Верховною Радою був зареєстрований законопроект №7183 про легалізацію обороту крипто валюти в Україні, а управляти оборотом буде НБУ.

На сьогодні використовувати біткоїн як розрахунковий засіб офіційно не можливо, а всього декілька магазинів в інтернеті приймають крипто валюту в розрахунках.

Проте саме українські ІТ спеціалісти дуже активно використовують біткоїн гарантія для інвестування в цю валюту бо державою чітко не впроваджені межі оподаткування та регулювання обороту віртуальних валют. Рано чи пізно передові технології розрахунку стануть звичними для українських громадян.

Підсумовуючи, використання крипто валюти є інноваційним та новим способом здійснення платежів в комерції. При належному удосконаленні технології, законодавчого регулювання та поліпшення відповідної інфраструктури дана технологія займе значне місце в повсякденному житті людей.

Список використаних джерел:

1. Чи законні біткоїни в Україні / 11 серпня 2017р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2017/08/11/627993/>
2. У Раді зайнялися легалізацій Bitcoin в Україні/ 10 жовтня 2017р./ [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.segodnya.ua/economics/finance/v-trade-zanyalis-legalizaciy-bitcoin-v-ukraine-1062710.html>
3. Кейсі М., Вінья.П / Эпоха криптовалют. Как биткоин и блокчейн меняют мировой экономический порядок / М. Кейсі/ Будущее криптовалюты.-2017.

функціонування організованого біржового товарного ринку, як, чинника ринкового планування, ціноутворення та забезпечення можливої стабілізації цін при інфляційних процесах; координація діяльності центральних органів державної виконавчої влади з питань функціонування товарного біржового ринку; залучення урядових структур, державних та недержавних організацій для сприяння розвитку товарного біржового ринку; упорядкування діяльності біржових посередників та реєстрація їх саморегулюючих організацій;

Органи державного регулювання біржового товарного ринку України: Національний банк України; Комісія з цінних паперів і фондового ринку; Комісія товарних бірж; Міністерство економіки; Комітет антимонопольної політики; Фонд державного майна України; Інші державні органи [3].

Розробка правової основи державного регулювання біржової діяльності в Україні базується на діючих законах, постановах, положеннях й указах. Основними з яких є: Цивільний кодекс України; Закон України "Про підприємство" від 7 лютого 1991 р.; Закон України "Про товарну біржу" від 10.12.91 р.; Закон України "Про оподаткування" від 25.06.1991 р.; Закон України "Про цінні папери і фондову біржу" від 18.06.1991р.; Укази Президента "Про державний контракт на сільськогосподарську продукцію на 1995 рік від 16.01.1995 р

Робота біржового ринку в Україні чітко регламентована законами а виконання останніх контролюється як державним органом, так і самими учасниками біржового ринку через свою Асоціацію.

Список використаних джерел:

1. Грязнова А. Г. Біржова діяльність/А.Г. Грязнова, П.В. Корнеева, В. А. Галанова// - М.:Фінанси і статистика,1995. – 239с.
2. Зотов І. В. Біржова справа: навчальний посібник/ І.В. Зотов, В.І. Успенко// – Х.: Бурун Книга, 2005. – 256 с.
3. Бердникова Т.Б Ринок цінних паперів і біржова справа/Т.Б. Бердникова// – М.: ИНФРА-М, 2000. – 270 с.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ*Сахно В. О., студент**Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач*

Фондова біржа – акціонерне суспільство, що зосереджує попит і пропозицію цінних паперів, сприяє формуванню їх біржового курсу і здійснює свою діяльність відповідно до цього Закону, інших актів законодавства України, статуту і правил фондової біржі.

Фондова біржа може бути заснована не менше ніж 20 засновниками – торговцями цінними паперами, що мають дозвіл на здійснення комерційної і комісійної діяльності по цінних паперах за умови внесення ними в статутний фонд не менше ніж 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Фондова біржа набуває прав юридичної особи з моменту її реєстрації Державною комісією по цінних паперах і фондовому ринку.

Регулювання біржової діяльності – це упорядкування роботи бірж і укладання біржових угод на основі встановлених правил і вимог.

В історичному аспекті регулювання біржової діяльності розвивалось за наступними напрямками: регулювання з боку держави (державне регулювання); регулювання з боку бірж та інших учасників ринку (застосування принципу саморегулювання біржового ринку) [1].

Державний контроль біржової діяльності базується на дотриманні таких принципів біржової діяльності: суспільної користі; гласності і відкритості біржових торгів; саморегулювання; довіри; гарантії прав учасників біржової торгівлі щодо виконання контрактів.

В Україні участь держави в сприянні і розвитку діяльності товарних бірж ґрунтується на законодавчо-нормативному його регулюванні, забезпеченні умов вільної конкуренції для всіх учасників біржової торгівлі, захисту їх економічних прав, свобод, правопорядку [2].

Метою державного регулювання біржового товарного ринку в Україні є: формування та забезпечення єдиної державної політики щодо розвитку та

ІНТЕГРАЦІЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ**УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСКИМ СОЮЗОМ***Голінка Т.М., студентка*

Вдовенко Н.М., доктор економічних наук, професор

Розглянуто основні засади інтеграції аграрного сектору економіки України з Європейським Союзом у контексті функціонування зони вільної торгівлі, здійснено системний аналіз товарної структури позитивної динаміки українського експорту агропродовольчої продукції в країни ЄС після входу України у Світову організацію торгівлі. Визначено очікувані переваги і можливі ризики для аграрного сектору у зв'язку з підписанням Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Запропоновано перспективні шляхи збільшення обсягів виробництва та експорту агропродовольчої продукції, нарощування прибутків товаровиробників і зміцнення позицій українських агропродовольчих товарів на ринках країн ЄС.

Дослідження показують, що рушійне значення інтеграції у процесі глобалізації проявляється при формуванні міжнародних інтеграційних угруповань, які функціонують у близькому до самозабезпечення та самодостатності режимі. Особливо наочним прикладом цього слугує ЄС, де режим єдиного ринку, спільні торгова і аграрна політики, спільні підходи до проведення регіональної політики, протекціонізм на користь місцевих товаровиробників створюють можливості для формування своєрідного виду глобалізації у Західній Європі.

Аграрний сектор є найважливішою складовою економіки будь-якої країни, матеріальною основою її багатства. При цьому, незалежно від національної належності, рівня розвитку, форми власності, методів організації праці спостерігається тісний взаємозв'язок між розвитком аграрного сектору та світовими процесами глобалізації, яка характеризується невизначеністю і ризиками.

ЄС поступово перетворюється на основний ринок збуту агропродовольчої продукції та посідає перше місце як джерело нашого імпорту.

Для аграрного сектору України на шляху до подальшої євроінтеграції першочергова проблема – це забезпечення та гарантування стандартів якості агропродовольчої продукції. Впровадження європейських стандартів вимагає удосконалення існуючих сільськогосподарських практик, що водночас потребує матеріальних та фінансових витрат.

Висновки: Процеси подальшої євроінтеграції відкривають перед українськими виробниками нові перспективи, оскільки вітчизняна агропродовольча продукція має усі можливості і передумови зайняти значну частину не тільки європейського, а й світового ринків. Проте при цьому стандарти повинні забезпечувати високу якість як імпорту, так і продукції, виробленої українськими виробниками. Крім цього, поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі є одним з перших етапів міжнародної економічної інтеграції, що зменшує ризики іноземних інвесторів і сприяє залученню їхніх інвестицій у сільське господарство та переробну галузь, що буде предметом подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Аграрний сектор України на шляху до євроінтеграції : моногр. / авт. кол. : М. Бетлій [та ін.] ; за ред. О. М. Бородіної. – Ужгород : ІВА, 2006. – 496 с.
2. Білорус О. Г. Глобалізація і національна стратегія України / О. Г. Білорус. – Броди : Просвіта, 2001. – 301 с.

УДК 336.76

БІРЖОВИЙ РИНОК ЗЕРНА

Голубенко Ю.С., студентка,

Резнік Н.П., доктор економічних наук, професор

Згідно Закону України «Про зерно та ринок зерна в Україні», ринок зерна – система товарно-грошових відносин, що виникають між його суб'єктами в процесі виробництва, зберігання, торгівлі та використання зерна на засадах

– аналіз та передбачення можливих ситуацій на ринку [3].

Діяльність спекулянтів сприяє відносній стабільності ринку і загалом усуває різкі перепади цін. Купуючи ф'ючерсні контракти за низькими цінами, спекулянти сприяють збільшенню попиту, що зумовлює підвищення ціни. Продаж спекулянтами ф'ючерсних контрактів за високими цінами знижує попит та ціни. Тому, різкі коливання цін пом'якшуються спекулятивною діяльністю [1].

Вступаючи у спекулятивну гру, трейдери уважно вивчають динаміку валютних курсів, відсоткових ставок, ціни на ринку реального товару, умови торгівлі продукцією тощо. Отже, формуючи мету отримання прибутку, вони стають кваліфікованими фахівцями ринку, якщо аналіз ринкової ситуації підтвердив тенденцію зростання цін на певний період часу, але ця тенденція різко змінюється у протилежний бік, то це означає, що або аналіз ринку був неточним, або враховані не всі фактори впливу на ціни, або ця тенденція характерна для значно меншого проміжку часу. Входити в ринок можна, коли дані фундаментального та технічного аналізу збігаються, якщо ж ні, слід чекати доти, поки цього не станеться, і лише тоді відкривати позицію. Отже, необхідною складовою їх успіху у спекулятивній грі є добре володіння методами прогнозування біржових цін та вміння їх використання на практиці.

Список використаних джерел:

1. Романовський А. А. Ділки ф'ючерсних ринків / А. А. Романовський. – К.: Економічна газета, 1999. – 278 с.
2. Солодкий М.О. Біржовий ринок : навч. посіб. / М. О. Солодкий. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 391 с.
3. Сохацька О. М. Біржова справа / О. М. Сохацька. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 269 с.

СПЕКУЛЯЦІЇ НА БІРЖОВИХ ТОВАРНИХ РИНКАХ

Рижих В.В., студент,

Резнік Н.П., доктор економічних наук, професор

Діяльність товарних бірж, які в ринковій економіці виконують ціноутворюючу та страхову функції, неможлива без спекулянтів – особливої групи учасників біржової торгівлі, які беруть на себе цінові та курсові ризики. Спекулянти – це інвестори, які добровільно вкладають свої кошти в ризикові операції, щоб отримати надприбутки. Їх кошти відіграють важливу економічну роль, вони сприяють зростанню ліквідності товарного ринку. Саме існування спекулянтів, які вкладають власні грошові засоби на основі розроблених цінових прогнозів, дозволяє іншій групі учасників – хеджерам – здійснювати операції щодо страхування цінових ризиків.

Спекуляція є невід'ємною частиною товарно-грошових та кредитних відносин [3]. Біржові спекулянти розраховують на дохід, продаючи біржовий актив за високими цінами і купуючи його, коли ціни знижуються. Важливою економічним завданням спекулятивного капіталу на біржі є забезпечення ліквідності грошових потоків на певному ринку, де оперує даний спекулянт.

На біржовому товарному ринку функціонують такі типи спекулянтів:

1. Спекулянти з короткою і довгою позицією.
2. Крупні і дрібні спекулянти.
3. Позиційні, одноденні спекулянти і скалпери.

Біржові спекулянти на товарному ринку виконують наступні функції:

- прийняття частини ризиків хеджерів;
- надання можливості хеджерам вільно входити і виходити з ринку;
- репрезентація з боку обох сторін як попиту, так і пропозиції на ринку;
- забезпечення глибини і ширини біржового ринку, підвищення його ліквідності;
- згладжування цінової волатильності;

вільної конкуренції, вільного вибору напрямів реалізації зерна та визначення цін, а також державного контролю за його якістю та зберіганням [1].

Нині провідні біржі світу торгують ф'ючерсними та опціонними контрактами, що забезпечує для виробників і споживачів страхування цінових ризиків, диверсифікацію фінансування, відкриваючи доступ до кредитних ресурсів та можливості стійкого розвитку. Проте перехід до торгівлі вищезазначеними видами контрактів для цих країн забезпечив високорозвинений біржовий ринок спотових та форвардних контрактів, наявність відповідного законодавства, клірингово-розрахункових систем, впровадження новітніх технологій торгівлі та розрахунків. Разом з тим, відсутність цих механізмів у вітчизняній практиці не дає змоги негайно перейти до впровадження торгівлі ф'ючерсними контрактами, а потребує негайної та ретельної розбудови біржового ринку реального товару (спотового та форвардного) [2]. Такий стан розвитку біржового товарного ринку особливо негативно впливає на функціонування агропромислового комплексу. На сьогодні ця галузь вийшла на провідне місце у світі з виробництва та експорту таких зернових культур, як кукурудза, продовольча й фуражна пшениця, соя, ячмінь та соняшникова олія. У найближчій перспективі планується вдвічі збільшити виробництво та експорт цих видів продукції.

Реформування агропромислового комплексу в Україні передбачало як створення нових організаційно-правових форм підприємств, що виробляють сільськогосподарську продукцію, так і створення ринкової інфраструктури всього АПК. Світовий досвід використання сучасних біржових технологій свідчить про те, що товарна біржа є місцем вільного та прозорого ціноутворення, мінімізує витрати на реалізацію продукції та рекламу, а також знижує ризики цінових коливань на зерно [3].

Про негативні наслідки відсутності прозорого біржового ринку свідчить факт монопольного ціноутворення на ринку зерна. Товарна біржа відіграє значну роль при формуванні ринкових цін на продукцію сільськогосподарського виробництва та продуктів її переробки [3]. На сьогодні

складається така ситуація, коли ціни на внутрішньому ринку, особливо в перші місяці збору врожаю, формуються провідними зарубіжними зернотрейдерами. Здебільшого, зернотрейдери отримують від своїх головних офісів, що розміщені за кордоном, ціну FOB портів Чорного та Азовського морів, від якої вони вираховують свої закупівельні ціни для різних регіонів нашої країни.

Основним джерелом реалізації зерна є позабіржовий ринок. Це призводить до формування непрозорих, занижених цін на зерновому ринку, особливо якщо в особі покупця виступає зерновий трейдер, який зацікавлений у придбанні його за низькою ціною для отримання спекулятивного прибутку та подальшої реалізації на експорт.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про зерно та ринок зерна України» від 04.07.2002 № 37–IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.rada.gov.ua>.
2. Солодкий М. О. Ф'ючерсна торгівля на ринку сільськогосподарської продукції : монографія / М. О.Солодкий, Ю. В. Рубан. – К. : Компринт. – 2013. – 178 с.
3. Третяк О. М. Інституційне забезпечення біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні / О. М. Третяк // Економіка АПК. – 2009. – № 1. – С. 110–118.

УДК 339.923(4+477)

НАСЛІДКИ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО СОТ В АГАРНОМУ СЕКТОРІ

Гусенко О.А., студент

Гераймович В.Л., кандидат економічних наук, доцент

У світі на сучасному етапі розвитку економічних відносин існує багато організацій, функціями яких є забезпечення миру, розвиток міжнародного співробітництва між країнами, вирішення глобальних екологічних проблем та ін. Однією з таких організацій є Світова організація торгівлі (СОТ).

біржах України в 1999 р. було укладено 117 844 угоди на суму 6749,7 млн. грн., у тому числі 1146 форвардних на суму 12,9 млн. грн., тоді як у 1995 р. було укладено 73,7 тис. угод, а загальний біржовий оборот становив понад 557 млн. грн.[2].

На початку XXI ст. в Україні біржовими механізмами публічного продажу товарів та послуг користується незначний сегмент економіки держави. У структурі доходної частини 95% бірж України доход від реєстрації контрактів на продаж сільгосппродукції складає менше 10%. Суттєвим недоліком функціонування вітчизняних бірж є недостатньо відпрацьований механізм торгівлі ф'ючерсними контрактами, що не дає можливості виробникам і споживачам класичних біржових товарів застрахуватись від ризику несприятливої кон'юнктури на ринку реального товару за допомогою операцій, пов'язаних з хеджуванням.

На сьогодні в Україні немає достатньої законодавчої бази для обігу ф'ючерсних контрактів, немає механізму сертифікації зерносховищ, більшість елеваторів не відповідають світовим стандартам [3].

Недоліки в організації біржового ринку викликані, найперше, концептуальною безсистемністю переходу України до ринкових відносин та прогалинами нормативно-законодавчої бази. Вони негативно впливають на ефективність біржових структур і практично роблять неможливою реалізацію основної функції товарної біржі - забезпечення гуртової торгівлі.

Список використаних джерел:

1. Барановський О. Біржі товарні в Україні: вчора, сьогодні і завтра // Вісник податкової служби України. - 1999. - № 6. - С.44-46.
2. Солодкий М.О. Біржова діяльність на ринку сільськогосподарської продукції: монографія / Солодкий М.О., Рябченко О.О., Гниляк В.О. — Житомир: Полісся, 2010, — 215 с.
3. Блек Дебора Дж. Успіх та невдача ф'ючерсних контрактів: Теорія і практика // Матеріали компанії Кемонікс. - 1995.

БІРЖОВИЙ РИНОК НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ*Пошелюжна А.В., студентка**Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач*

Відродження біржової торгівлі в незалежній Україні почалося в 90-х роках. Здійснення економічних реформ у країні призвело до порушення традиційних систем збуту продукції і забезпечення підприємств матеріально-технічними ресурсами. У біржах багато підприємств і економістів почали вбачати заміну планово-розподільчої системи. Внаслідок цього в країні почався "біржовий бум" (Біржовий бум – короткостроковий сплеск біржової активності на ринках, що підігривається штучним зростанням цін на цінні папери.). У 1991 р. було зареєстровано понад 50 бірж. Однією з перших товарних бірж стала Київська універсальна біржа, де було акредитовано понад півтори тисячі брокерських контор, більша половина з яких брала участь у торгах двічі на тиждень.[1]

У перші роки діяльності торгівля на біржах здійснювалась в основному спотовими контрактами з негайною поставкою проданого товару. Угоди укладалися в торговому залі біржі у процесі торгівлі, після чого брокери двох сторін оформляли угоду та інші необхідні документи і реєстрували її у маклера. Поруч з товарними біржами широко організовуються біржі універсальні, товарно-сировинні, нерухомості, товарно-фондові та інші, внаслідок чого на кінець 1992 р. в країні налічувалося 65 бірж. За даними Міністерства статистики, в 1995 р. в країні працювало 88 бірж, з яких 67 належали до ринку торгівлі промисловими товарами, 14 фондових і товарно-фондових і 7 бірж нерухомого майна, то в 1999 р. кількість бірж збільшилася до 365. За поточний період було створено нові валютні біржі, які відіграли важливу роль у стабілізації вітчизняної грошової одиниці. Середній розмір статутного фонду однієї біржі в 1995 р. становив \$3500, а в 1999 р. - \$6095.; кількість торгів, проведених однією біржею, відповідно в 1995 р. - 14, а в 1999 р. - 68; середній розмір однієї угоди в 1995 р. - \$340, а в 1999р. - \$1053. На

Вступ України до даної організації надав нові можливості у розвитку міжнародної торгівлі, завдяки яким держава розширила масштаби торгівлі з іншими країнами.

Приєднання України до СОТ був зумовлений перспективами, які відкривались для держави, основними з яких є: 1) збільшення експорту продукції до країн світу, за рахунок зниження тарифних та нетарифних обмежень; 2) доступ до міжнародних ринків; 3) розвиток торговельного партнерства з багатьма державами; 4) підвищення рівня виробництва товарів та надання послуг за рахунок іноземного інвестування країн-учасників СОТ; 5) забезпечення високого рівня захисту вітчизняних виробників від імпорту іноземних товарів та послуг [1].

Слід зазначити, що членство в СОТ передбачало розвиток українських міжнародних торговельних відносин, за рахунок зниження ставок на мито, зменшення економічних бар'єрів при введенні міжнародної торгівлі з іншими державами. Найсуттєвішою зміною у структурі експорту стало скасування квотних обмежень. [2].

Дані показники являються результатом відкриття нових торговельних партнерів для України, а з ними і нових ринків збуту вітчизняної продукції[2].

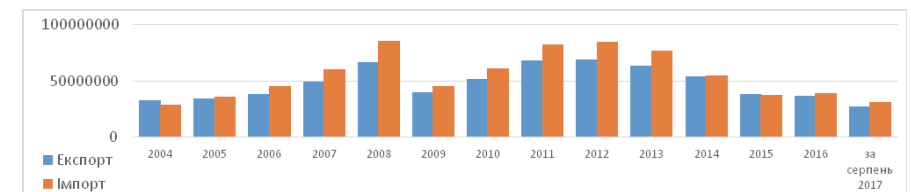

Рис 1. Товарна структура зовнішньої торгівлі України за 2004 – 2017 рік

Позитивними наслідками вступу України до СОТ є збільшення експорту та імпорту, розширення масштабів міжнародної торгівлі, скасування квот на експорт металопродукції. Можна побачити, що обсяги експорту та імпорту за серпень 2017 р., порівняно з 2012 р. значно зменшилися, таке зменшення

спричинило дуже багато чинників, як військові дії на території України, а також закриття торгівельних зв'язків з Російською Федерацією.

Пріоритетними щодо державної підтримки аграрного сектора повинні стати напрями, які класифікуються за напрямками СОТ, як такі, що не підлягають скороченню а саме: 1) підтримка доходів виробників сільськогосподарської продукції, що не пов'язана з виробництвом; 2) фінансова участь держави у програмах страхування та гарантування доходів сільгоспвиробників; 3) створення державних резервів для забезпечення продовольчої безпеки; 4) інспектування і перевірка продукції для виявлення відповідності нормам охорони здоров'я, безпеки, рівня якості і стандартів; 5) послуги з маркетингу і просування товарів на ринок, поширення передового аграрного досвіду та консультаційні послуги; 6) підтримка регіональних програм і розвиток сільських територій.

УДК 339.13:658.7

РИНОК МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Євтушенко Т.В., студент

Сокол Л.М., кандидат економічних наук

Розвиток аграрного сектору економіки України в цілому значною мірою залежить від стану матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств. Матеріально-технічними ресурси є сукупність засобів і предметів праці, що функціонують в агропромисловому комплексі і забезпечують відтворювальні процеси. До матеріально-технічної бази в агровиробництві відносять сировину, матеріали, паливо, енергію, комплектуючі вироби, техніку й обладнання тощо, які в процесі виробництва перетворюються на сільськогосподарську продукцію чи послуги.

Ринок матеріально-технічних ресурсів складається з попиту і пропозиції на різні види ресурсів, ціни, кон'юнктури ринку, конкуренції. Він включає

перспективу. На сьогодні ці напрями потребують перегляду. Серед основних причин цього є недотримання вимог законів України, що призвело до невиконання таких стратегічних напрямів, як забезпечення сільськогосподарського товаровиробника сільськогосподарською технікою, мінеральними добривами та засобами захисту рослин, захист та поліпшення використання земель сільськогосподарського призначення, регулювання ринків сільськогосподарської продукції, страхування сільськогосподарських культур та ризиків, будівництво об'єктів соціальної сфери на селі тощо [1].

До напрямів державного регулювання сільського господарства слід віднести застосування і впровадження концепції державного регулювання аграрного сектору економіки на основі методів організаційно-правових засад щодо подальшого його опрацювання. Від розвитку агропромислового комплексу залежать функціонування внутрішнього продовольчого ринку, забезпечення сільського населення робочими місцями та соціальна стабільність в суспільстві [2].

Отже, сучасне державне регулювання аграрної сфери економіки повинно забезпечувати максимум віддачі від залучених у виробництво ресурсів у процесі досягнення підприємством намічених цілей.

Список використаних джерел:

1. Андрусенко Г.О. Основні напрями вдосконалення державного регулювання агробізнесу в регіоні / Г.О. Андрусенко // Актуальні проблеми державного управління: [зб. наук. пр.]. – Х.: Вид-во Хар РІ УАДУ, 2012. – №2 (13). – С. 18-22.
2. Ломакіна І. Ю. Державно-правове регулювання сільського господарства України / І. Ю. Ломакіна // Підприємництво, господарство і право – 2013. – №10. – С.138-140.
3. Чернов С.І. Державне регулювання аграрного сектору економіки в ринкових умовах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. з держ. упр.: 25.00.02 «Механізми державного управління» / Сергій Іванович Чернов. –Запоріжжя, 2015. – 20 с.

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Пономаренко Г.В., студентка

Діброва А.Д., доктор економічних наук, професор

Держава як основна керівна ланка розвитку національної економіки та суспільства має брати активну участь у формуванні політики щодо сприяння розвитку аграрного сектору. Для забезпечення оптимального функціонування сільськогосподарських підприємств та отримання високих прибутків, а також створення сприятливих умов для зростання економіки країни й підвищення добробуту її громадян, важливо визначити оптимальний ступінь державного втручання у підприємницьку діяльність на селі.

Питання теоретичного аспекту державного регулювання знайшли своє відображення у працях сучасних відомих економістів, таких як О. Комякова, М. Корецького, О. Могильного, С. Покропивного, М. Хорунжого, Г. Черевка, В. Юрчишина та ін.

У зв'язку із подальшою інтеграцією України до міжнародних економічних організацій та негативним впливом світової фінансової кризи на розвиток сільського господарства України виникає гостра потреба у наукових розробках щодо удосконалення механізму державного регулювання.

Лише організоване і цілеспрямоване регулювання державою процесів відтворення в галузі сільського господарства, доповнене стимулюючою дією ринкового механізму, може забезпечити її ефективне функціонування. Цю істину підтверджує досвід США, Японії, країн ЄС.

Для обґрунтування подальших напрямів розвитку сільського господарства України, потрібна розробка принципово нового методичного підходу, що надало б можливість здійснювати управління та регулювання у сфері державної підтримки сільськогосподарського виробництва на

організаційні, фінансово-економічні, маркетингові та забезпечуючі механізми. За даними Державної служби статистики України за 2014 рік сільськогосподарськими підприємствами було придбано: насіння овочів та квітів, саджанці, розсаду; комбікорми, силос, сінаж; нафтопродукти; вугілля; природний газ; мінеральні добрива; засоби захисту рослин; сільськогосподарську техніку та обладнання, роботи і послуги.

Сільськогосподарськими підприємствами у 2014 році було придбано нову сільськогосподарську техніку: зокрема, комбайни зернозбиральні – 336 шт. (середня ціна яких порівняно з 2013 роком зросла на 30,4%); трактори всіх видів – 1822 шт. (32,0%); плуги – 804 шт. (17,9%); борони – 1366 шт. (12,4%).

Також у 2014 році було придбано мінеральні добрива, серед них: азотних – 26408,7 тис. ц, фосфатних – 277,6 тис. ц, калійних – 850, 3 тис. ц, а ціна з 2013 року зросла на 16,4%, 34,3% та 23,1% відповідно. Із засобів захисту рослин сільськогосподарськими підприємствами у 2014 році було придбано гербіцидів у об'ємі 2913,4 т, ціна за які до попереднього року перевищила 49,2%.

Механізм формування та функціонування ринку матеріально-технічних ресурсів в АПК включає прямі і непрямі інструменти державного регулювання, а також господарські організаційно-економічні механізми, серед яких фінансові, маркетингові, забезпечуючі тощо.

Дослідженнями встановлено, що стан ринку матеріально-технічної бази для сільськогосподарського виробництва потребує удосконалення в таких напрямках:

- залучення вітчизняних та іноземних інвестицій;
- проведення суцільної інвентаризації; реформування амортизаційної системи (розмежування економічної та фіскальної функцій амортизації);
- розвиток відновлюваних джерел енергії і альтернативних видів палива;
- удосконалення систему лізингу сільськогосподарської техніки та обладнання, забезпечення державної підтримки;

- розвиток ринкової інфраструктури аграрного сервісу;
- сприяння розвитку кооперації сільськогосподарських товаровиробників;
- посилення науково-інформаційного та освітнього забезпечення.

УДК 336.76

БРОКЕРИ

Заруцька Ю. Є., студентка

Резнік Н. П., доктор економічних наук, професор

Учасниками фондових торгів, що виконують головним чином посередницькі функції при здійсненні різних угод і отримує за це винагороду від учасників відповідних контрактів – є брокери, завданням яких виступає проведення операцій в рамках легітимних механізмів і в повній відповідності з побажаннями замовника.

Залежно від економічної сфери діяльності всіх брокерів можна умовно розділити на наступні групи:

Фінансові брокери - це особи, які займаються фінансовою посередницькою діяльністю, пов'язаною з обігом коштів. До них відносяться біржові брокери (Маклери), фінансові аналітики, консалтингові компанії та агентства.

Нефінансові брокери - це особи, які не займаються безпосередньо обробкою фінансових потоків, але можуть сприяти в активному використанні фінансових ресурсів. До такої групи належать брокери з нерухомості, митні брокери, юридичні компанії, аналітичні консультаційні групи, інші брокери.

Залежно від напрямку діяльності посередників вони можуть мати різну форму власності. Найпоширеніші брокери - це юридичні особи, найчастіше приватні підприємства або акціонерні товариства, які працюють на загальній системі оподаткування.

(так званими «опорними стовпами»): ринковою політикою та сприянням розвитку сільських територій. САП ЄС на сьогодні є «найбільш розбудованою» політикою Євросоюзу, на яку витрачається найбільше коштів – у різні роки на неї припадало від 40% до 80% загального бюджету ЄС. Починаючи з 2007 р. САП ЄС передбачає збільшення фінансування саме сільського розвитку через скорочення прямих платежів великим фермерським господарствам, окрім того, реформування САП ЄС, що відбувається останніми роками, зорієнтоване на її суттєве спрощення.

Бюджет САП ЄС на 2014-2020 рр. передбачений в обсязі 386,9 млрд. Найбільше частку буде направлено на прямі виплати і маркетингові витрати (73%), а також сільський розвиток (23%). Інші напрямки (наукові дослідження і інновації; фонди ЄС з адаптації до глобалізації; продовольча допомога найбільшій частині населенню; безпека продуктів харчування; формування продовольчих резервів на випадок кризи у сільськогосподарському секторі) займають незначну частку у бюджеті САП (4%) [1, с.92].

Отже, сьогодні головним завданням для аграрного сектору України є підвищення конкурентоздатності сільського господарства. Якщо ж Україна має бажання приєднатися до ЄС, їй потрібно адаптувати свою політику, у тому числі й аграрну, до стандартів ЄС. Аграрна політика ЄС весь час змінюється. Україні потрібно вміти передбачати ці зміни та вже тепер починати курс наближення своєї аграрної політики до принципів нової САП.

Список використаних джерел:

1. Нові пріоритети Спільної аграрної політики ЄС на 2014-2020 роки: стратегічні орієнтири для розвитку агросфери України / О. Л. Попова // Економіка АПК. – 2013. – № 12. – С. 89-96.
2. Урба С. Основні пріоритети спільної аграрної політики Європейського Союзу на 2014-2020 роки // Формування ринкової економіки в Україні : збірник наукових праць / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2014. – Вип. 33, ч. 2. – С. 124-129.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ГОЛОВНИХ ЦІЛЕЙ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕСЬКОГО СОЮЗУ

Полюхович В.М., студентка

Панкратова Л.Л., к.е.н., доцент

Після підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Україна ще раз підтвердила своє прагнення долучитись до загальноєвропейського цивілізаційного середовища та задекларувала готовність модернізувати всі галузі суспільного життя відповідно до європейських принципів, норм і стандартів. Тому всебічне вивчення аграрної політики ЄС, аналіз передового досвіду має велике практичне значення.

О́ δαίεαδ «αδπίαεηυείαι Νίρσο ααδαδία ηε³δεεα ° ίεδαίηρ ηαίηδ³είηρ ηεεααίηρ αέηηη³-ηζ ηε³δεεε «Ν³ ία° ίασαό "Νη³ευία ααδαδία ηε³δεεα" (ΝΑΙ). Спільна аграрна політика ЄС - це комплекс норм і правил, що регулює сферу виробництва та торгівлі сільськогосподарською продукцією. За експертними оцінками, нині спільна аграрна політика ЄС охоплює 98 % сільськогосподарських товарів. Можна стверджувати, що спільна аграрна політика полягає в наднаціональній організації ринків деяких видів сільськогосподарської продукції (зернових, молока, м'яса, вина). Зміст і форми цієї політики відрізняються за видами сільськогосподарської продукції залежно від її значення, специфіки та ситуації на ринку.

Основні цілі САП були закріплені в ст. 39 установчого Римського договору про створення ЄС (1956 р.) З прийняттям стратегії «Європа 2020» у 2010 році, завдання САП зазнали конструктивних змін. На 2014-2020 рр. передбачено такі головні цілі:

- 1) життєздатне виробництво продовольства;
- 2) стає використання природних ресурсів і пом'якшення наслідків зміни клімату;
- 3) збалансований сільський розвиток.

Важливим орієнтиром є Спільна аграрна політика ЄС, яка в останні роки все більше орієнтується на досягнення балансу між двома її основними блоками

Брокери завжди виступають посередниками між конкретними особами незалежно від форми власності. Вони беруть на себе обов'язки прискорити виконання завдання, допомагають оформити документи, в тому числі на товари при перетині кордону. При цьому вони беруть за свої послуги конкретну суму грошей, що закріплюється в договорі посередництва, який підписується після узгодження всіх нюансів. Послуги брокера може замовити кожна особа, враховуючи напрямок діяльності. Вартість їх може змінюватися в залежності від конкретної ситуації на ринку і повинна обов'язково бути закріплена в договорі. Тільки у випадку юридичної консультації або допомоги у продажу-купівлі нерухомості вартість послуг брокера залишається фіксованою.

Залежно від умов договору та напрямки посередницьких послуг брокери несуть адміністративну та кримінальну відповідальність. Фінансові брокери займаються посередництвом у сфері надання фінансових послуг. Вони працюють на фондових біржах, займаються купівлею-продажем акцій, цінних паперів, товарів і валют. Брокерські компанії — це брокерські фірми, контори, представництва, асоціації, які створені для спільного надання посередницьких послуг при проведенні торгових, біржових операцій. Завдання брокерських компаній: зводити разом покупців і продавців; діяти як агенти продавця і покупця; здійснювати операції купівлі-продажу; отримувати за свої послуги плату комісійну або брокерську винагороду.

Брокерські контори суттєво відрізняються як спектром послуг, які вони надають своїм клієнтам, так і розміром комісійних. Існують брокерські контори з пониженою комісією, які надають обмежену кількість послуг за пониженою ціну. Інвестори, яким не потрібні консультації чи інші додаткові послуги, звернувшись до таких брокерських фірм, можуть заощадити кошти. Часто брокерські фірми є досить великими. В таких фірмах інституційних та індивідуальних інвесторів обслуговують різні спеціалісти фірми.

Список використаних джерел:

1. Брокер – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://faqukr.ru/kar-era/120711-brokeri-ce-hto-chim-zajmaetsja-broker.html>

2. Солодкий М.О. Біржова діяльність на ринку сільськогосподарської продукції: монографія / Солодкий М.О., Рябченко О.О., Гниляк В.О. — Житомир: Полісся, 2010, — 215 с.

УДК 336.76

ПРОМИСЛОВИЙ ІНДЕКС ДОУ – ДЖОНСА

Інклюд В.В., студент

Резнік Н. П., доктор економічних наук, професор

Найстарішим серед існуючих американських ринкових індексів є індекс Доу-Джонса. Він був створений редактором газети The Wall Street Journal і засновником компанії "Dow Jones & Company" Чарльзом Доу для відстеження розвитку американських фондових ринків [1]. Вперше індекс був опублікований 26 травня 1896. Спочатку індекс розраховувався як середнє арифметичне цін на акції 12 найбільших компаній. Зараз для розрахунку застосовують масштабується середнє для збереження сумісності індексу з урахуванням змін у внутрішній структурі назв акцій.

Індекс охоплює 30 найбільших компаній США. Приставка «промисловий» є даниною історії - в даний час багато хто з компаній, що входять в індекс, що не належать до цієї галузі. Спочатку індекс розраховувався як середнє арифметичне цін на акції охоплених компаній. Зараз для розрахунку застосовують масштабується середнє - сума цін ділиться на дільник, який змінюється щоразу, коли входять в індекс акції піддаються дробленню (спліту) або об'єднанню (консолідації). Це дозволяє зберегти сумісність індексу з урахуванням змін у внутрішній структурі назв акцій.

Перші варіанти індексу з'явилися в 1884 році і охоплювали ціни акцій дев'яти залізничних і двох промислових компаній. Цей варіант індексу не публікувався і служив для внутрішнього аналізу. Вперше індекс був опублікований 26 травня 1896 роки вже як «промисловий». На той момент індекс представляв собою середнє арифметичне цін акцій 12 американських

товарних бірж були Київська (основний обсяг біржових операцій припадав на цукор) та Одеська, що здійснювала біржові операції із зерном.

• Третій етап біржової торгівлі належить до 20-х років ХХ ст. До 1925 р. була відновлена діяльність усіх раніше створених 11 товарних бірж, проте в 1928 р. припинила своє існування остання з цих бірж.

• Четвертий, сучасний етап розвитку біржової торгівлі починається з 1990 р., коли на території України знову почали відкриватися товарні біржі. Біржове господарство в Україні за роки її незалежності розвивається досить нерівномірно. До вересня 1991 р. (через рік після відкриття першої з бірж) в Україні налічувалося вже 44 товарних біржі. [1]

На відміну від зарубіжних бірж вітчизняні біржі створювалися як комерційні організації. У цей період головною метою засновників бірж була швидка окупність внесених коштів з високою прибутковістю первинних капіталовкладень. Склад учасників на вітчизняних біржах на той період був складним. Як правило, були присутні дві групи учасників:

- 1) ініціатори - засновники та власники торгових місць;
- 2) торгові підприємці - власники брокерських контор і фірм.

Засновникам давалося безкоштовне право відкрити одну або декілька брокерських контор, що також складало привілей. Іноді за ними резервувалося першочергове право придбання брокерських місць, що звільняються [2]. Розвиток біржової торгівлі, її історія в Україні нерозривно пов'язана з розвитком біржового ринку Росії, до складу якої вона входила.

Список використаних джерел:

1. Белявцев М.І. Інфраструктура товарного ринку / М.Л. Белявцев, Л.В. Шестопалова. — К. : Центр навч. літ., 2005. —416 с.
2. Демківський А.В. Навчальний посібник «Гроші та кредит» / К.: Дакор, 2007.- 528 с.

БІРЖОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ ДО РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ*Опиківко О.П., студентка**Резнік Н. П., доктор економічних наук, професор*

Сучасні товарні біржі є результатом тривалої еволюції різних форм оптової торгівлі. Історично первинною формою оптової торгівлі можна вважати караванну торгівлю. На зміну їй прийшла ярмаркова торгівля. В середні віки стали виникати як невеликі, так і досить великі ярмарки, місце і час проведення яких було точно визначено і про проведення яких учасники заздалегідь оповіщалися. Саме слово «ярмарок» у перекладі з німецької означає «щорічний ринок».

Головною причиною виникнення біржової торгівлі товарами був розвиток великого виробництва, для якого був необхідний ринок, здатний реалізовувати великі партії товару на регулярній періодичній основі, на базі цін, що складаються залежно від реального співвідношення попиту і пропозиції на товар. На відміну від західноєвропейських країн, де біржі утворилися унаслідок їх необхідності, в Росії біржова справа насаджувалася зверху.

Етапи біржової діяльності в Україні:

- Перша товарна біржа на території України була відкрита в 1796 р. в Одесі. Також як і Санкт-Петербурзька, Одеська біржа не відіграла помітної ролі в оптовій торгівлі. Предметом біржової торгівлі були в основному зерно і мануфактура.

- Другий етап біржового руху на території України безпосередньо пов'язаний з реформою 1861 р. У 1869 р. була відкрита Київська товарна біржа, в 1876 р. - Харківська, в 1885 р. - Миколаївська. Товарні біржі створювалися в загальноновизначених центрах торгівлі з розвинутою транспортною мережею і мали певну спеціалізацію (хлібні, фруктові, скотопромислові, м'ясні, чайні, винні, ячні, м'ясні, лісові та текстильні). До 1914 р. на території України було розміщено 11 товарних бірж (у Києві, Одесі, Запоріжжі, Єкатеринославі, Харкові, Херсоні, Миколаєві, Маріуполі, Бердянську). Найбільшими з цих 11

промислових компаній, з яких в сьогоденній версії індексу представлена лише General Electric.

Першим опублікованим значенням індексу було 40,94. Відмітка в 1000 пунктів, підкорена в початку 1966 року стала верхньою планкою на 15 років, на протязі яких індекс переніс чотири жорстоких «ведмежих» тренда, що обійшлися йому в середньому в третину вартості [2].

У 80-х і, особливо, в 90-х роках спостерігалось бурхливе зростання індексу. 21 листопада 1995 року його вперше подолав планку в 5000 (5023,55), а 29 березня 1999 року залишився позаду відмітка 10 000 (10 006,78). Всього лише через місяць 3 травня 1999 року, індекс досяг значення 11 014,70. 14 січня 2000 року Доу-Джонс індекс досяг свого максимуму на той момент - позначку 11 722,98.

Потім спостерігалось різке падіння індексу і 9 жовтня 2002 DJIA досяг проміжного мінімуму зі значенням 7286,27. У березні 2013 року був подоланий внутрішньоденної рекорд тримався з 2007 р в 14198,10 пункту.

Найбільший в процентному відношенні обвал індексу стався в «чорний понеділок» 1 987-го року, коли Доу-Джонс втратив 22,6%. У перший торговий день після терактів 11 вересня 2001 індекс втратив 7,1% [3].

В даний час індекс Доу-Джонса охоплює 30 найбільших компаній США. Він є найпростішим і загальноновживаним показником стану економіки США. Список компаній, охоплених індексом Доу-Джонса, переглядається з розвитком ситуації на фондовому ринку. Складанням цього списку займається редакція газети The Wall Street Journal.

Список використаних джерел:

1. Берзон Н.И., Аршавский А.Ю., Буянова Е.А. Фондовые индексы // Фондовый рынок / Под ред. Н.И. Берзона. — 3-е изд. — М.: Вита, 2002. — С. 364-367. — 559 с.
2. Пухтаєвич Г.О. «Аналіз національної економіки (2003)» / Індекси фондового ринку
3. Dow jones industrial average - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.djaverages.com/>

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ісса К.Ф., студентка

Коробова Н.М., кандидат економічних наук, доцент

Сьогодні Україна є одним із провідних виробників сільськогосподарської продукції у світі. Зокрема, у 2015 р. наша держава займала перше місце з виробництва соняшнику та соняшникової олії, третє – ячменю, четверте – горіхів та меду, сьоме – кукурудзи і пшениці, восьме – сої.

Аграрний сектор економіки України виробляє продукції в 2,5 рази більше, ніж споживає країна, що дозволяє збільшувати обсяги її експорту.

Експортний потенціал аграрного виробництва нами розглядається як спроможність аграрного сектору виробляти необхідну кількість товарів, які будуть конкурентоспроможними на зовнішньому ринку і сприятимуть економічному зростанню країни.

Україна має потужний експортний потенціал аграрного сектору, перевагами якого є родючі ґрунти (зокрема, земельний фонд України становить 60,35 млн га, з них землі сільськогосподарського призначення – 70,1% (42,72 млн га), з яких щорічно обробляється понад 32,54 млн га; кількість чорноземів складає 28 млн га; сприятливі природно-кліматичні умови; вигідне географічне розташування; транспортно-логістична інфраструктура (залізниці, дороги, порти, елеватори, термінали в портах); постійне зростання світового попиту на продовольчі продукти й альтернативну енергетику; наявність порівняно дешевих трудових ресурсів, що дозволяє поставляти на зовнішній ринок продукцію за конкурентними цінами.

Реалізують експортний потенціал шляхом розвитку зовнішньої торгівлі, передусім експорту. Реалізація експортного потенціалу аграрного сектору економіки включає в себе експортну діяльність підприємств галузі щодо виходу на зовнішній ринок.

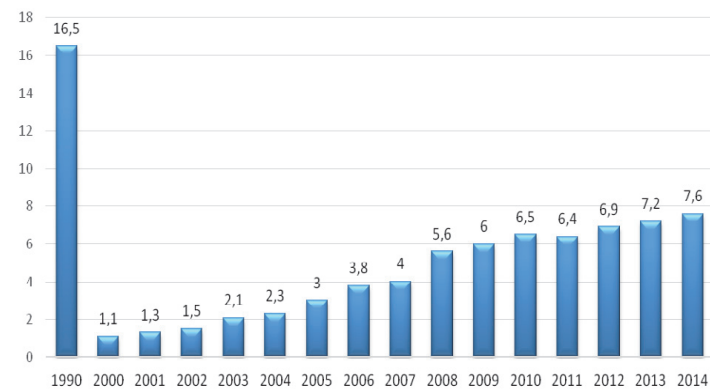

Рис. 1. Виробництво комбікормів в Україні 1990-2014 роки, млн. тонн

Джерело: Згідно даних: www.apn-ua.com, www.agronews.ua, «Інтерфакс-Україна», «Союз кормовиробників України», [3].

Однак аналіз діяльності комбікормової промисловості, як показано на рис. 1, за останні роки вказує на те, що виробництво кормів з кожним роком нині збільшується. Підставою для такого висновку є обрані країною напрями імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Наростаюча тенденція щодо збільшення промислового виробництва тваринницькими підприємствами, на нашу думку, є важливим фактором збільшення використання кормів суб'єктами господарювання та зростання вітчизняного комбікормового ринку на перспективу у контексті формування і функціонування Зони вільної торгівлі з Європейським Союзом.

Список використаних джерел:

1. Ярославський О. Огляд ситуації на ринку комбікормів в Україні. Проект "Аграрна політика для людського розвитку": [електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.undp.org.ua/agro/pub/ua/P2003_01_04_1_03.pdf.
2. FIVEX ANALYTICS GROUP: [електронний ресурс]. Режим доступу: www.fivex.com.ua.
3. Інформаційне агентство «AgroNews»: [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://agronews.ua/node/48203>

економічної кризи створили основну проблему — безробіття, яке має регіональний характер.

Отже, Тернопільська область має значний економічний потенціал у регіональній структурі України та всі перспективи для його розвитку і покращення.

Список використаних джерел:

1. Данилишин Б.М. Продуктивні сили економічних районів України. - К.: ЗАТ "НІЧЛАВА", 2000. - 520 с.
2. Регіональна економіка: Підручник. / Кулаєць К.В., Наконечна К.В., Яра О.С. За ред. К.е.н., доцента Наконечної К.В. – К.: «КОМПРИНТ», 2015. – 612с.

УДК 338.433:673.564(477)

ТРЕНД СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ РИНКУ КОМБІКОРМІВ В УКРАЇНІ

Ніколаєв Д.П., студент

Вдовенко Н.М., доктор економічних наук, професор

Комбікормова промисловість Україні потребує значної уваги, оскільки дана галузь є однією із складових розвитку тваринництва і зокрема птахівництва. Однак низький рівень прибутковості галузі, обмеженість обігових коштів і доступу до кредитних ресурсів зумовили істотне скорочення поголів'я тварин та птиці у сільськогосподарських підприємствах [1]. Після розпаду СРСР виробництво комбікормів в Україні значно знизилося. Причиною стали порушені налагоджені в минулому зв'язки з колишніми республіками, що позначилося як на експорті, так і на імпорті комбікормів. Занепад вітчизняних сільськогосподарських підприємств призвів також, як наслідок, до скорочення поголів'я великої рогатої худоби, свиней, птиці і, як наслідок, комбікорм виявився незатребуваним. У результаті обсяги виробництва кормів значно зменшилися – з 16,5 млн. тонн у 1990 році до 1,1 млн. тонн в 2000 р. [2] (рис. 1).

Незважаючи на зменшення поставок аграрної продукції на зовнішні ринки протягом 2013-2015 рр. (що пояснюється погіршенням умов макроекономічного середовища та скороченням частки в експорті деяких країн, зокрема Росії) порівняно з 2005 р. експорт аграрної продукції у 2015 р. збільшився у 3,4 рази. При цьому його частка у загальному експорті теж значно зросла: з 12,56% у 2005 р. до 30,2% у 2014 р. і до 38,2% у 2015 р. До того ж, спостерігається стабільне позитивне сальдо аграрного сектору (у 2015 р. воно склало 11,08 млрд дол. США).

Підвищенню конкурентоспроможності українських товарів, перш за все, сприяли світова продовольча криза, зростання світових цін та девальвація гривні. До того ж, змінилося правове, економічне та інформаційне середовище функціонування підприємств аграрного сектору економіки України.

У 2014 р. аграрний сектор вперше став лідером за обсягами експорту в Україні, обігнавши металургію, на що вплинув як військовий конфлікт на сході країни, так і погіршення зовнішньої кон'юнктури, а у 2015 р. закріпив свої позиції. За 2015 р. експортовано аграрної продукції на 14,56 млрд дол., що однак на 2,1 млрд дол. менше ніж у 2014 р..

Отже, державна аграрна політика повинна бути спрямована на подолання перешкод, які стримують нарощування виробництва агропродукції, підвищення її конкурентоспроможності на зовнішньому ринку. З цією метою важливо розробити заходи щодо реалізації експортного потенціалу аграрного сектору та забезпечення безпеки країни, які б забезпечили формування сприятливого інвестиційного клімату; створення умов для розвитку експортоорієнтованого аграрного виробництва на принципах інноваційності і екологічності.

РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО РИНКУ ФРАНЦІЇ

Кірейцева В.О., студентка

Кірейцева О.В., кандидат економічних наук, доцент

Для регулювання земельних відносин в кожній розвинутій державі існує ринок землі, що є невід'ємною частиною їх економік. На сучасному етапі в Україні діє мораторій – заборона купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення до 1 січня 2018 року. Для подальшого ефективного розвитку земельного ринку України, є корисним, і навіть, необхідним, використання іноземного досвіду, зокрема французького.

У Франції для власників землі нема ліміту в величині їх земельних володінь. Для орендарів максимально дозволено 200 га. Наприклад, орендар хоче збільшити орендовані землі з 100 га до 150 га за рахунок сусідської землі. Він повинен подати заяву в префектуру (місцеву адміністрацію) про свої наміри, яка в свою чергу друкує оголошення. І якщо знайдеться орендар, який має менше землі ніж попередній (навіть якщо він буде платити меншу орендну плату) земля надається останньому.

Ціна винайманої землі визначається в залежності від часу між датою продажу і завершенням оренди. Так, коли власник хоче продати орендоване майно, першим потенційним клієнтом стає його орендар, який буде намагатись збити ціну і відсунути якомога далі дату придбання. Більше 70% орендованого майна яке виставлено на продаж, придбано фермерами які вже займають його.

У Франції існує анонімне товариство Сафер, яке займається питаннями регулювання земельних відносин. Перший вид діяльності САФЕР – купівля землі на пряму у власників – це 90% діяльності САФЕР, яку потім ця організація повинна продати. Організація не прибуткова, вона покликана покращити життя сільськогосподарських виробників. При купівлі землі у САФЕР – покупець не виплачує податок на продаж-купівлю нерухомості (4,5%). Продається земля не тому, хто дає більшу суму, а тому, хто потребує збільшення земельної площі.

В випадку, коли земля продається дуже дорого (і є покупець), САФЕР може знизити ціну (1% з 10% випадків). При цьому продавець може передумати

Переробну промисловість регіону представляють цукрова, молокопереробна, м'ясопереробна, хлібопекарна, пивоварна та консервна галузі. Експортні та імпорتنі поставки зв'язують Тернопільщину з 72 країнами світу. Основу товарної структури експорту з Тернопільщини складають зернові культури, м'ясо та харчові субпродукти, деревина, продукти переробки овочів, плодів, білкові речовини, меблі. Головні імпорتنі товари, які надходять в область: електричні машини і устаткування, нафта, механічні пристрої, добрива, чорні метали, наземні транспортні засоби, органічні хімічні сполуки та інше. У будь-якому регіоні є галузі, відродження яких може стати величезним потенціалом підвищення попиту на робочу силу і працевлаштування значного контингенту незайнятого населення. На Тернопільщині такими галузями є вирощування і переробка цукрових буряків, ріпаку, тютюну та інших сільськогосподарських культур, для яких у регіоні є сприятливі природо-кліматичні умови. Необхідно зауважити, що Тернопільська область є однією з найменш забруднених екологічно, її сільське господарство здатне виробляти вітамінізовану й екологічно чисту продукцію харчування. Однією з основних проблем, що заважають розвитку економічного потенціалу Тернопільщини, є «тіньова зайнятість», яка, за деякими підрахунками, перевищує в області 100 тис. осіб. Основні засоби «детінізації» зайнятості — активізація перевірок роботодавців із боку контролюючих органів та послаблення «фіскального тиску» на фонд заробітної плати. При формуванні регіональної соціально-економічної політики області доцільно враховувати стан розвитку регіонального ринку праці, який характеризується різним співвідношенням попиту і пропозиції робочої сили. Регіональна політика може бути ефективною при умові використання внутрішніх регіональних чинників РПС, таких як земельні, водні, кліматичні та рекреаційні. Врахування цих особливостей дає змогу виявити можливості для розвитку регіонального ринку праці та економічного потенціалу регіону. У цьому контексті важливим напрямком є забезпечення збалансування регіонального ринку праці. Порівняно низький рівень індустріального розвитку Тернопільської області та зменшення обсягів виробництва в умовах

Економічний потенціал регіону — це сукупна здатність економіки регіону, її галузей, підприємств, господарств здійснювати виробничо-економічну діяльність, випускати високоякісну продукцію, товари, послуги, які задовольняють суспільні потреби, забезпечують розвиток виробництва і споживання [1]. Основними елементами економічного потенціалу є природно-ресурсний, виробничо-технологічний, інвестиційний, науково-технічний, трудовий, інформаційний потенціали та потенціал управління.

Тернопільська область є розвинутим сільськогосподарським і промисловим регіоном України. Значні природні і трудові ресурси, географічне розташування на перехресті важливих транспортних шляхів із Східної Європи в Центральну і Західну Європу виділяють область як регіон із сприятливими можливостями для ведення підприємницької діяльності. У Тернопільській області знаходиться значна кількість підприємств, які є перспективними і досить вигідними об'єктами для вкладення капіталу.

Область спеціалізується на харчовій, металообробній, машинобудівній галузях, а також швидкими темпами розвивається сільське господарство та легка промисловість [2]. Серед галузей сільського господарства в області розвиваються рослинництво, тваринництво, скотарство (молочна спеціалізація), свинарство, птахівництво, бджільництво. У Тернопільській області виробляється в розрахунку на кожну людину значно більше, ніж у країні, зерна, картоплі, молока і м'яса, але значно менше — овочів і фруктів. Легка промисловість базується на місцевій і привізній сировині. У ній виділяються текстильна, швейна, галантерейна промисловість. Текстильна виробляє бавовняні тканини, пряжу, вату, шовк. Машинобудування і металообробка є важливою галуззю важкої промисловості, яка донедавна розвивалась прискореними темпами. Усі підприємства працюють на привізному металі і випускають трудомістку продукцію – електротехнічні прилади, світлотехнічне обладнання, бурякозбиральні комбайни. Промисловість будівельних матеріалів сформувалась на основі використання місцевих нерудних корисних копалин. Випускаються залізобетонні конструкції, цегла, вапно, гіпс, асфальт та ін.

продавати, але покупець нічого не може зробити. Це робиться для боротьби із земельною спекуляцією.

Окрім права втручання на земельний ринок, Сафери можуть вдаватись до орендного посередництва, тобто шукати для власника орендарів, фермерів. Вони можуть винаймати у сільськогосподарника майно надане власником.

Кожний рік у Франції продається 500 тис. га сільськогосподарської землі (всього 33 млн. га). Кожного року, Сафер продає і купує 80 000 – 100 000 гектарів, тобто четверту чи п'яту частину французького сільськогосподарського земельного ринку. Вони проводять свою роботу в основному на базі взаємної згоди, тоді як придбання за першочерговим правом складає 10 - 15% операцій. Використання права на першочергове придбання може відбуватись тільки в силу причин перелічених законом, за згоди 2 комісарів уряду на базі досьє яке доводить що втручання Сафер приведе до кращого рішення, ніж те яке би мало місце в результаті звичайного ринку.

Завдяки використанню першочергового права, вони проінформовані про всі земельні транзакції, завдяки чому можуть створити обсерваторію сільських земельних ринків.

САФЕР не зразу продає куплені землі, воно чекає, наприклад, коли сусіда придбаной ним ділянки теж буде продавати свою землю (для не розпорошення ділянок). Для цього треба інколи чекати 3-4 роки і це коштує дорого.

Для подальшого розвитку земельного ринку України, є корисним, і навіть, необхідним, використання французького досвіду. Створення державних організацій типу САФЕР дасть можливість уникнути багатьох помилок при знятті мораторію на продаж земель. Так це допоможе встановити фіксовані ціни на сільськогосподарську землю, запобігти розпорошенню земельних паїв, захистити простих фермерів, створити єдину національну базу (при першочерговому праві на продаж, для чого потрібно прийняти відповідний закон) сільськогосподарських земель.

ВАРШАВСЬКА ФОНДОВА БІРЖА*Клименко А.С., студентка**Резнік Н. П., доктор економічних наук, професор*

Залучення інвестицій для українських підприємств залишається одним з основних завдань в умовах економічної та політичної нестабільності. Інвестиції не тільки є джерелом розвитку господарської діяльності, покращення фінансового стану та нових можливостей на ринку. Важливим посередником між емітентом та інвестором залишаються фондові біржі. Для українських підприємств за останні роки однією однією з найбільш привабливих є Варшавська фондова біржа, яка змогла створити для іноземних емітентів сприятливі та зрозумілі умови залучення інвестицій.

Варшавська фондова біржа (ВФБ) була створена в 1817 р. і проіснувала до 1939 р. З переходом до ринкової економіки в 1989 р. розпочалося відтворення цього важливого елемента інфраструктури ринку. У квітні 1991 р. на біржі була проведена перша торгова сесія, на якій передбачалися акції п'яти емітентів. В кінці 1995 р. тут котирування мали вже 65 видів акцій, а також державні облігації. Станом на серпень 2016 року на Головному ринку ВФБ відбулось 17 розміщень, вартість яких склала 308 млн євро.

ІНДЕКСИ ВФБ:

- 20 “голубих фішок”, що включені в лістинг головного ринку (великі і найбільш ліквідні)
- 40 компаній середнього розміру, що включені в лістинг головного ринку (на черзі до WIG20)
- 80 малих компаній, що включені в лістинг головного ринку (на черзі до WIG20 та mWIG40)
- Індекси стратегій (коротка та стратегія левериджу) для індексу WIG20
- Індекс SRI/CSR 30 компаній, вибрані з WIG20, mWIG40 та sWIG80 з високим дивідендним доходом

Список використаних джерел:

1. Дудяк Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навч. посібник для студ. вузів / Роман Дудяк, Світлана Бугіль, - Львів : Новий Світ-2000 : Магнолія плюс, 2003. – 359 с.
2. Берзон Н.И., Аршавский А.Ю., Буянова Е.А. Фондовые индексы // Фондовый рынок / Под ред. Н.И. Берзона. — 3-е изд. — М.: Вита, 2002. — С. 364-367. — 559 с.
3. Базилевич В.Д. Фондовый рынок. Кн. 1- - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/73133/finansii/indeksi_rozvinenih_fondovih_rinkiv

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

*Мусій А. Л., студентка**Наконечна К. В., кандидат економічних наук, доцент*

Сьогодні в Україні зберігається суттєва диференціація між регіонами в структурі виробництва та за результатами економічної діяльності. Зважаючи на зручне географічне розташування, сприятливі кліматичні умови, Тернопільська область має ряд переваг у порівнянні з іншими адміністративними територіями. Ключовим питанням є ефективність використання наявних ресурсів та потенціалу регіону з метою його всебічного розвитку та підвищення рівня життя населення. Тому обрана тема дослідження є актуальною в контексті питання щодо економічного розвитку країни в цілому.

Різні аспекти економічного потенціалу території досліджували відомі зарубіжні та вітчизняні вчені, зокрема Адріанов В. А., Нагірна В. П., Миско К. М., Федонін О. С., Шумська С. С., Юхновський І. В. та багато інших.

Мета дослідження - проаналізувати економічний потенціал Тернопільської області та надати пропозиції щодо його удосконалення.

членами будь-якої біржі, приєднатися до SRO, яка буде відповідальна за регулювання позабіржового ринку. Наступного року така SRO (Self-Regulatory Organization) була сформована. Вона була названа *National Association of Securities Dealers* – Національна асоціація дилерів цінних паперів.

Схема, за якою ведеться торгівля на біржі NASDAQ, відрізняється від традиційної біржової схеми. Кілька маркет-мейкерів тут змагаються за виконання замовлення клієнта. Основна функція маркет-мейкерів в NASDAQ – безперервне виставляння котировань та підтримка ліквідності по певній групі акцій під час торгівлі. Деякі маркет-мейкери підтримують кілька сотень акцій, інші – кілька тисяч. У результаті, в середньому, на один вид акцій ліквідність підтримують чотирнадцять маркет-мейкерів, а за іншими – до п'ятдесяти [2].

Як і будь-яка інша торгова система, біржа NASDAQ має ряд своїх індексів ділової активності. У цей час на NASDAQ котировань акції не тільки високотехнологічних компаній, тому виникла ціла система індексів, кожний з яких відображає ситуацію у відповідній галузі економіки [3]. Зараз існує тринадцять таких індексів, в основі яких лежать котировання цінних паперів, що торгуються в електронній системі NASDAQ.

Індекс високотехнологічних компаній NASDAQ Composite досяг свого піку в березні 2000 року, після чого відбулося обвальне падіння Nasdaq Composite Index – це зведений індекс NASDAQ. Він містить у собі більше п'яти тисяч компаній (як американських, так і закордонних), які входять до лістингу NASDAQ. Акції будь-якої з них впливають на індекс пропорційно своїй ринковій вартості. Ринкова вартість розраховується дуже просто: загальна кількість акцій компанії множиться на поточну ринкову вартість однієї акції. Розрахунки цього індексу почалися 5 лютого 1971 з рівня 100, у 2000 році він досягав навіть п'ятитисячної позначки, але після загального падіння ринку комп'ютерних та інформаційних технологій знаходиться зараз у районі до двох тисяч пунктів.

Інвестори на ВФБ: 50% іноземні інвестори, 30% — польські інституційні інвестори, 20% — польські індивідуальні інвестори, що активно інвестують в цінні папери. Станом на серпень 2016 року 11 українських компаній провели первинне розміщення на Головному ринку ВФБ та 2 — на альтернативному майданчику NewConnect. В результаті IPO ці компанії залучили сумарно більше \$500 млн, які були спрямовані на розвиток бізнесу. У 2013 році в лістинг на Головному ринку ВФБ попали п'ять українських компаній: «Industrial Milk Company», «KSG Agro», «WESTA ISIC», «Ovostar Union», «Coal Energy S.A.»

4 травня 2011 року Варшавська фондова біржа розпочала розрахунок і публікацію національного індексу українських компаній WIG Ukraine

Індекс українських компаній Варшавської фондової біржі WIG Ukraine завершив торги квітня на рівні 288,23 пункту, що на 3,5% вище за показник на кінець березня, але нижче, ніж досягнутий у квітні і рекордний цього року рівень 301,7 пункту.

Нинішня голова Варшавської фондової біржі Малгожата Залеська відзначила, що варшавський паркет є серцем польської економіки: «Серцем, яке пульсує, яке підтримує Польщу, підтримує її розвиток, підтримує інноваційність».

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Варшавської фондової біржі [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.gpw.pl
2. Офіційний сайт Представництва Варшавської фондової біржі в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ipowse.com.ua/promo-materials>

ТОВАРНА БІРЖА*Ковтун Д.М., студентка**Слободяник А.М., кандидат економічних наук*

Біржа виникла в XIII-XV століттях в Північній Італії. Під біржами малися на увазі будівлі, де збираються ділові люди і причетні до торгівлі особи для ведення переговорів і укладання оптових торгових угод у відповідності до встановлених правил. Перші біржі були лише товарні, значення яких полягало в тому, що вони замінили купівлю-продаж наявним товаром з рук в руки на покупку за зразками через біржових посередників.

Товарна біржа – це асоціація юридичних і фізичних осіб, що здійснює оптові торговельні операції за стандартами, зразками у спеціальному місці, де ціни на товари складаються в умовах вільної конкуренції [1].

Товарна біржа діє на основі самоврядування, господарської самостійності, є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, власний розрахунковий, валютний та інші рахунки в банках, печатку із своїм найменуванням. Товарна біржа не вдається до комерційного посередництва і не має на меті одержання прибутку.

Товарні біржі мають такі переваги:

- контрагенти, добровільно вибирають один одного;
- ціни формуються під впливом попиту і пропозиції;
- торги проводяться за єдиними правилами;
- рівноправності учасників біржових торгів;

Сама біржа не торгує, вона лише організовує оптову торгівлю. Її завдання створювати умови для здійснення торгової і посередницької діяльності іншим юридичним і фізичним особам.

Біржові договори не можуть складатися від імені і за рахунок біржі, їх здійснюють лише члени біржі особисто або через своїх уповноважених, а також біржові брокери за дорученням членів біржі. Джерело доходу брокера-

Франкфуртська біржа є досить стабільною й буде процвітаючою не лише сьогодні, але й у майбутньому, вперед на багато десятиліть.

Список використаних джерел:

1. Солодкий М.О. Біржова діяльність на ринку сільськогосподарської продукції: монографія / Солодкий М.О., Рябенко О.О., Гниляк В.О. — Житомир: Полісся, 2010, — 215 с.
2. Франкфуртська фондова біржа - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Франкфуртська_фондова_біржа
3. Франкфуртська фондова біржа - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://investment-school.ru/birzha-fse/>
4. Офіційний сайт Франкфуртської фондової біржі - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://en.boerse-frankfurt.de>
5. Біржовий сільськогосподарський ринок та його організація / М. Солодкий, 1995 р.

NASDAQ*Мікова Л. А., студентка**Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач*

NASDAQ (National Association of Securities Dealers Automated Quotation) – американський позабіржовий ринок, що спеціалізується на акціях високотехнологічних компаній. Заснована 8 лютого 1971 року. Назва походить від автоматичної системи отримання котирувань, що поклато початок біржі. Nasdaq є найбільшою в США електронною системою торгівлі цінними паперами. У ній зареєстровано понад 3,3 тис. компаній. Учасниками Nasdaq є провідні компанії в таких напрямках бізнесу, як високі технології, роздрібна торгівля, телекомунікації, фінансові послуги, транспорт, ЗМІ, біотехнології [1].

У 1938 році Конгресом США був прийнятий документ, що отримав назву «Акт Мелоні» (Maloney Act). Цей акт зобов'язав всіх брокерів, які не є

кліринговою компанією Clearstream. Через франкфуртську фондову біржу проходить більш ніж 90% усього обороту німецького ринку та велика частка Європейського ринку. Близько 47% із 300 учасників ринку являють собою закордонні компанії. Франкфуртська фондова біржа включає в себе більш ніж 250 міжнародних торговельних установ і більш ніж 2500 торговців [2].

Історія цієї біржі починається в далекому 1585 році: 9 вересня 1585 року сенат міста Франкфурт видав Указ, який ознаменував зародження Франкфуртської фондової біржі. Колегія з 84 купців встановлювала курси обміну для золотих і срібних монет, що використовувались на ярмарковій площі. Протягом 1990-х Франкфуртська Фондова біржа була також фондовою біржею для Neuer Markt. У 1993 Wertpapierbörse (Франкфуртська Фондова біржа) стала Deutsche Börse AG, операційною компанією для обміну [3].

У листопаді 2010 року компанії із 80 країн світу були представлені на Франкфуртській фондовій біржі із 49% Північно- та Південно-Американськими компаніями, 31% із Європи(включаючи Росію), 14% із Азії та 6% із Австралії та Африки [4]. На біржі діє основний фондовий індекс DAX . Створили його в 1988 році, і до цього дня він займає лідируючі позиції. Розраховується індекс на основі акцій 30 найбільших компаній, що ведуть активну діяльність на біржі. Але, крім DAX , існують і інші: DAXplus, CDAX, DivDAX, LDAX, MDAX, SDAX, TecDAX, VDAX і EuroStoxx 50. У цей список увійшли такі світові лідери в своїх галузях, як Siemens, Adidas, BMW, Volkswagen Group, Bayer, Metro, Henkel. Що стосується правил торгівлі на Франкфуртській біржі, то сьогодні вона відбувається через електронну систему Xetra. Дану торговельну платформу використовують більше 14 найбільших міжнародних бірж. Ця система дозволяє робити торгівлю на біржі незалежно від географічного положення трейдера. Що стосується брокерів, то з введенням в роботу даної електронної системи брокери почали виконувати роль маркет-мейкерів [5] .

Фондовий майданчик Франкфурта визнано одним із найбільш інноваційних у світі, оскільки він пропонує інвесторам новітні рішення для їхньої ефективної діяльності. А, отже, з впевненістю можна сказати, що

посередника – комісійна винагорода, яка передбачена статутом відповідної біржі. Поруч з брокерами в торгах беруть участь і члени біржі, так звані біржові маклери (дилери), які ведуть і фіксують договори [2].

На товарних біржах здійснюються два основних види договорів: на реальний товар (spot) і строкові договори (futures).

Договори «спот» мають місце, коли продається-купується реально існуючий товар. Продавець заздалегідь завіз товар на склад біржі і отримав на це свідоцтво, яке потім, при здійсненні угоди купівлі-продажу, передається покупцю для оплати. Договори на реальний товар можуть бути з негайним постачанням і з відстрочкою його постачання. Договори з відстрочкою постачання (товар обов'язково буде доставлений в майбутньому) називаються форвардними договорами. Об'єктом такого договору може бути, наприклад, урожаєм майбутнього періоду.

Строкові (ф'ючерсні) договори мають об'єктом не реальний товар, а стандартні ф'ючерсні контракти, в яких уніфіковано якість і кількість товару, умови його постачання, платежу, упаковка і маркіровка. Ф'ючерсний контракт (ф'ючерс) – договір між продавцем і покупцем про купівлю-продаж товару в майбутньому за узгодженою сьогодні ціною. Система гарантій, яка існує на ф'ючерсному ринку, забезпечує виконання зобов'язань. Оскільки метою учасників ф'ючерсної торгівлі є, як правило, не придбання товарів, а гра на різниці цін, то зобов'язання за ф'ючерсним контрактом виконується шляхом оплати або отримання різниці в ціні.

Список використаних джерел:

1. Біржові товари : Тексти лекцій для студ. / М. С. Беднарчук, І. С. Полікарпов, О. В. Шумський; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л., 2003. - 123 с.
2. Закон України «Про товарну біржу (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 10, ст.139)

ВІДЕНСЬКА ФОНДОВА БІРЖА*Конюшенко Н.А., студентка**Резнік Н. П., доктор економічних наук, професор*

Однією з найстаріших бірж світу та єдиною торгівельною площадкою Австрії – є Віденська фондова біржа. Заснована в 1771 році під час правління імператриці Марії Терезії (1717–1780) і спочатку була призначена для організації ринку державних облігацій. Біржа була заснована майже на 70 років пізніше, ніж Санкт-Петербурзька, однак досить швидко вона стала провідною біржею в Центральній і Південній Європі. Починаючи із середини XIX ст. і до Першої світової війни Віденська фондова біржа (ВФБ) була головним ринком капіталів для Центральної й Східної Європи [1]. З 1918 по 1938 р. вона була організаційною основою фондового ринку Австрії. З 1938 по 1945 р. біржа фактично потрапила під німецький протекторат і повністю контролювалася німецькою адміністрацією. Австрійський вплив був відновлений лише в листопаді 1948 р. З цього часу біржа приступила до обслуговування фондових потреб країни. Її діяльність істотно розширилася в ході буму активності в країні (середина 1980-х років – березень 1990 р.). В 1996 р. біржа налагодила автоматизовану систему торгів, а з 5 жовтня 1999 р. співпрацювала з Німецькою фондовою біржею, і в поточному столітті втратила самостійне значення [2].

У свою чергу, Віденська фондова біржа фактично поглинула Угорську фондову біржу й стала головним спонсором і оператором останньої. Це дозволило інтегрувати інформаційні й торговельні системи двох бірж. Організація торгів електронна, побудована на базі EQOS (Electronic Quote and Order-Driven System), що, у свою чергу, є похідної торговельної системи Німецької фондової біржі – Xetra.

Віденська фондова біржа у 2013 році домовилась про злиття з Варшавською біржею. У результаті цієї угоди була створена єдина площадка

Щоб досягти конкурентоспроможності в галузі рибного господарства, потрібні збалансовані дії та заходи з боку держави, зокрема потрібно:

1. Сприяти досягненню конкурентоспроможності сталого рибальства та аквакультури і адаптації положень Спільної рибної політики Європейського Союзу до умов вітчизняного рибного господарства.

2. Врахувати, що взаємне доповнення між рибальством та аквакультурою повинно бути обов'язковим. Діяльність слід спрямувати на отримання вигод для обох складових секторів як рибальства, так і аквакультури. Це потрібно для того, щоб вітчизняне рибне господарство працювало у напрямі сталого зростання обсягів виробництва риби та рибної продукції, поліпшення якості та безпечності продукції з урахуванням корисності для здоров'я, включаючи також потреби споживачів із низькими рівнем доходів.

ФРАНКФУРТСЬКА ФОНДОВА БІРЖА*Мащенко Н.А., студентка**Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач*

Франкфурт, Дюсельдорф, Мюнхен, Гамбург, Берлін, Ганновер, Штутгарт, Бремен – вісім великих міст Німеччини, в кожному з яких розташована біржа. Головною біржею Німеччини є Франкфуртська фондова біржа, що розташована у місті Франкфурт. Вона є і найстарішою, одна з найбільших торгових площ. Франкфуртська фондова біржа не лише найбільша біржа Німеччини, але й одна з найбільших бірж світу. Саме її формування послужило початком біржової консолідації та поширенню глобальної електронізації технології біржової торгівлі [1]. Франкфуртська фондова біржа (нім. Frankfurter Wertpapier Börse, скорочено FWB) – перший організований ринок цінних паперів; одна з найбільших бірж Європи. Десята фондова біржа світу за рівнем ринкової капіталізації. Франкфуртською фондовою біржею управляє та володіє Deutsche Börse Group, яка також володіє Європейською біржею ф'ючерсів Eurex та

відновлення ефективного регулювання рибного господарства є посилення взаємодії між суб'єктами господарювання шляхом об'єднання їх економічних інтересів, створення інтегрованих структур із замкнутим циклом «вилів – переробка – реалізація», а також створення фінансово-промислових груп, зокрема холдингових компаній. Також, на даний момент великий вплив на виробництво продукції на експорт має фінансове навантаження і розмір орендної плати для суб'єктів аквакультури є досить надмірним. Такий стан справ не дає можливості сталого розвитку конкурентоспроможного вітчизняного рибного господарства та призводить до занепаду аграрного сектору економіки. Крім того, збільшення податкового навантаження на рибницькі господарства, відповідно впливає на збільшення вартості товарної рибної продукції та рибопосадкового матеріалу, імпортозалежності України, та зниження конкурентоспроможності галузі, продовольчої безпеки держави, зменшення обсягів надходження на ринок вітчизняної риби та рибної продукції.

Як висвітлюють дослідження, близько 80-85 % всього експорту риби, рибної продукції та інших водних біоресурсів Україна постачала до Російської Федерації. Але у зв'язку з політичною ситуацією з 29 липня 2014 року Російська Федерація ввела заборону на ввезення рибних консервів, 75 % яких постачалося з України. І тому досі дуже важливим залишається питання взаємовідносин України з Російською Федерацією та країнами, з якими наша країна має прикордонні водойми (Молдова, Білорусь, Румунія). Експорт країни знаходиться в занепаді, його показники з кожним роком зменшуються. Падіння пов'язане з втратою майже єдиного зовнішнього ринку збуту. Тому значний вплив експортних можливостей України на стан і конкурентоспроможність галузі призвів до того, щоб почати займатись розведенням окуня, камбали, каналного сома, севрюги, веслоноса, райдужної форелі. Ми спроможні виробляти не лише традиційні види риби, але й ті, що зараз імпортуються. Серед них: дорада, сибас, тиляпія. Крім того, попит на продукцію аквакультури є одним із найменш реалізованих. Фактична смність цього ринку може бути збільшена на 30–40 % за рахунок інтенсивного розвитку сектору аквакультури.

для розміщення акцій і торгових операцій з ними для країн Центральної та Східної Європи [3].

За останні п'ять років біржа залучила EUR 34 млрд під час IPO й у процесі підвищення капіталу таких компаній, як Raiffeisen International і Strabag SE. У вересні 2007 року віденська фондова біржа почала розрахунок фондового індексу Ukrainian Traded Index (UTX) на основі котирувань найбільш ліквідних цінних паперів, що торгуються на провідних українських фондовій біржах.

Завдяки постійно зростаючій ліквідності і присутності на найважливіших міжнародних фінансових майданчиках, таких як Франкфурт, Лондон, Токіо, Віденській фондовій біржі вдалося залучити міжнародних інвесторів. Біржа підписала договір про подвійне співробітництво з низкою бірж, зокрема, з біржею Сараєво, а також угоду про спільне індексування з біржами Бухареста і Будапешта. Крім того, вони вели спільний розрахунок торговельних індексів з біржами в Белграді, Бухаресті, Шанхаю і Києва.

Список використаних джерел:

1. Кононенко І.В. Основи біржового права: Навч. посіб. - К: Кондор, 2007. - 576 с.
2. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. - 2-ге вид. змін. й доп. - Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. - 632 с.
3. О.І. Дегтярьова і О.А. Кандинська «Біржова справа» М., ІО «Юнити», 1997.

УДК 336.64

ТОРГІВЛЯ ВАЛЮТНИМИ Ф'ЮЧЕРСАМИ

Костилян В.В., студент,

Резнік Н.П., доктор економічних наук, професор

На сьогоднішній день валютний ринок це місце на якому здійснюється купівля-продаж іноземної валюти в великих партіях. В основному, головними учасниками валютних ринків є банки. Які виконують доручення свої клієнтів відносно купівлі-продажу валюти у зв'язку з виконанням підприємствами

зовнішньоекономічних контрактів. Банки як комерційні інститути і учасники валютного ринку, спекулюють іноземною валютою отримуючи великі доходи.

Ф'ючерс (ф'ючерсний контракт – від англ. futures) – похідний фінансовий інструмент – стандартний строковий біржовий контракт купівлі-продажу базового активу, при оформленні якого сторони (продавець і покупець) домовляються тільки про рівень ціни активу і мають зобов'язання перед біржею до його виконання [1].

Валютним ф'ючерсом є контракт який забезпечує майбутній обмін певної кількості однієї валюти на іншу за наперед визначеним курсом.

Основна маса валютних ф'ючерсів знаходиться в обігу до дня поставки, тобто угоди на купівлю замінюються угодами на продажі однакової суми і навпаки, закриваючи таким чином відкриті позиції й уникаючи фізичного постачання валюти. При торгівлі валютними ф'ючерсами необхідно передбачити зміну курсу базисної валюти в майбутньому і постійно слідкувати за зміною курсу протягом усього терміну дії ф'ючерса, а, помітивши небажану тенденцію, своєчасно позбавитися від контракту [2].

Виходячи з того, що ф'ючерсні контракти укладаються на стандартну суму валюти і здійснюються у встановлений термін, то є можливість їх купувати одним і продавати іншим. Стандартизація усуває всі бар'єри торгівлі. Дві основні риси ф'ючерсів дозволяють здійснювати вільну торгівлю ними на біржі:

- ліквідність;
- можливість для покупців і продавців оперувати великими сумами при відносно невеликих сумах коштів [3].

Таким чином біржова торгівля валютними ф'ючерсними контрактами має ще одну з найважливіших переваг - це страхування ризику “заміщення” (у випадку неплатоспроможності контрагента протягом часу до завершення розрахункового періоду за форвардною угодою) регулярними платежами по варіаційній маржі, що компенсує курсові витрати сумлінній стороні у випадку примусового закриття позицій неплатоспроможного учасника. Також проблема

та м'ясопродуктів, плодів та рибних продуктів, середньорічний рівень споживання яких на одну особу є набагато нижчим від науково обґрунтованих фізіологічних нормативів.

Результати проведеного дослідження показують, що необхідного рівня продовольчої безпеки в Україні ще не досягнуто. Невідповідність сучасного рівня розвитку національного агропродовольчого ринку призвела до незбалансованості харчування населення, в результаті чого структура споживання харчування людей та багатьох найважливіших продовольчих товарів істотно відрізняється від рекомендованих науково обґрунтованих норм харчування.

УДК 639.3/351.82

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ГАЛУЗІ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА З ОЦІНКОЮ ВПЛИВУ ЇЇ ЕКСПОРТУ

Махиборода К. В., студентка, Шепелєв С. С., здобувач

Вдовенко Н.М., доктор економічних наук, професор

Рибне господарство має стратегічне значення для забезпечення продовольчої безпеки країни, зміцнення її позицій на міжнародній арені, збереження просторової і національної цілісності країни. Сучасний стан рибного господарства, на даний момент перебуває в тяжкому становищі, оскільки значно скоротилися обсяги виробництва продукції рибного господарства, знизився показник експорту, що загрожує перетворенню України на сировинний додаток розвинутих країн. Формування ринкових відносин внесли істотні зміни у взаємостосунки як між органами управління і підприємствами, так і між окремими підприємствами. У сучасних умовах, багато приватизованих підприємств знаходяться на межі банкрутства, а відособлення підприємств привело до розриву господарських зв'язків між підприємствами-суміжниками. Впровадження ринкових відносин привело до зниження рівня керованості галузю. Найважливішим кроком на шляху до

внесок у вирішення проблеми продовольчої безпеки зробили такі відомі вчені економісти: Білоус, В. І. Бойко, В. І. Власов, О. Г. Гойчук, Ю. Е. Губені, О. В. Кочетков, О. В. Макаров, Б. Й. Пасхавер, П. Т. Саблук, Н. Сеперович, П. В. Тарахов, Р. І. Тринько, М. Й. Хорунжий та ін.

Продовольча безпека – це стійке до негативних внутрішніх та зовнішніх впливів забезпечення всіх верств населення країни продовольством у необхідній кількості, асортименті та якості.

У взаємозалежному світі економічних і політичних відносин на порозі XXI ст. продовольчу безпеку необхідно розглядати як глобальну проблему, яка має пріоритетну значимість. Природу концепції продовольчої безпеки на міжнародному рівні можна охарактеризувати як максимальну участь в міжнародному поділі праці з орієнтацією на своєрідне «розчинення» у світовому ринку або аграрний протекціонізм. Очікується, що до 2025 р. чисельність населення планети досягне 8,5 млрд. чоловік, і 83 відсотки з них будуть проживати в країнах, що розвиваються.

Основною проблемою, яка не задовольняє переважну частину населення України, є низький рівень споживання м'яса і м'ясопродуктів, що становив у 2014 р. – 54,1 кг в розрахунку на одну особу, або лише 67,6% до середньорічної науково обґрунтованої норми споживання. Аналіз основних індикаторів рівня продовольчої безпеки України в 2014 р. показує, що добова енергетична цінність раціону харчування пересічного українця становила 2939 ккал, що на 17,5% перевищує встановлений граничний критерій (фізіологічний мінімум) – 2500 ккал. Проте енергетична цінність середньодобового раціону харчування формується здебільшого за рахунок продукції рослинного походження, відповідно на рослинну продукцію в структурі раціону припадає 71,1%, а на тваринну – 28,9%, що на 38,3% нижче за встановлений середньодобовий фізіологічний мінімум для людини. Аналіз середньорічного споживання основних продуктів харчування за останніх 10 років свідчить про порушення структури харчування через недостатнє фактичне споживання населенням висококалорійних видів продовольства – молока та молочних продуктів, м'яса

може бути вирішена шляхом удосконалювання законодавства з легалізації похідних фінансових інструментів на позабіржовому сегменті фінансового ринку, що оперує різницею індексу цін по зустрічних операціях (без постачання фінансового активу).

Привабливість біржової торгівлі валютними ф'ючерсними контрактами істотно підвищиться у випадку реалізації ідей щодо створення банківського пула, організаторами якого могли б стати зацікавлені великі українські банки, що мають не тільки певний досвід роботи на строковому ринку іноземних валют, але і підтримують довірчі відносини. Учасники такого банківського пула стануть власниками ексклюзивного права укладати угоди в торговельній системі, технічну і технологічну підтримку якої зможе здійснювати валютна біржа.

Список використаних джерел:

1. Сохацька О.М. Теоретичні основи функціонування ф'ючерсних ринків // Економіка України (укр.). – 2001. – № 12. – С. 55-62.
2. Сохацька О.М. Концептуальні засади ціноутворення на ф'ючерсних ринках // Банківська справа (укр.). – 2000. – № 5. – С. 29-33.
3. Шибов А. Возможностирынкасрочныхконтрактов // Финансоваяконсультация (рус.). – 2002. – № 19. – С. 9-19

УДК 330.15 (477.53)

ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Костюк А.О., студентка

Наконечна К.В., кандидат економічних наук, доцент

Для дослідження рівня ресурсозабезпеченості України в цілому, важливо поглиблювати знання щодо природно-ресурсного потенціалу окремих областей. Використання природних багатств залежить від рівня розвитку продуктивних сил. Для раціонального та ефективного використання природних багатств важливим є також визначення їхньої споживчої цінності та користі для суспільства.

Визначними у дослідженні природно-ресурсного потенціалу стали праці видатних вчених С. Рудницького, В. Кубійовича, М. Шатського, В. Докучаєва та інших.

Мета дослідження — проаналізувати природно-ресурсний потенціал Полтавської області та надати пропозиції щодо його удосконалення.

На наш погляд, найбільш повне визначення категорії наведено у тлумачному словнику української мови, де вказано, що «природно-ресурсний потенціал – це сукупність природних ресурсів, які знаходяться у певних географічних межах та забезпечують задоволення екологічних, економічних, культурних, соціальних, оздоровчих та естетичних потреб людини і суспільства» [1]. Для території Полтавщини притаманні загальні риси помірного континентального типу клімату. В області налічується 300 родовищ корисних копалин. Вона займає 15 місце за мінерально-сировинним потенціалом в Україні. Включає 5 родовищ залізних руд (Єривське, Галещинське, Горішньо-Плавнинське, Біланівське і Лавриківське). Налічує 17 розвіданих родовищ міцних будівельних матеріалів – гранодіоритів, мігматитів, гранітогнейсів, гранітів. Полтавщина в загальнодержавному видобутку природного газу становить до 35%, нафти — 20–22%. Запаси пісків різної якості складають 15 млн. т. Є поклади високоякісного чистого кварцового піску і кольорових його різновидів, придатних для виробництва скла і силікатної цегли. На Полтавщині виявлено 20 джерел мінеральних вод, які відносять до хлоридно-натрієвих, гідрокарбонатно-хлоридно-натрієвих (вуглекислих). Найвідомішим є Миргородське родовище. Тут налічується 146 річок загальною довжиною 5100 км. Окремо слід відзначити родовища бішофіту (використовують у будівництві й медицині), які видобуваються на Східно-Полтавському й Затуринському родовищах [2]. В області налічується понад 2,1 млн га сільсько-господарських угідь, в тому числі ріллі — 1,8 млн га, ґрунти — переважно чорноземи. Полтавщина постійно займає провідне місце у виробництві цукро-сировини. Питома вага в валовому зборі цієї культури по Україні — 20,7% [3]. Внаслідок активного використання природних багатств

цінних паперів дає їм можливість, використовуючи свої міжнародні зв'язки, ефективно діяти на міжнародному фондовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Німецькі фондові біржі – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://studopedia.su/16_141860_nimetski-fondovi-birzhi.html;
2. Найбільші біржі світу та сучасні тенденції розвитку біржової торгівлі - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://studme.com.ua/1234052110636/finansy/krupneyshie_birzhi_mira.htm;
3. Франкфуртська фондова біржа – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Франкфуртська_фондова_біржа.

УДК 339.5 : 63 : 338.439.5/.6

СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРАРНОГО РИНКУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Масуд Абдульхамід Тахер, студент

Вдовенко Н.М., доктор економічних наук, професор

Богач Л.В., кандидат економічних наук, старший викладач

Економічний розвиток будь-якої країни, добробут її населення значною мірою залежить від вирішення проблеми продовольчої безпеки. Зазначена проблема є надзвичайно актуальною, оскільки в ній концентруються концептуальні напрямки аграрної політики в умовах формування ринкових відносин. Тому забезпечення продовольчої безпеки в країні слід вважати одним із головних пріоритетів державної політики.

В сучасних умовах ринкових трансформацій в аграрному секторі економіки України вітчизняна економічна думка виявляє підвищений інтерес до проблем продовольчої безпеки – як важливої складової незалежності держави, дослідження питань залежності рівня продовольчого забезпечення від темпів зростання виробництва сільськогосподарської продукції. Вагомий

зі США, Великобританії, Франції, Нідерландів, Швейцарії та інших країн. На Франкфуртській фондовій біржі можна проводити операції з такими інструментами, як акції, облігації, єврооблігації. На біржі діє основний фондовий індекс DAX. Що стосується найбільших компаній, які ведуть свою діяльність на біржі, це компанія BMW, компанія Siemens, фірма Adidas та VolkswagenGroup [3].

Берлінська фондова біржа – це одна з найстаріших фондових бірж Німеччини, заснована в 1685 році указом Фрідріха Вільгельма. Boerse Berlin спеціалізується на торгівлі твердо-процентних цінних паперів і на торгівлі акціями. Торговий індекс DAX Index. Перші цінні папери з'явилися на Берлінській фондовій біржі в кінці 18 століття: облігації королівського прусського банку «Seehandlung» пропонували прибуток до 4% річних; акції сольових компаній і судноплавних підприємств, які мали 10% прибутковості; сільськогосподарське кредитне підприємство «Landschaft», що мало 5% прибутковості [2]. Нині Berlin Stock Exchange, це потужне, сучасне фінансове угруповання, що входить в співтовариство німецьких бірж і володіє високою капіталізацією.

Такі німецькі біржі як Дюссельдорфська, Гамбурзька (1558р.), Ганноверська, Мюнхенська (1830р.), Бременська (XIXст.) старі, але порівняно невеликі фондові біржі Німеччини.

У цілому на біржі домінують три найбільші німецькі банки: Дойче банк, Дрезднер банк та Коммерцбанк. У Німеччині універсальні банки мають право на здійснення усіх видів операцій із цінними паперами. Брокерських компаній та фірм у Німеччині немає. Вважається, що універсалізація функцій комерційних банків найбільшою мірою відповідає потребам та інтересам клієнтів. Поточна діяльність фондових бірж контролюється державними біржовими комісарами, яких призначають уряди земель. Особливістю фондових бірж Німеччини є безпосередня участь банків у біржовій торгівлі і у поліцентричності самої системи фондових бірж. Монополія банків на ринку

області розвинулась низка екологічних проблем: руйнування берегів Кременчуцького водосховища, забруднення підземних вод, низький рівень утилізації відходів, наслідки використання хімічних препаратів та інші. Для вирішення цих проблем варто створити і запровадити високоефективне газоочисне і водоочисне устаткування, зменшити обсяг вирубування лісів та захисних лісосмуг.

Полтавщина традиційно була і залишається однією з основних житниць України, що займає лідируючі позиції в загальних обсягах видобутку вуглеводнів в Україні, має низку екологічних проблем, які чекають свого вирішення. Отже, Полтавська область є цінною складовою у формуванні загального рівня ресурсозабезпеченості України.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник української мови / Укл. В.Т. Бусель. – К.: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с. Режим доступу: <http://mexalib.com/view/31663>
2. Інтернет ресурс: <http://pnpu.edu.ua/geo/index.php>
3. Офіційний веб-портал Полтавська обласна державна адміністрація. Режим доступу: <http://www.adm-pl.gov.ua/page/agropromisloviy-kompleks>
4. Регіональна економіка: Підручник / Кулаєць М.М., Наконечна К.В., Яра О.С. За ред. К.є.н., доцента Наконечної К.В. - К.: "КОМПРИНТ", 2015 - 612с.

УДК 336.76

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК БІРЖОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Листопад В.Ю., студентка

Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач

Світовий досвід діяльності бірж, а також досвід біржової справи в Україні у 20-ті роки сприяли появі нового інституту велико-оптового сектора товарного ринку в 90-ті роки. Власна історія розвитку біржової торгівлі на території України дозволяє виділити декілька етапів (рис. 1).

Рис. 1 Основні етапи розвитку біржової торгівлі в Україні

Перші біржі в царській Росії були організовані не з ініціативи торговців товаром, як це відбувалося на Заході й в США, а за наказом царя Петра I, який часто бував за кордоном. За розпорядженням Петра I в 1703 р. було відкрито першу біржу в Петербурзі. Започаткування біржової торгівлі в Україні пов'язують із відкриттям у 1796 р. товарної біржі у м. Одесі й у 1834 р. - у м. Кременчуку. Загалом можна виділити наступні етапи розвитку біржової торгівлі. **1796 - 1860 рр.** Зародження біржового руху. Характерними особливостями цього періоду є створення та функціонування кількох товарних бірж з незначними обсягами угод. **1861 - 1900 рр.** Активізація і спеціалізація біржової торгівлі. Біржі відкриваються в Казані, Ризі, Києві, пізніше в Астрахані, Саратові, Харкові, Миколаєві, Баку, Сльці. З'являються елеватори, створюються комерційні банки, залізничні мережі, вдосконалюються транспортні засоби. Починає працювати так званий підтоварний кредит, в основному для торгівлі хлібом. Основними завданнями товарної біржі були: виконання посередницької діяльності; самостійне регулювання товарних ринків. У 1927 р. на засіданні Раднаркому було прийнято рішення про перегляд функцій бірж і скорочення їх кількості. У результаті з 18 бірж, що діяли на той час в Україні, залишилось лише чотири, а до кінця 1930 р. перестали працювати й вони. **90-ті роки** - розвиток біржової торгівлі за умов становлення ринкових відносин. Характерними особливостями становлення біржового ринку цього періоду є: з'ясування його економічної сутності; створення правової бази; формування організаційної структури; опрацювання функціональної моделі; опрацювання механізму біржового ціноутворення. У процесі організації та активізації діяльності товарних бірж вирішальна роль належить Закону України „Про товарну біржу”, введеного в дію з січня 1992 р. Негативно вплинув на діяльність біржового ринку введений в дію 28.02.1992 р. Закон „Про оподаткування доходів підприємств і організацій”, згідно з яким

Єгипет (8,9%), Індія (8,8%), Іспанія (7,4%), Нідерланди (5,7%), Італія (4,6%), Туреччина (3,7%), Іран (3,3%), Польща (2,9%) та Білорусь (2,3%).

Сьогодні Україна є одним із провідних виробників сільськогосподарської продукції в світі, що дозволяє забезпечити не лише потреби внутрішнього ринку, а й успішно експортувати продовольство та сільськогосподарську сировину.

Використана література:

1. Стратегічні напрями розвитку агропромислового комплексу України/ За ред. Петра Саблука, Віктора Месель-Веселяка,; Ін-т аграрної економіки УААН. -К., 2002. - 60 с.
2. Файчук О.М. Передумови інтеграції АПК України у світове господарство // Економіка АПК. -2005. -№ 12. - С.58-63
3. Фомін І.До питання вдосконалення системи тарифного регулювання імпорту в Україні // Економіка України. -2005. -№ 10. - С.25-33

УДК 336.76

ФОНДОВИЙ РИНОК НІМЕЧЧИНИ

Мамчуровська Я. І., студентка

Слободяник А. М., кандидат економічних наук, ст.. викладач

Сучасний фондовий ринок та фондова біржа являють собою динамічно розвинену структуру. Зокрема, в Німеччині налічується 8 фондових бірж: у Франкфурті, Дюссельдорфі, Берліні, Гамбурзі, Ганновері, Мюнхені, Бремені, Штутгарті. Вони об'єднані у Федерацію німецьких фондових бірж [1].

Найбільша і найстаріша з них — Франкфуртська фондова біржа. 9 вересня 1585 року сенат міста Франкфурт видав указ, який ознаменував зародження Франкфуртської фондової біржі. Колегія з 84 купців повинна була встановлювати курси обміну для золотих і срібних монет, які використовувалися на ярмарковій площі [3]. Якщо до 2000 року на біржі були присутні в основному німецькі інвестори, то зараз присутні капіталовкладники

відносин власності на землю та запровадження механізмів реалізації права на власність; приватизація переробних підприємств; реструктуризація підприємств та форм господарювання; розвиток кооперації; впровадження ринкових методів господарювання – менеджменту та маркетингу; державне регулювання аграрної економіки шляхом ефективнішого використання цінних важелів, фінансово-кредитної і податкової систем; розвиток ринків сільськогосподарської продукції, матеріально-технічних ресурсів та послуг; інтенсифікація і диверсифікація зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Треба відзначити, що за підсумками 2016 року порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільше зросли вартісні обсяги експорту олії соняшникової - на 16,5% (на 171,7 млн дол. США та склали 1,2 млрд дол. США); пшениці - на 33,7% (на 146,8 млн дол. США та склали 582,5 млн дол. США); м'яса та субпродуктів домашньої птиці - на 30,5% (на 19,2 млн дол. США та склали 82 млн дол. США); томатів консервованих без оцту - в 2,9 рази (на 11,6 млн дол. США та склали 17,7 млн дол. США); овочів бобових - в 2 рази (на 10,1 млн дол. США та склали 19,7 млн дол. США); кукурудзи - на 0,7% (на 9,5 млн дол. США та склали майже 1,3 млрд дол. США); олії зі свиріпи, ріпакової або гірчичної - на 21,1% (на 3,3 млн дол. США та склали 19,2 млн дол. США); борошна пшеничного - на 11,6% (на 2,3 млн дол. США та склали 21,7 млн дол. США); насіння соняшнику - на 28% (на 2,8 млн дол. США та склали майже 13 млн дол. США).

В цілому географічна структура показує переорієнтацію експорту до країн Азії, збереження основних позицій у торгівлі з країнами ЄС та Африканськими країнами, деякому розширенні поставок до США та скорочення поставок до країн СНД в основному внаслідок значного скорочення експорту до Російської Федерації.

У звітному періоді до десятки країн, до яких найбільше експортувалась українська сільськогосподарська продукція, увійшли Китай (частка в загальному експорті сільгосппродукції до всіх країн світу становить 12,2%),

посередницька діяльність, а саме податок на прибуток від аукціонів, біржових торгів, закупівельно-торгівельної діяльності був визначений у межах 75%. У період **1998 - 2001 рр.** активізувалась діяльність бірж України у різних областях розвитку економіки держави: агропромисловий ринок; ринок послуг з реалізації конкурсного продажу майна, що є в податковій заставі; організація аукціонів і біржових торгів у разі відчуження майна державних підприємств; участь спеціалістів бірж у реалізації майна підприємств - банкрутів; послуги з експертної оцінки та надання послуг про біржові ціни на товари й послуги; організація процесу реалізації конфіскованого майна.

На початку ХХІ ст. в Україні біржовими механізмами публічного продажу товарів та послуг користується незначний сегмент економіки держави. Так, якщо за процедурою відчуження майна державних підприємств, реалізації майна підприємств-боржників до 80% операцій здійснюється через біржі, то реалізація сільгосппродукції в аграрному секторі не охоплює і 20% загального обсягу виробленої продукції. У структурі доходної частини 95% бірж України доход від реєстрації контрактів на продаж сільгосппродукції складає менше 10%. Проте у 2004 р. спостерігалась позитивна тенденція в організації державних закупок сільгосппродукції через біржовий ринок.

На сьогодні в Україні немає достатньої законодавчої бази для обігу ф'ючерсних контрактів, немає механізму сертифікації зерносховищ, більшість елеваторів не відповідають світовим стандартам.

УДК 332.28(477)

РОЗВИТОК ОРЕНДНИХ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Литвиненко Н.А., студентка

Богач Л.В., кандидат економічних наук, старший викладач

Трансформація земельних відносин на всіх етапах розвитку людської цивілізації належала до найскладніших проблем і найважливіших напрямів реалізації соціально-економічної політики держави взагалі та аграрної політики

зокрема. В результаті запровадження ринкових принципів господарювання в аграрній сфері України відбулися істотні зміни, зокрема поширення отримали орендні земельні відносини, які є на тепер важливою частиною економічного механізму, від якого залежить результативність діяльності не лише сільськогосподарських підприємств, але й усього аграрного сектора економіки України. Це зумовлено тим, що нині понад 90% аграрних формувань нашої держави для своєї виробничо-господарської діяльності використовують орендовані землі.

За чинним земельним законодавством України земельні відносини – це суспільні відносини щодо володіння, розпорядження і управління землею.

Теоретичні і практичні аспекти розвитку орендних земельних відносин досліджувались у роботах В.Г. Андрійчука, П.І. Гайдучького, М.Й. Маліка, В.Я. Месель-Веселяка, П.Т. Саблука, О.В. Шкільова, М.М. Федорова, А.Є.Данкевича, І.І. Червена, О.Ю. Єрмакова, О.В. Шебаніної та ін. Однак, динамічність розвитку аграрного сектору, що відбувається в умовах економічних, політичних і соціальних викликів, породжує нові проблеми у сфері орендних земельних відносин, що зумовлює необхідність нагального пошуку шляхів їх розв'язання.

В результаті здійснення земельної реформи біля 7 млн громадян отримали сертифікати на право на земельну частку (пай), з яких понад 90% замінили сертифікати на Державні акти на право власності на земельну ділянку. Біля п'яти мільйонів селян (73% власників сертифікатів і державних актів) передали земельні частки (паї) та земельні ділянки в оренду різним господарським формуванням. Більше 6 млн селян (із загальної кількості 7,2 млн) отримали державні акти на право власності на земельну ділянку взамін сертифікатів на право на земельну частку (пай).

На початку квітня 2015 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)» від 12 лютого 2015 року №191-VIII (надалі – «Закон про дерегуляцію»). Закон змінює 37 нормативно-правових актів, у тому числі

- ✓ недосконало розвинені державні інструменти кредитування сільськогосподарських виробників;
- ✓ питання земельної реформи, орендних відносин;
- ✓ недосконало розвинена кон'юнктура ринку матеріально-технічних ресурсів у сільському господарстві.

Інноваційна модель розвитку аграрного сектору економіки повинна орієнтуватися на створення економічних, організаційних, правових, соціальних умов, що забезпечують ефективне відтворення, розвиток і використання науково-технічного потенціалу країни, врахування міжнародного досвіду, впровадження новітніх альтернативних технологій, що ґрунтуються на принципах сталого розвитку.

УДК 339.564:63-027.3

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ЕКСПОРТУ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ

Мальчик Н.О., студентка

Діброва А.Д., доктор економічних наук, професор

На сучасному етапі економічного розвитку агропромисловий сектор України є однією з найважливіших ланок економічних систем більшості країн світу з ринковою економікою. Він розвивається в умовах високої енергетичної забезпеченості, застосування широкого спектра агротехнічних прийомів, екологізації на основі використання сучасних енерго- та природозберігаючих технологій, методів і способів меліорації та хімізації.

Шляхи розвитку агропромислового сектору України передбачають збалансовані та взаємозв'язані структурні перебудови усіх його галузей, максимальне впровадження у виробництво найважливіших досягнень науково-технічного прогресу, світового досвіду, найбільш прогресивних форм економіки і організації виробництва на основі першочергового розв'язання актуальних проблем: перерозподіл землі та майна, включаючи поглиблення

Інформатизація АПК включає взаємодію науки, освіти та дорадництва (рисунок).

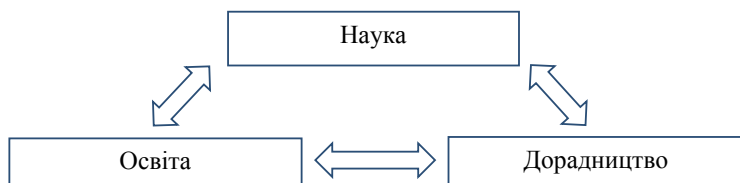

Рис.1. Складові інформатизації агропромислового комплексу.

Інноваційно-інформаційне забезпечення агропромислового комплексу включає такі основні складові:

- інноваційно-освітні заходи;
- інформаційно-консультаційне забезпечення;
- контрольно-аналітичне забезпечення.

Запропоновані основні заходи удосконалення інноваційно-інформаційного забезпечення агропромислового комплексу:

- розвиток системи професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та оцінки кадрової компетенції управлінських органів у галузі АПК;
- поширення освітньо-навчальних процесів шляхом створення освітніх програм, інформаційно-освітніх центрів та національної програми інформатизації сільськогосподарських господарств та суспільства;
- введення посади дорадника при управлінських структурах різних рівнів;
- впровадження інноваційних технологій для підвищення конкурентоспроможності АПК та економіки країни вцілому.

До основних проблем впровадження інноваційних технологій належать:

- ✓ низька рентабельність аграрного виробництва;
- ✓ сировинний характер експорту сільськогосподарської продукції;
- ✓ невідповідність темпів розвитку науки та впровадження наукових результатів у виробництво;
- ✓ низький рівень профтехнологічної освіти;

Земельний кодекс України, Закон України «Про оренду землі». Закон про дерегуляцію істотно скоротив перелік обов'язкових до погодження умов договору. Відтепер сторони в обов'язковому порядку повинні погодити лише три умови: об'єкт оренди (кадастровий номер, місце розташування та розмір земельної ділянки); строк дії договору оренди (мінімальний строк оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення – 7 років); орендну плату із зазначенням її розміру, індексації, способу та умов розрахунків, строків, порядку її внесення і перегляду та відповідальності за її несплату. В порядку і на умовах визначених відповідно до Закону України «Про оренду землі» спрощують документальне оформлення відносин оренди землі, удосконалюють та полегшують процедуру державної реєстрації прав оренди. Разом з тим, на практиці запроваджені нововведення повною мірою ще не запрацювали.

Отже, стоїть першочергова потреба впровадження нових заходів щодо формування, реалізації та удосконалення державної земельної політики, започаткування нового, завершального етапу земельної реформи і забезпечення раціонального землекористування.

УДК 336.748.12

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІНДЕКСУ СПОЖИВЧИХ ЦІН В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Лозоцька К.С., студентка

Панкратова Л.Л., к.е.н., доцент;

Інфляція являє собою одну з найбільш гострих проблем сучасного розвитку економіки в багатьох країнах світу, негативно впливаючи на всі процеси, які відбуваються в суспільстві. Вона спричиняє зростання цін, зниження життєвого рівня населення, позбавлення підприємців стимулів, викривлення економічних орієнтирів, загострення економічних і соціальних суперечностей [1, с.244].

Серед вітчизняних вчених-економістів, які досліджували сутність, причини виникнення та наслідки прояву інфляції А.В. Базилевич, С.В. Мочерний, Ю.В. Ніколенко, В.О. Рибалкін, В.Д. Сірко.

Основним показником за допомогою якого вимірюється інфляція в країні є коефіцієнт інфляції, або індекс споживчих цін, він характеризує загальну зміну цін на товари і послуги у поточному періоді у порівнянні з минулим.

Головним негативним соціальним наслідком інфляції є перерозподіл багатства і доходів населення. Важкі соціальні наслідки інфляції виявляються також у зниженні реальних доходів громадян, обезцінення заробітних плат, особливо якщо вони не індексуються.

Інфляційні процеси в Україні були зумовлені наступними причинами:

- невиваженою первинною емісією, диспропорційністю у структурі економіки;
- надмірним розширенням тіньового сектору економіки; низькою продуктивності праці через високу ресурсовитратність та енерговитратність на виробництві;
- залежністю українських виробників від імпорту (енергоносіїв, окремих сировинних матеріалів, комплектувальних виробів тощо) та зростання цін на імпортні товари;
- неефективністю безготівкової системи розрахунку;
- необґрунтованим встановленням валютного курсу, тощо[2,с.244].

За показником інфляції, у вересні 2017 року по відношенню до аналогічного періоду минулого року, Україна зайняла перше місце серед країн Європи :індекс споживчих цін був на рівні - 16,4%. Друге місце у Туреччині – 11,2% та третє у Молдови – 7,6%. У середньому рівень за досліджуваний період індекс споживчих цін в країнах ЄС не перевищив – 1,8%, в сусідніх країнах (Польщі, Венгрії ,Румунії) цей показник був на рівні – 2,2%; 2,5%;1,8%.

В Україні, слід застосувати такі заходи антиінфляційного регулювання:

- розробити та втілити в життя комплексні державні програми розвитку економіки, які б сприяли становленню високотехнологічного,

ресурсозберігаючого та наукомісткого виробництва, що дозволить підвищити продуктивність праці;проводити послідовну антимонопольну політики, з метою створення конкурентного середовища та недопущення картельних змов та завищення цін у певних галузях;

- скоротити непродуктивні логістичні втрати на шляху руху продукції від виробника до споживача; знизити рівень безробіття, що дозволить використати незадіяні ресурси і стимулювати економічне зростання;

- вдосконалити податкову систему; здійснювати виважену фіскальну та монетарну політику стимулювання економічної діяльності суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Вдовиченко Н.С. Інфляція та її вплив та економіку України / Н.С. Вдовиченко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – №1 (78). – С. 93-102.
2. Понедільчук Т.В. Аналіз динаміки інфляційного процесу у посткризовий період економіки України / Т.В. Понедільчук // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2014. – №2 (43). – С. 243-246.
- 3.Офіційний сайт Trading Economics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tradingeconomics.com/>

УДК 004.9:502.34

ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

Максименко О.А., студент

Сокол Л.М., кандидат економічних наук

До основних наукових інструментів державного регулювання АПК відносять: проведення фундаментальних наукових досліджень, розробку та впровадження інновацій, підготовку фахівців та інформатизацію аграрного сектору економіки.